

DOKA

DOĞU KARADENİZ KALKINMA AJANSI

www.doka.org.tr

Ekim-Kasım-Aralık / 2018

39
Sayı

Doğu Karadeniz'i
bir de cam teraslarından
seyredin...

Hatila Vadisi Cam Seyir Terası / Artvin

DOĞRU - OBJEKTİF - KARARLI ADIMLAR

www.doka.org.tr

Adına İmtiyaz Sahibi
Onur ADIYAMAN
Genel Sekreter V.

Genel Koordinatör
Kemal AKPINAR

Genel Yayın Yönetmeni
Hakan BAHÇEKAPILI

Yazı İşleri Sorumlusu
Ahmet YEŞİLÇİÇEK

Görsel Tasarım
Emine GÜLERYÜZ

DOKA dergisine katkılarından dolayı Ahmet Selçuk HACIFETTAHOĞLU'na teşekkür ederiz.
Kalkınma ajansları ile ilgili fotoğraflar kalkınma ajanslarının arşivinden alınmıştır.

Gazipaşa Mah. Nemlioğlu Sk. Taksim Yokuşu Vakıf İşhanı No:3 TRABZON
Tel : 444 82 90 Fax: 0462 455 40 88

Baskı
HCR Ajans / Trabzon

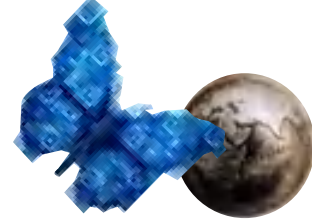

Değişen ve Gelişen Dünyada “Dijital Dönüşüm”

Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı (DOKA)
Genel Sekreteri **Onur ADIYAMAN**

Genel Sekreterin Kaleminden...

8-11

KALKINMA AJANSLARI RÖPORTAJLARI

14-27

Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı (BAKKA)
Genel Sekreter Vekili
Elif ACAR

28-43

Güney Marmara Kalkınma Ajansı (GMKA)
Genel Sekreter Vekili
Abdullah GÜÇ

44-57

Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı (KUZA)
Genel Sekreter Vekili
Dr. Serkan GENÇ

58-75

Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı (DOĞAKA)
Genel Sekreteri
Onur YILDIZ

İLÇELERİMİZİ TANIYALIM

78-91

94-103

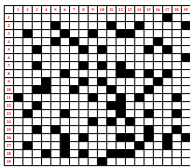
OLMASI GEREKEN EKOTURİZM

Zübeyde Hanım ALTUN İPEK
DOKA Uzmanı

- Bölge Turizminin Yol Haritası Belirlendi
- İranlı Turizm Acenteleri Rize'yi Gezdi
- İranlı Turizm Acenteleri Giresun'u Gezdi
- DOKA 110. Yönetim Kurulu Toplantısı Yapıldı
- Doğu Karadeniz Coğrafi İşaretli Ürünlerde Kooperatifçilik Stratejisi Bilgilendirme Ve Tanıtım Toplantısı Yapıldı
- Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı (DOKA) tarafından düzenlenen "Milli Teknoloji, Güçlü Sanayi Hamlesi Yolunda Sanayimizin Geleceği" konulu toplantılar tamamlandı.

Torul Kalesi Cam Seyir Terası / Gümüşhane

Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı (DOKA)

Genel Sekreteri Onur ADIYAMAN

Değişen ve Gelişen Dünyada “Dijital Dönüşüm”

Dünya büyük bir hızla değişmekte, dolayısıyla insanoğlu da bu hıza ayak uydurmak için hızlı bir şekilde değişmekte ve evrimleşmektedir. Her sektörde zaman, başka bir ifade ile hız, maliyet ve kalite optimizasyonunu sağlamak üzere yoğun emek harcanmaktadır ve bu emeğin bir sonucu olarak da dönüşüm başlamaktadır.

Son yıllardaki en önemli değişim de “**dijital dönüşüm**” olarak adlandırılmaktadır. Dijital dönüşüm son yıllarda öyle bir noktaya gelmiştir ki dünyada yaşayan herkes alışkanlıklarını ve yaşam tarzını değiştirmek zorunda kalmıştır. Bu öyle bir dönüşüm ki, yüzyıllardır devam eden geleneksel iş yapış şekillerini, geleneksel düşünce metodolojisini yerle bir ediyor ve değer zincirini oluşturan her aşamanın devrim niteliğinde değişimine sebep olmaktadır. Son yıllarda inovasyon odaklı teknolojik ürünlerde bilginin ve ürünün yayılma hızına bakıldığında, uzak bir geçmiş olarak adlandıramayacağımız 20-30 yıl öncesi dönemde, bilginin ya da ürünün kitlelere yayılması ve kabul edilmesi yıllar ya da aylar içinde gerçekleşirken, günümüzde bu hız günler bazen de saatlere kadar düşmektedir.

Bilgi üretimi konusunda çarpıcı bir örnek vermek gerekirse, şu andaki hızımızla dünyada her gün 2,5 kentrilyon bayt veri oluşturulmaktadır ve bu hız nesnelerin interneti (IoT) yardımı ile logaritmik olarak artmaktadır. Yalnızca son iki yılda, insanlık tarihi boyunca dünyada üretilen verilerin yüzde 90'ı üretilmiştir.

Dijital dönüşüm artık gereklilikten çok, hayatta kalma ya da yok olma noktasına gelerek günümüzün bir zorunluluğu olmuştur. Başka bir ifade ile zamanın ruhunu yakalayan, hız, maliyet ve kalite optimizasyonu yapabilen şahıs, şirket ve devletler güçlenirken diğerleri zayıflamaktadırlar. Uzmanlar, önümüzdeki 10-20 yıllık süreçte bu dönüşüme ayak uydurmakta zorlanan ya da geleneksel yönetim-üretim faaliyetlerine devam eden şirketlerin sistem tarafından tamamen diskalifiye edileceği konusunda uyarılarda bulunmaktadır. Günümüzde dijital dönüşüm ile birlikte çeşitli kavramlar ve trendler ortaya çıkmıştır. Dijital dönüşüm denildiğinde ilk akla gelen Endüstri 4.0 'ın yanında yapay zeka, nesnelerin interneti, büyük veri (big data) ve akıllı şehirler gibi kavramlar popülerlik kazanmıştır.

Endüstri 4.0'dan bahsetmeden önce tarihsel olarak endüstriyel devrimin anlaşılması faydalı olacaktır. 18. yüzyılda buhar makinesinin icadı ile su ve buhar gücü kullanımı ile çalışan mekanik sistemlerin üretimde kullanılması ile Endüstri 1.0 ortaya çıkmıştır.

1870 yılında elektrik enerjisinden faydalanarak ilk hareketli band sistemi kullanılmıştır ve seri üretime geçilerek Endüstri 2.0 ortaya çıkmıştır.

Elektronik ve bilişim teknolojilerinin üretim süreçlerine entegre olması ve üretim süreçlerinin otomasyonu ile 20. yüzyılda Endüstri 3.0 ortaya çıkmıştır.

Otonom makineler ve sanal ortamların 21. yüzyılda kullanımı ile günümüzdeki Endüstri 4.0 ortaya çıkmıştır. Endüstri 4.0 terimi ise ilk olarak 2011 yılında Hannover Fuarı'nda kullanılmıştır. 2012 yılında Bosch Grubu ve SAP'nin eski CEO'su Henning Kagermann bir çalışma grubu oluşturarak hazırladıkları dördüncü sanayi devrimi öneri dosyasını Alman Federal Hükümeti'ne sunmuştur. 8 Nisan 2013 tarihinde Hannover Fuarı'nda ise çalışma grubu Endüstri 4.0 nihai raporunu sunmuştur. Alman hükümeti tarafından başlatılan Endüstri 4.0 projesi, ABD ve Japonya tarafından kabul edilmesi ile tüm dünyaya yayılmıştır. I. ve II. Sanayi Devrimi ile dünyada başlayan sömürge savaşları, III. ve IV. Sanayi Devrimi ile birlikte farklı boyuta taşınarak veri savaşlarına dönüşmüştür.

1970-80 lerde başlayan dijital dönüşüm ve 2011 yılında ortaya atılan Endüstri 4.0, tüm dünyayı etkisi altına alarak kısa sürede büyük gelişmeler sağlanmıştır. HSBC tarafından yayınlanan Global Robotics raporuna göre; robot nüfusunun her yıl % 15 arttığını ve 2019 yılına gelindiğinde 414 bin robotun faaliyet göstereceğini belirtiyor. 2017 yılında Çin'de robot üretiminin % 58 arttığını tahmin ederken, Avrupa ve ABD'nin üretim süreçlerinde daha yoğun endüstriyel robotlar kullandığına dikkat çekiliyor. ABD'de her 10.000 endüstriyel işçiden 49'u robotken, AB'de 176, Japonya'da 305, Güney Kore'de ise 531'i robotlardan oluşmaktadır. Günümüzde elektrik ne ise gelecekte yapay zekânın da o olması beklenmektedir.

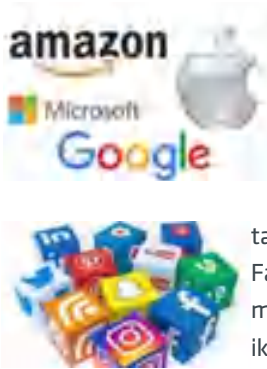
Son yıllardaki dönüşüm hızından bahsetmişken, Endüstri 4.0 gibi bir kavram bile yakın bir tarihte ortaya çıkmasına karşın Sağlık 4.0, İnsan 4.0, İstihdam 4.0, Eğitim 4.0 gibi yeni kavramlar da ortaya çıkmıştır. Hatta Endüstri 4.0'a karşı olarak Japonya tarafından "Toplum-Endüstri 5.0", Çin Hükümeti tarafından da "Made in China 2025" konsepti geliştirilmiştir.

Dijital dönüşümden bahsederken Endüstri 4.0'ın etkisi ile akla ilk gelen imalat sektörü olmasına rağmen bu dönüşüm bu kadar dar kapsamda ele alınabilecek bir konu değildir. Özellikle 1980'lerde başlayan dijital dönüşümün günümüzde kapsadığı alanlar bir değildir. Büyük verinin kullanımı ile finans ve sigortacılık sektörü büyük gelişme göstermiştir. Hizmet sektöründe artık klasik genel geçer hizmetlerin yerine, verilerin dijital ortamda hızlı ve güvenli olarak işlenmesi ile beraber müşteri odaklı hizmetlerin gelişimine yol açmıştır.

2016 yılında Accenture Strategy tarafından hazırlanan Davos Raporu'na göre dijital yetenek ve teknolojilerin kullanımının global ekonomide önümüzdeki süreçte 2 trilyon dolarlık yeni kaynak oluşturabileceği öngörülmüştür. Raporda, dünya çıktısının % 22'den fazlasının dijital ekonominin yetenek ve sermayesiyle bağlantılı olduğunu ortaya koymuştur. Diğer yandan mevcut dijital yatırımların ABD'nin çıktısının % 33'lük kısmını oluşturarak dünyanın en dijital ekonomisi olduğuna işaret etmektedir. Ayrıca, ABD'de iş gücünün % 43'ü, birikmiş sermayenin % 26'sı dijital ekonomiyi desteklemektedir. Diğer pazarlarda ise dijital ekonominin GSYİH'de aldığı pay %13'ten % 30'lara kadar değişiklik göstermektedir.

Dünyanın en değerli markaları listesinde bundan yaklaşık 10 yıl kadar önce ilk beşte Coca-Cola, General Electric, China Mobile, Marlboro, Microsoft gibi markalar yer alırken günümüzde ilk beşin tamamı Google, Apple, Microsoft, Facebook ve Amazon gibi bilişim markalarından oluşuyor. Üstelik ilk iki sıradaki şirketin değerinin toplamı en az 180 ülkenin GSYH'sını

geçmiş durumdadır. Apple'ın değeri ise Türkiye'nin GSYH'ı kadardır.

En önemli istatistiklerden birisi de İnternet Trendleri 2018 Raporu'nda paylaşılmıştır. Dünya'daki en büyük 20 teknoloji devinin 12'si ABD merkezli (%75), 8'i Çin(%25) merkezlidir. Listede en fazla dikkat çeken ayrıntı ise Çin şirketlerinin göstermiş olduğu performanstır. Çin merkezli Alibaba ve Tencent firmaları dünyanın en değerli şirketleri listesinde yer almaktadır. Bu sebeple dijital dönüşüm alanında ülke politikaları ve stratejiler açısından, Çin'in geliştirmiş olduğu "Made in China 2025" vizyonu dikkate alınıp, araştırılması gereken bir alandır. Gelecek teknolojile-

re en fazla yatırım yapan ülkeleri incelediğimiz de Çin başı çekmektedir. Gelecek teknolojileri konusunda atır yapılan çalışmaların büyük bir kısmı Çinli akademisyenlere aittir. Girişimcilik ekosisteminde yapmış oldukları devrimler ile de Çinli girişimciler, finansmana erişim hızı konusunda dünyada 1. sıradadır.

Dünya'daki trendleri yakalamada geç kalınmış olsa da ülkemizde dijital dönüşüm konusunda son yıllarda ciddi atılımlar yapılmıştır. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın hazırladığı "Türkiye'nin Sanayi Devrimi: Dijital Türkiye" belgesi ile ülkemizin dijital dönüşümü yol haritası ortaya koyulmuştur. İmalat sanayisinin üretim yapısında ve dijital dönüşüm sürecinde, organize sanayi bölgeleri (OSB), endüstri bölgeleri (EB) ve teknoloji geliştirme bölgeleri (TGB) ile özel sektör Ar-Ge merkezlerinin öncül rol üstlenmesi planlanmıştır. Bu kapsamda, yeni ekonomi modelimize yönelik Sanayi ve Teknoloji Bakanımız Sayın Mustafa VARANK'ın bizzat takip ettiği ve açıkladığı eylem planlarında Ar-Ge merkezleri ve TGB'lere büyük önem verilmiştir. I. ve II. 100 günlük eylem planlarında da sıkça Ar-Ge ve TGB'lere yönelik yeni hedefler konulmuştur.

Peki endüstri 4.0 çağında, basit ev aletlerinin bile kendi aralarında iletişim kurduğu, şimdiye kadar sadece insanoğluna ait bir özellik olan zekaya yönelik yapay zeka çalışmalarının en çok araştırıldığı bu devirde bölge olarak biz ne durumdayız?

Öncelikle bölge profiline hızlıca bakmak gerekiyor: Doğu Karadeniz sanayisi, coğrafi şartlar gibi zorluklar nedeniyle düşük ve orta düşük teknoloji grubunda emek yoğun bir profil çizmektedir. İmalat sanayii istihdamının %68,06'sı düşük, %21,93'ü orta düşük, %6,63'ü ise orta ileri teknoloji sektörlere aittir. Gıda ve içecek sanayisinin ön planda olması ihracatta da benzer bir profil sergilenmesine neden oluyor. Bu ürünleri üretirken bile kullandığımız teknolojinin büyük çoğunluğunu ithal ediyoruz. Gayrisafi katma değerde 2011 yılı verilerine göre tarımın Türkiye'deki payı %8,5 iken bölgede %12,7; sanayinin aldığı pay Türkiye'de %27,8 iken bölgede %23,1. Kişi başına sanayi elektrik tüketimi (KWh) 2016 yılı için Türkiye'de 1357 iken TR90'da 409'dur. Bölgenin son 5 yılda Türkiye'den almış olduğu pay patent başvurusunda %1,2; faydalı model başvurusunda %0,9; marka tescilinde ise %1,07'dir.

Yenilikçilik göstergeleri bize hali hazırda Türkiye ortalamasının altında olduğumuzu göstermektedir. Hız, maliyet ve kalite optimizasyonunu sağlamak için teknolojiyi kopyalayan değil, kendi teknolojisini üreten bir millet olmamız gerekmektedir. Bölgemiz gerçekten dezavantajlı bir coğrafyaya sahiptir fakat en önemli girdisi bilişim olan yaratıcı sektörler söz konusu olduğunda bu dezavantajı fırsata çevirmek mümkündür. Hem mevcut durumu iyileştirmek, hem de yaratıcı sektörler konusunda söz sahibi olmak için öncül unsur ise insan kaynağıdır. Bu doğrultuda, piyasa işgücü arzı ile talebin uyumlaştırılarak uzmanlaşmış beşeri sermayenin bölgede geliştirilmesi stratejik bir öncelik olarak ortaya çıkmaktadır.

Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı olarak eğitim kurumları-sanayi işbirliği ile beşeri sermayenin geliştirilmesine, katma değeri yüksek ürünlerin üretilmesine yönelik altyapı ortamının iyileştirilmesine ve firmaların kurumsal yapılarının güçlendirilmesine yönelik bazı çalışmalar yürüttük ve orta vadede bu çalışmalarımızı yoğunlaştırarak devam ettirmeyi planlıyoruz.

BAKKA

BATI KARADENİZ KALKINMA AJANSI
WESTERN BLACK SEA DEVELOPMENT AGENCY

İller	Zonguldak, Bartın, Karabük
Ajans Merkezi	Zonguldak
İstatistikî Bölge	TR81
Yüzölçümü (km ²)	9.695 (Zonguldak-3.481 / Bartın-2.140 / Karabük-4.074)
Nüfus	1.032.260 (Zonguldak-597.524 / Bartın-192.389 / Karabük-242.347)
Komşu Kalkınma Ajansları	- Doğu Marmara Kalkınma Ajansı (MARKA) - Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı (KUZA)
İlçe Sayısı	18 (Zonguldak-8 / Bartın-4 / Karabük-6)

Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı (BAKKA)

Genel Sekreter Vekili **Elif ACAR**

Ülkemizde bulunan 26 kalkınma ajansının geline süreçte yaptıkları veya yapabildikleri nelerdir? Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçişteki ajansların yapısını değerlendirir misiniz?

Kalkınma ajanslarının çok faydalı olduğunu düşünüyorum. Özellikle az gelişmiş bölgelerde bunu daha iyi hissediyoruz. Mutlaka gelişmiş bölgelerde nitelikli işlere ve projelere imza atıyorlardır. Dolayısıyla kurumlar arası işbirliği ve koordinasyon görevlerini yerine getirmektedir. Bunda da başarılıdır.

Bunun dışında mali desteklerle bölgelerinde farkındalık yaratmaktadırlar. Küçük projelere destekleseler dahi yine de kalkınmada öne çıkan kurumlardır.

Ajanslar eliyle yürütülen ve paydaşlara yol gösteren fizibilite faaliyetleri de nitelikli ve kaliteli çalışmalardır. Direkt altyapısını oluşturup paydaşlara bilgi sağlayabiliyoruz.

Üniversiteler ile çalışmak bizim çok önemlidir. Üniversitelerin akademik birikimini hem sanayide hem de sosyal kalkınmada kullanmada ajanslar olarak çok istekliyiz.

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi ile birlikte işi sadece kalkınma ajansları olan bir genel müdürlüğümüz oluşturuldu. Bu kapsamda da ajanslar arasındaki koordinasyonun sağlanması, işlerin aynı standartta yürütülmesi süreçleri, ajansların sorunları, destek mekanizmalarının sorunları gibi süreçlerin de yine ele alınacağını düşünüyorum.

Gökgöl Mağarası / Zonguldak

Ajansınızın gelişim sürecini değerlendir misiniz? Bölgesine neler kattı?

2009 yılında kurulan ajansımız 2010 yılında faaliyetlerine başlamıştır. Bizim için en önemli unsur yetişmiş nitelikli ve kaliteli personeldir. Özellikle az gelişmiş bölgelerde nitelikli personeli tutmak ve çalıştırmak zordur. Dolayısıyla kalkınma ajansları nitelikli personelleri ile bölgelerine hizmet etmektedirler. BAKKA olarak da nitelikli personele sahip olmakta çok mutluyuz.

BAKKA olarak 2010 yılında beri mali destekler veriyoruz. Şimdiye kadar bölgemizde 66 milyonluk bir hibe sağladık. Eş finansmanı da işin içerisinde kattığımızda bunun 2-3 katı civarında bir yatırımı bölgemizde gerçekleştirmiş olduk. 1300 kişiye istihdam sağladığımız mali desteklerle hem kar amacı gütmeyen kurum kuruluşlar hem de kar amacı güden KOBİ'lerin projelerine destek sunduk. Turizm, çevre ve sanayi altyapısına dönük projeleri destekledik. Sosyal kalkınma adına daha çok eğitim projelerine destek oluyoruz. Bu tür programlar ile küçük destekler sağlasak da paydaşlarımızı motive etmiş oluyoruz. Çünkü onlar da bu fonlarla somut çıktılar elde etmiş oluyorlar.

Gelinen süreçte üç adet güdümlü projeyi bitirdik. Üç adet güdümlü projenin de sözleşme aşamasına geldik.

4114 Yaşında Porsuk Ağacı, Alaplı, Zonguldak

Güdümlü proje desteği hakkında ayrıntılı bilgi verirmisiniz?

İlk olarak Bartın ilimizde Bartın İnovasyon ve Test Merkezi Güdümlü Projesi hayata geçirilmiştir. Bartın Organize Sanayi Bölge Müdürlüğü'nün yürüttüğü projeye Bartın OSB içerisinde işletmelerin ortak kullanımına açık test merkezi oluşturduk. Bu merkezi test cihazları ile donattık. Buradaki firmalar kalibrasyon ve test ihtiyaçlarını bu merkez aracılığıyla gidermiş olacaklardır.

Yine aynı şekilde Karabük İnovasyon ve Test Merkezi Güdümlü Projesi bitirildi ve hizmete sunuldu.

Baston, Zonguldak'ın Devrek ilçesinde çok önemli bir yöresel üründür. El emeği göz nuru olan bastonculuk atalarımızdan kalan bir mirastır. Bunu ticarileştirmek, markalaştırmak ve ilimizdeki yöresel ürünleri ticarileştirmek adına Devrek Baston Satış Merkezi, Müzesi ve Doğa Kültür Parkı Projesi yapıldı. Bu çalışmanın sonuna gelindi. Yöresel ürünlerimiz için satış yerlerinin yanı sıra bastoncularımıza hizmet veren Bastoncular Çarşısı yenilendi. Aynı zamanda hem bastonun hem de yöresel ürünlerin sergileneceği Baston Müzesi hayata geçirilecek.

Önümüzde uygulanacak güdümlü projeler için de kuluçka merkezi ve portatif ürünlerin üretilmesiyle alakalı olarak Karabük Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi Projesini hayata geçirmeyi düşünüyoruz. Akademik personelimizin sanayi ile buluşmasını sağlayacak projeye üniversite öğretim görevlileri desteğiyle işadamlarımıza destek olunacak. Üniversite öğrencilerinin kuluçka merkezinde projelerini sunmalarını sağlayacağız.

Bartın ilimizde sosyal anlamda bir güdümlü projemiz olacak. Engelli vatandaşlarımızın özellikle de engelli çocuklarımızın sosyal hayata kazandırılması ve bunları uzun vadede iş hayatına kazandıracak yetiler sağlanması amacıyla Bartın Üniversitesi bünyesinde Engelli Yaşam Merkezi oluşturulacak. Bu merkezde hem engellilerimize hem de ailelerine eğitimler verilecek. Onlar için eğitim atölyelerinden sosyal donatılara kadar olanakların sayesinde sonunda istihdam edilmeleri hedeflenmektedir.

Zonguldak için endüstriyel miras çok önemlidir. Zonguldak bir maden ve kömür şehridir. Dolayısıyla endüstriyel yapılar çok fazladır. Türkiye Taş Kömürleri İşletmesinin sahibi olduğu çok fazla sayıda endüstriyel yapılarımız mevcuttur. Bu yapıların değerlendirilmesi ve endüstriyel mirasın, somut olmayan mirasın öne çıkarılması, farkındalık oluşturulması ve turizme kazandırılması kap-

samında da Üzülmüş Kültür Vadisi Projesini hayata geçireceğiz. Bu projeyle Türkiye Taş Kömürü İşletmesine ait tarihi yapıların sosyal donatılar haline getirilerek turizme kazandırılması öngörülmektedir. Maden ocağının deneyim turizmi kapsamında gelen ziyaretçilerimize gezdirilmesi, kent müzesi kurulması, sergi ve fuaye alanlarıyla bir kültür merkezi kurulması hedeflenmektedir.

Güzelcehisar Lav Sütunları/ Bartın

Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı Bölgesi'ni oluşturan Zonguldak, Bartın ve Karabük illerini tanımlama adına neler söylemek istersiniz?

Teşvik sistemine göre değerlendirecek olursak Zonguldak ve Karabük 3.bölge, Bartın ise 4.bölgede yer almaktadır. Karabük'te Kardemir, Zonguldak'ta ise hem Erdemir hem de Türkiye Taş Kömürü faaliyetlerini sürdürmektedirler. Bundan dolayı bu iki ilimiz Bartın'a kıyasla daha iyi derecede bulunmaktadırlar.

Her üç ilimizde de turizm ön plandadır. Olmazsa olmaz sektörümüzdür. Bartın ve Zonguldak'ta deniz turizminin yanında üç ilimizde de alternatif turizm olanakları fazla sayıdadır. Doğa turizmi, ekoturizm, kültür turizmi, mağara turizmi gibi ön plana çıkarabileceğimiz turizm çeşitlerimiz mevcuttur. Komşu ajansımız KUZKA ile bütünsel turizm projeleri çalışmaları yapıyoruz.

Karabük ve Zonguldak'ta demir çelik, Bartın'da ise mobilya ve orman ürünleri ön plandadır. İllerimizin farklı yetenekleri ve farklı yeterlilikleri vardır. Ajans olarak bunları harmanlayıp ön plana çıkan sektörlerde destek vermeye çalışıyoruz.

Şeker Kanyonu/ Yenice/ Karabük

BAKKA olarak şimdiye kadar çıkılan hibe çağrılarını değerlendir misiniz?

Mali destek programlarımız iktisadi kalkınma ve bölge altyapısının iyileştirilmesi odaklı gerçekleşti. 2011 yılında KOBİ'lerimize ve çevre altyapısına yönelik mali destek programı ile bu süreç başladı. Bugüne kadar da dokuz adet mali destek programı ile her özel sektörü hem de kamuyu destekledik. Dokuzuncu programımız devam etmektedir. Diğer programlar ise bitmiştir.

BAKKA'nın yürüttüğü veya yürütülen Avrupa Birliği kaynaklı projeler hakkında bilgi verir misiniz?

Maalesef bu kısım bizde çok eksiktir. Birkaç projeye başvurduk. Kısa listeye girdik ancak başarılı olamadık. Zafer, OKA ve DOKA'dan bu konuda tecrübe paylaşımı yapmayı çok istiyoruz. İnşallah personel alımı sonucunda proje ekibini güçlendirip buna yönelik çalışma yapacağız.

Uluyayla/Ülüs/ Bartın

Tokatlı Kanyonu ve İncekaya Su Kemer/Safranbolu/Karabük

Tren Köprüsü, Yenice, Karabük

Malumuz üzere Trabzon Endüstri Adası ve Filyos Vadisi Projesi için Resmi Gazete’de yayınlanan Bakanlar Kurulu kararıyla yapılacak yatırımlara özel teşvik imkânları getirildi. Bu bağlamda BAKKA olarak ne tür çalışmalar içerisindeyiz? Bu projenin bölgeniz ve ülkemiz için önemi nedir?

BAKKA olarak özel olarak Filyos Sonuç Odaklı Programımız vardır. Bu programı sürekli çalışacağız. Çünkü 25 milyon tonluk bir liman kapasitesinden bahsediliyor. İzmir’den sonra Türkiye’nin 2.büyük limanı haline gelecektir. Limanın yanı sıra hâlihazırda yatırımı tamamlanan serbest bölge ve endüstri bölgesi için yatırımcı bulmamız gerekiyor. Bakanlık, oda ve BAKKA nezdinde yapılacak çalışmalar olmakla birlikte bazı durumlar bizi aşmaktadır. Filyos Sonuç Odaklı Programımız için tanıtım, farkındalık oluşturma ve yatırımcı çekme faaliyetlerinin içerisindeyiz. Demiryolu ve karayolu bağlantıları da gerçekleştiğinde büyük bir yatırım devreye alınmış olacak.

Safranbolu Arasta Çarşısı, Karabük

Maden ve demir çeliğe dayalı sektörleşmenin dışında da sanayi anlamında Filyos çok büyük bir potansiyele sahiptir. Kanımca orta ve yüksek teknolojik ürünlerin üretileceği Filyos bölgemiz için kurtarıcı gücümüz olacaktır.

Ajans olarak ön ayak olup bölgeye getirdiği doğrudan yabancı yatırımcı var mıdır? Buna yönelik faaliyetleri anlatır mısınız? Sizce bu tür yatırımların önemi nedir?

Doğrudan yabancı yatırımcı getirip nokta atışı yaptığımız bir çalışma yoktur. Ancak yaptığımız pilot dalga enerjisi çalışmasında yabancı bir firmayla yaklaşık iki sene önce mutabakat zaptı imzaladık. Firma devletin satın aldığı elektrik ücretini az bulunca projeden vazgeçti.

Avusturya menşeli bir firmayla katı atıkların değerlendirilmesi konusunda görüşmelerimiz oldu. Katı atıktan elektrik üretilmesi hususunda bölgemizi ziyaret ettiler. Üç ilimizi gezdirdik. Özellikle belediye başkanlarımıza görüştük. Burada da belediyelerin katı atıklarının yanında verecekleri kapı ücreti maliyetli geldiğinden anlayamadık.

Safranbolu Genel Görünüm, Karabük

Yenice Ormanları, Yenice, Karabük

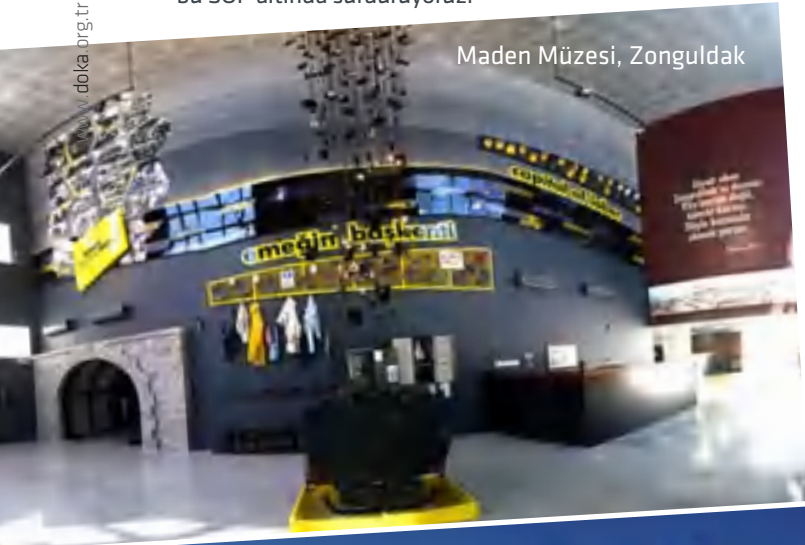
Bartın Genel Görünüm, Bartın

Diğer sonuç odaklı programınızdan bahsedermisiniz?

Diğer sonuç odaklı programımız (SOP) turizmdir. Turizm destinasyonlarının belirlenmesi, alternatif turizm öğelerinin çalışılması, Kömüre Giden Demiryolu Projesinin hayata geçirilmesi gibi faaliyetleri bu SOP altında yürütüyoruz. Paydaşlarımızın turizm altyapısını geliştirmeyi de bu SOP altında sürdürüyoruz.

Tarihi süreçte 1., 2. ve 3. Sanayi devrimi gerçekleşti. Şimdilerde ise 4.sanayi devrimini yaşıyoruz. BAKKA olarak ne yapabilirsiniz? Buna yönelik görüşleriniz nelerdir?

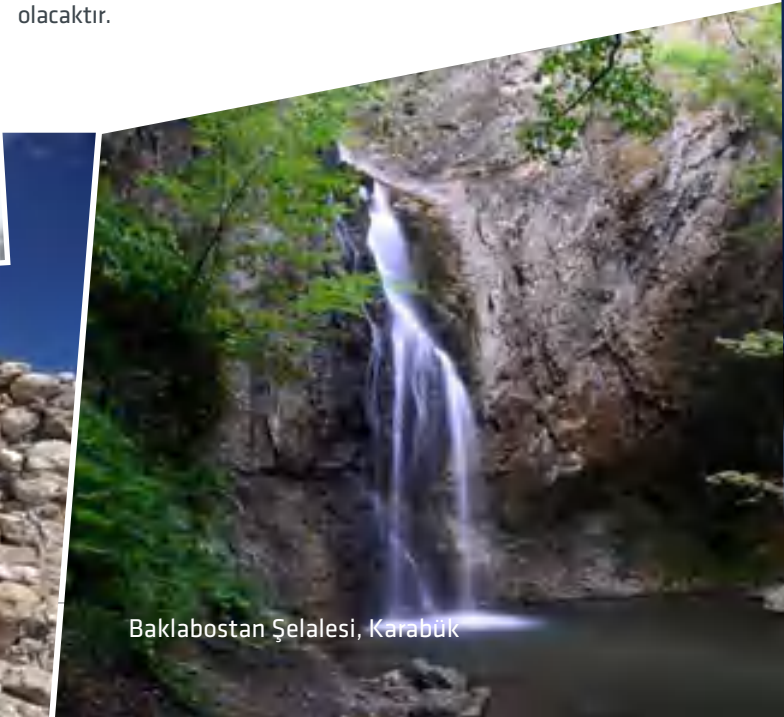
Endüstri 4.0 diyoruz, sanayi devrimi diyoruz. Bölgemiz batıda olmasına rağmen az gelişmiş bir bölgedir. Karabük ve Zonguldak demir çelik sanayisi mevcut olmakla birlikte doymuş sektörlerdir. Alternatif sektörleri desteklemek istiyoruz. Dolayısıyla yeni sanayi sektörleri bizim kurtuluşumuz olacaktır. Bu kapsamda Filyos Vadisi bizim için çok önemlidir. Tarihi geçmişi çok eskilere dayanan Filyos Projesinin hayata geçmesiyle orta ve yüksek teknoloji ürünlerine yönelik sanayinin buraya geleceğini düşünüyoruz. Aynı zamanda birçok kişiye iş olanağı sağlanmış olacaktır.

Maden Müzesi, Zonguldak

Hadrianapolis Antik Kenti, Eskipazar, Karabük

Baklabostan Şelalesi, Karabük

Ajansların faaliyet alanı içinde kurulan Yatırım Destek Ofislerinin statüleri ve çalışmaları sizce nasıl olmalıdır? YDO mantığı sizce ülkemizde yerleşti mi? İllere olan katkıları nelerdir? BAKKA bünyesindeki YDO'ların faaliyetleri nelerdir?

Yatırım destek ofislerinin ajansların önemli bir birimi olduğunu düşünüyorum. Bölgemizde faaliyet gösteren işletmelerimizin büyümesi, kurumsallaşması, ihracat yapmayan firmalarımızın ihracat yapar hale getirilmesi gibi hususlarda değerli ve kayda değer çalışmalar yapmaktadırlar. Yeni yatırımları da bölgeye çekme adına da YDO'lar önemli bir işlevi yerine getirmektedirler.

Sanayi ve Teknoloji Bakanımız Sayın Mustafa VARANK'ın bütçe sunumu bizlerle paylaşıldı. Bu sunuma baktığımızda organizasyon şeması gibi bir şema vardı. Bu şemada kalkınma ajansları ve altında yatırım destek ofisleri görünüyordu. Yani yatırım destek ofislerini ayrı bir yere koymuşlar. En başından beri önemli olan yatırım destek ofislerini gerektiği şekilde kullanmayı öğreniyoruz. Bence de YDO'lar çok önemlidir.

Yatırıma elverişli bölgelerin yanında yatırıma elverişli olmayan bölgeler olduğundan her bölgede aynı formatta çalışması mümkün değildir. Yatırım destek ofislerinin yatırımcı çekme, yatırım danışmanlığı yapma konusunda

çalışmaları devam etmektedir. Bunun nitelikli bir şekilde gerçekleştirilebilmesi için bu personellerimizin niteliklendirilmesi gerekiyor. Çeşitli branşlarda istihdam ettiğimiz uzman personellerimizi eğitmemiz gerekiyor. Çünkü yatırım danışmanlığı farklı bir alandır. Aynı zamanda yatırım destek ofislerinde çalışan personelin mevzuatta belirtilen sayı olan beşe çıkması gerekiyor. Personel eksikliğinden ötürü bazen bu arkadaşlarımızı ajans işlerinde de çalıştırmak zorunda kalıyoruz.

İllerimizde görev yapan yatırım destek ofisi personellerimiz ajansın temsilcileridir. Ajansla ilgili her konuda YDO'lara danışmaktadırlar. YDO'lar illerde bizim yüzümüzdür. Paydaşlarımız ile ilişkileri çok önemlidir. Bu anlamda BAKKA'da görev yapan YDO personellerimizden çok memnunuz.

Kalkınma ajansları kendi aralarında ne tür ortak projeler üretebilir? BAKKA olarak böyle projeler yürüttünüz mü? Sizin buna yönelik somut proje önerileriniz nelerdir? Özellikle DOKA ile ne gibi ortak projeler yapılabilir?

Kömüre Giden Demiryolu adında bir projemiz ile tenezzüh trenleri dediğimiz tarihi kömür trenlerimiz Çankırı'da da vardır. Bunu KUZKA ile de görüştük. Çankırı'dan başlayan Ankara, Karabük ve Zonguldak'ı kapsayan ulusal hatta tren turizmini gerçekleştirmek istiyoruz. Nasıl Doğu Ekspresi varsa biz de bunu Batı Ekspresi olarak gerçekleştirmeyi arzuluyoruz. İki sene önce bu projenin konsept çalışmasını gerçekleştirdik. Önceki sene lansmanını yaptık. Sosyal medya fenomenleri ve Türsab yetkililerini getirterek Karabük ve Zonguldak güzergâhını gezdirdik.

2019 yılında ise ünlü kişileri (Köşe yazısı yazdığında ve sosyal medyada paylaştığında ses getirebilecek) getirerek bu tanıtımları yapacağız. Bu bizim yereldeki hattımızı kapsıyor. Orta ve uzun vadede ise ulusal hatta taşımak adına KUZKA ile istişare halindeyiz.

Karadeniz'e komşu ajanslar ile de Karadeniz özelinde çalışmalar yapabiliriz. Balıkçılık alanında olabilir. Ortak turizm koridoru üzerinde çalışılabilir. DOKA'nın zaten bir Arap tecrübesi mevcuttur. Sizin bu tecrübelerinizden yararlanıp bu akımı Karadeniz'in batısına doğru genişletebiliriz.

Kozlu Genel Görünüm, Zonguldak

Dergimiz hakkındaki görüşleriniz nelerdir? Bu tür yayınların sizce önemi nedir?

27

Derginizi çok beğendiğimizi ifade etmek isterim. Biz de senede iki defa olmak üzere BAKKA Bülten adı altında dergiler çıkartmaktayız. Hem il hem bölge hem de ajans tanıtımında bu tür yayınların çok faydalı olduğunu düşünüyorum. İyi uygulama örneklerini göstererek hem paydaşlara hem de diğer ajanslara örnek teşkil ediyorlar. Bu tarz yayınları her zaman destekliyorum. Geldiğiniz için de çok teşekkür ediyorum. Umarım bundan sonraki çalışmalarınız da aynı hızla devam eder.

İnküme Sahili, Bartın

İller	Balıkesir, Çanakkale
Ajans Merkezi	Balıkesir
İstatistiki Bölge	TR22
Yüzölçümü (km ²)	24.029 (Balıkesir-14.292 / Çanakkale-9.737)
Nüfus	1.715.969 (Balıkesir-1.196.176 / Çanakkale-519.793)
Komşu Kalkınma Ajansları	• Zafer Kalkınma Ajansı (ZAFER) • Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı (BEBKA) • Trakya Kalkınma Ajansı (TRAKYA) • İzmir Kalkınma Ajansı (İZKA)
İlçe Sayısı	32 (Balıkesir-20 / Çanakkale-12)
Büyükşehir Belediyeleri	Balıkesir

Güney Marmara Kalkınma Ajansı (GMKA)

Genel Sekreter Vekili **Abdullah GÜÇ**

Ülkemizde bulunan 26 kalkınma ajansının gelişim sürecini değerlendirir misiniz?

Yaklaşık 8 yıldır ajansta çalışmaktayım. Bunun dışında yüksek lisans tezimde kalkınma üzerine çalışmalar yapmıştım. Dolayısıyla ilgilendiğim bir alandı. Ajansta başlayınca teoriği pratiğe uygulama fırsatı bulduk. Bu yüzden ajansta çalışmak benim için heyecan vericidir. Ajansta farklı birimlerde çalıştım.

Kalkınma ajansları ülkemizde hem idari hem de yeni bir kalkınma modeli olarak ortaya çıktı. Her sistem ilk kurulduğunda öngörülemeyen durumlar olur. Ajanslar her ne kadar 10 yıl desek de bir kurum tarihinde başlangıç düzeyi demektir. Bu yüzden ajansların eksiklikleri olmakla birlikte çok önemli görevler ifa ettiğini de vurgulamak isterim. Ajansların yaptığı işler somut olduğundan Türkiye'de belli bir bilinirliğe ulaşmıştı.

Altınoluk/ Balıkesir

Akçay/ Balıkesir

Ayvalık/ Balıkesir

Kalkınma ajansınızı (GMKA) kurulduğu günden bugüne kadar ki gelişim sürecini değerlendirir misiniz? Bu bağlamda ajansınızın kısa, orta ve uzun vadeli hedefleri nelerdir?

2009 yılında kurulan ajansımız 2010 yılında faaliyetlerine başlamıştır. İlk olarak bölge planını hazırladık. Bu plan sonunda yaşanabilir bir bölge, büyük metropollerin ortasında sakin bir kent gibi sloganlarla yola çıktık. Dolayısıyla yaşanabilir, bir ailenin çocuğunu güvenle yetiştirebileceği bununla birlikte sosyal ve iş imkânlarına rahatlıkla erişebileceği bir bölge olduğumuzu düşünüyoruz. Buna uygun çalışmaları da yapıyoruz. Kontrolsüz bir şekilde bölgemizi sanayiye çekelim, bölgemizin nüfusunu katlayalım gibi hedeflerimiz yoktur.

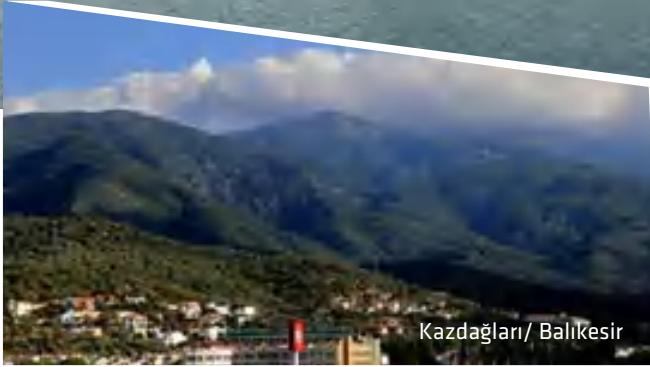
Turizm olarak baktığımızda kitle turizmi değil de butik turizmi önemsiyoruz. Kişi başı daha fazla gelir getirecek turizm üzerinde yoğunlaşmak istiyoruz. Antalya ve Muğla

gibi fazla turist gelmesin ancak daha fazla gelir bıraksın şeklinde bir hedefimiz vardır. Şu anda da bunu becerebilecek hem imkânımız hem de turizm alanımız mevcuttur.

Bölgemiz otobanların aksı haline geliyor. Yapılan Çanakkale Köprüsü ve diğer bağlantı yolları ile birlikte önümüzdeki 10 yılın cazibe merkezi olacaktır. Biz olmasak da süreç bunu gerçekleştirecektir. Nasıl ki İstanbul'da başlayan sanayi Tekirdağ, Kocaeli, Sakarya ve Bursa gibi illere sirayet etmişse otobanların birleşme noktası olacak bölgemizi etkileyecektir. Ajans olarak bu çalışmaları daha planlı, kontrollü ve insan dostu olması için çaba sarf ediyoruz.

Bozcaada / Çanakkale

Kazdağları / Balıkesir

Cönen / Balıkesir

GMKA olarak çıkılan hibe çağrılarını değerlendirir misiniz? Bu çağrılarda karşılaştığınız sorunlar nelerdir? Devamı noktasında görüşlerinizi öğrenebilir miyiz?

İlk çıktığımız hibe çağrısı İktisadi Kalkınma Mali Destek Programıydı. Bu MDP deyim yerindeyse “ne olursan gel” şeklinde torba bir çağrıydı. Bu çağrıyla ajansımızı tanıtmaya adına dokunabileceğimiz her yere ulaşmak istedik. Kar amacı güden ve gütmeyen bütün kurumların başvurabileceği programdan kalma bir anekdotu da paylaşmak isterim. Çok yoğun başvuru üzerine kapıları noter huzurunda kapattık.

Sonrasında bölgemizi tanıdıkça odaklanmaya başladık. Bölgemiz tarımda iyi durumdadır. Turizmde potansiyeli olan bir bölgedir. Sanayide ise belli başlı alanlarda iyiyiz. Dolayısıyla öncelikler belirleyip ona göre mali destek programları ilan ettik.

2018 yılı itibarıyla sonuç odaklı programları belirledik. Öncelikle mesleki eğitimi geliştirmeyi öngördük. Buna yönelik olarak da mesleki eğitim veren okullarımızı son teknolojik cihazlarla donatarak altyapısını iyileştirmeye gittik. Böylelikle burayı bitiren öğrencinin sanayide kalifiye eleman olması yönünde adımlarımız oldu. Bölgede mesleki eğitime yönelik çağrıya çıktık. Bu yılda ikincisini tekrarladık. Toplamda 22,50 milyon TL’lik desteği bölgede kullanıyoruz.

Ayazma Koyu / Bozcaada/ Çanakkale

Turizmde ise 2018 yılı Çanakkale Troya Yılı olduğundan faaliyetlerimizi bu minvalde sürdürdük. Bölgemiz Kaz dağılarından, Truva Antik Kentine, Asos'tan Ayvalık'a, Cunta adasına kadar yelpazede turizm destinasyonlarına sahib-tir. Buralarda tarihi Rum ve Osmanlı evlerimiz vardır. Altyapı programlarıyla bunların restore edilmelerini sağladık.

Torba çağrı mantığından daha odaklı ve bitirdiğimiz-de ise somut veriye dönüştürülebilecek programlar şeklinde hibe çağrılarımız oldu. Bundan sonraki hibe çağrıları süreci de böyle devam edecektir.

Bakanlıklardan KOSGEB'e ve bize kadar çok fazla sayıda hibe veren kurum mevcuttur. Destek mekanizmalarında bi-raz daha sadeleşmeye gitmesinde yarar vardır diye düşünü-

yorum. Fazla sayıdaki kurumu nasıl organize edileceği ise ayrı bir çalışma gerektiriyor. Şahsi olarak görüşüm destek meka-nizmalarının sadeleşmesi, sayısının azaltılması veya birleş-tirilmesi ve ajansların da koordinasyon noktası olabileceğini ifade etmek isterim. Ajansların yerelde bütün destek meka-nizmalarının koordine eden bir kurum olabileceğini şahsen düşünenlerdenim.

Ajansların mali destekleri ile ilgili olarak ise şunları söy-leyebilirim. Bizim diğer destek veren kurumlara nazaran bazı öne çıkan özelliğimiz vardır. Ajansların verdiği hibe destek-lerinden yararlanan bir yararlanıcı ön ödeme alabilmektedir. Ajanslar tek başına mali destek programı kurgulayıp bölge-sinde uygulayan kurumlar olarak öne çıkmaktadırlar.

Manas Kuş Gölü / Balıkesir

Tuzburnu / Bozcaada/ Çanakkale

Tarihi Çınar/ Yenice / Çanakkale

Güney Marmara Kalkınma Ajansı Bölgesi'ni oluşturan Balıkesir ve Çanakkale illerini tanımlama adına neler söylemek istersiniz?

Çanakkale'yi şöyle tanımlıyorum. Sahili ve deniz kıyısı ile boğaza sahip bir ilimizdir. Deniz deyince İzmir'e boğaz deyince de İstanbul'a atıf yapıyorum. Çanakkale bu varlığa sahiptir. İstanbul dışarıya nitelikli göç veren bir il konumundadır. Çanakkale bu nitelikli göçü alabilen bir il düzeyindedir. Çanakkale'de meyvecilikte iyiyiz. Çanakkale bir turizm kentidir. Bir de nitelikli işgücünün home-ofis şeklinde çalışabileceği bir kentimizdir.

Balıkesir çok geniş coğrafyaya sahip iki denize (Ege ve Marmara) kıyısı olan bir ilimizdir. Balıkesir'de çok ciddi anlamda tarım, turizm ve sanayi mevcuttur. Balıkesir'in bir ucundan diğer ucuna gitmek en az 5-6 saat sürebilmektedir. Marmara Adası'na ulaşım denizden sağlandığı için bu süre bir güne de çıkabilmektedir.

36

Eceabat Seddülbahir Köyü Helles Anıtı / Çanakkale

Eceabat Kilitbahir Kalesi / Çanakkale

Eceabat Similasyon Merkezi/ Çanakkale

Şimdiye kadar güdümlü proje desteğinde bulundunuz mu? Verdiyseniz hangi alanda ne tür projeleri desteklediniz?

Ajans olarak tanıtım birimini dönüştürerek Proje Geliştirme ve Uygulama Birimini kurduk. Bu birimin temelinde iki tane görevi vardır. Bunlardan bir tanesi dış kaynaklı özellikle de Avrupa Birliği kaynaklı projeleri yapmak ve yürütmektir. Diğeri ise güdümlü proje fikirlerini sürekli geliştirmek ve olgunlaştırmaktır. Bu bağlamda ön hazırlık yapmakta ve paydaşları koordine etmektedir. İlgili tarafları bir araya getirerek koordinasyonu sağlamaktadır.

Şu ana kadar tamamlanmış bir adet, devam eden bir adet ve bir adet de sözleşme aşamasında olan güdümlü projelerimiz vardır.

Biten projemiz Balıkesir’de uygulanan Balıkesir Uluslararası Kongre ve Fuar Merkezidir. Balıkesir Büyükşehir Belediyesi tarafından tamamlanan proje şu anda faaliyettedir. Ajans olarak yaklaşık 5 milyon TL’lik bir desteğimiz oldu.

İkinci güdümlü projeye Çanakkale’nin Lapseki ilçesinde ticaret merkezi olabilecek bir alan oluşturuluyor. İhalesi yapılan projenin inşaat çalışmaları devam etmektedir. Bu projede de ajansın 5 milyon civarında bir katkısı olacaktır.

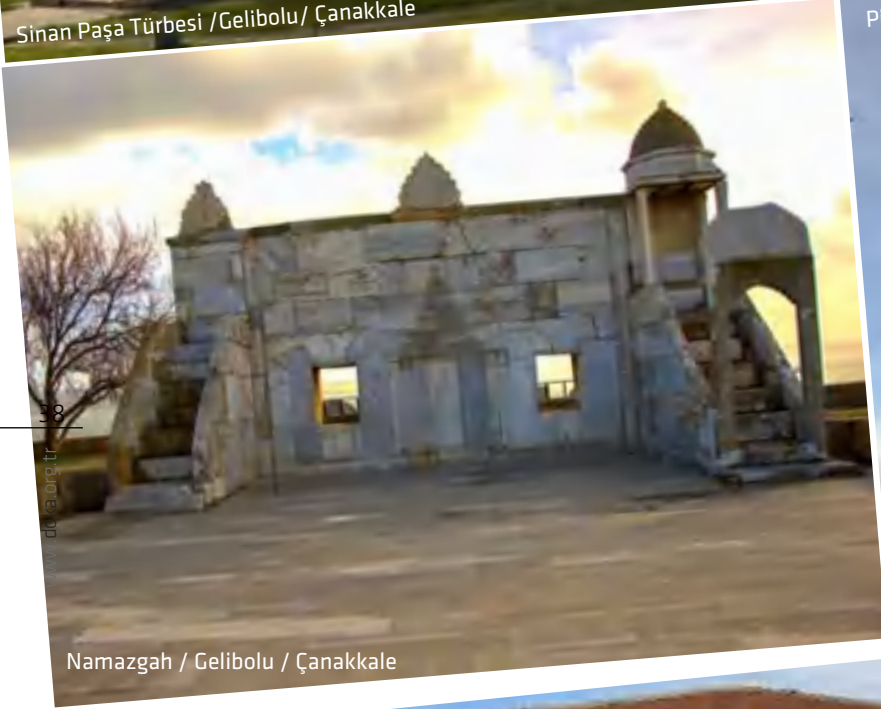
Üçüncü güdümlü projemizin sistemden başvurusunu aldık. Değerlendirme süreci devam etmektedir. Bir aksilik olmazsa en yakın zamanda sözleşme imzalamayı hedefliyoruz. Sonuç odaklı programlarımızdan bir tanesi de mesleki eğitimdi. Güdümlü projemizde buna ilişkin olacaktır. Balıkesir Organize Sanayi Bölgesi şu anda %100 doluluk oranına sahiptir. Genişleme çalışmaları sonunda arazi iki katına çıkacaktır. Buraya endüstri 4.0 uygulamasına sahip işletmelerimiz de geliyor. OSB yaptığı çalışmayla bu firmalardan görüş topladı. Sorulardan bir tanesi de “hangi alanda mesleki eğitime sahip kişiye ihtiyacınız vardır” şeklindeydi. Bunlar ve atölyeleri belirlendi. Bu projeye OSB içerisinde yer alan meslek lisesinin yanına uygulama atölyesi kuracağız. Endüstri 4.0 atölyesinden otomasyon atölyesine CNC atölyeleri yer alacaktır. Dolayısıyla meslek lisesinde okuyan öğrenciler daha kaliteli eğitimler alacaktır. Daha da önemlisi sanayideki işletmeler burayı aktif bir şekilde kullanarak kendi çalışanlarında da eğitimler aldırabileceklerdir. Bütçesi henüz kesinleşmeyen projeye % 90 oranında destek sağlamayı ön görüyoruz.

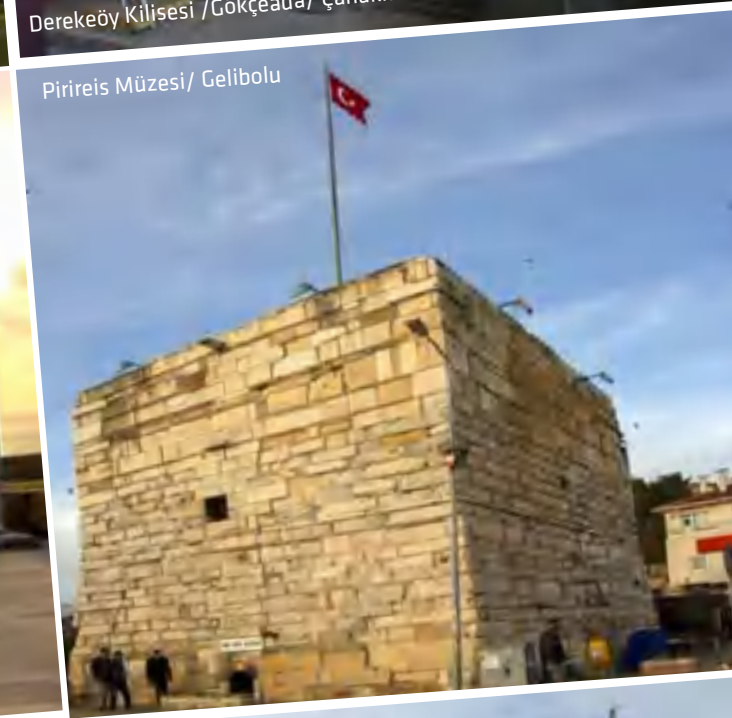
Sinan Paşa Türbesi / Gelibolu / Çanakkale

Derekeöy Kilisesi / Gökçeada / Çanakkale

Namazgah / Gelibolu / Çanakkale

Pirreis Müzesi / Gelibolu

Mevlevihane / Gelibolu / Çanakkale

Ajansınızın yürüttüğü veya yürütülen Avrupa Birliği kaynaklı projeler hakkında bilgi verir misiniz?

Şu ana kadar ikisi küçük biri de büyük ölçekli olmak üzere üç adet AB kaynaklı proje yürüttük. Bunlardan biri Bölgesel Politika ve Yapısal Araçların Koordinasyonu / Sivil Toplum Diyaloğu IV kapsamında sürdürülen Güney Marmara Gıda Kümesi Projesidir. Farklı sektörlerdeki (et, süt ve su ürünleri zeytin ve zeytinyağı, un ve yem sanayi, tarım makineleri, yaş meyve ve sebze gibi) firmaları bir araya getiren bir kümelenme çalışmasıydı. Proje sonunda Gıda Kümesi Derneği kuruldu. Bölgede 60'a yakın büyük işletme buranın üyesidir. Projenin tamamlanmasının ardından UR-GE projesi başvurusu yaptırıldı.

İkinci AB projesi mesleki eğitim alanındaydı. İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi Operasyonel Programı kapsamında sunulan Gençlik Enerjisi Rüzgar Enerjisiyle Buluşuyor Projesiydi. Bölgemiz yenilenebilir enerji alanında önemli bir potansiyele sahiptir. Bu projeyle yenilenebilir enerji alanında kritik bölge olmayı amaçladık. Ülkemizde güneş enerjisi ve rüzgâr enerjisi alanında çalışacak kişi bölgemizden yetişsin hedefiyle bu projeyi yürüttük. Balıkesir Üniversitesi bünyesinde bir eğitim merkezi kuruldu. Projeyle 70'e yakın

öğrenci rüzgâr enerjisi alanında eğitime tabi tutuldu. Bu öğrenciler doğrudan da istihdam edildiler.

Üçüncü proje ise bir önceki projenin devamı niteliğinde Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA II) / İstihdam, Eğitim ve Sosyal Politika Sektörel Operasyonel Programı kapsamına sunulan Yenilenebilir Gençlik Enerjisi Projesidir. Bu projenin içerisinde Çanakkale 18 Mart Üniversitesi'ni de katarak tam donanımlı birkaç farklı alanda yenilenebilir enerji eğitim merkezi kurmayı hedefliyoruz. Bu proje bir mali destek değil de operasyonel bir program oldu. Toplamda 8 milyon avruluk kaynak iki üniversite için kullanılacak. İşin sonunda bir adet Balıkesir Üniversitesi'nde bir adet de Çanakkale 18 Mart Üniversitesi'nde olmak üzere iki adet merkez kurmuş olacağız. Proje sonunda bu merkez Mesleki Yeterlilik Kurumunca akredite edilecek. İkincisi rüzgar başlığı altında Dünya Rüzgar Enerjisi Birliği (World Wind Energy Association) tarafından akredite olacak. Üçüncüsü ise diğer dallardaki akreditasyonlar yapıldığından yetişen öğrenciler sektörde direkt çalışmaya hazır hale geleceklerdir.

39

Lapseki Meydanı / Çanakkale

Avşa / Balıkesir

Sındırgı/ Balıkesir

Ayvalık/ Balıkesir

Balya/ Balıkesir

Kalkınma ajansları kendi aralarında ne tür ortak projeler üretebilir? GMKA olarak böyle projeler yürüttünüz mü? Sizin buna yönelik somut proje önerileriniz nelerdir? Özellikle DOKA ile ne gibi ortak projeler yapılabilir?

Yürüttüklerimiz oldu ancak istediğimiz düzeyde olmadı. Marmara Bölgesi'nde yer alan bütün ajanslar olarak Kocaeli'nde Sektörel Performans Ödülleri etkinliği düzenlenmektedir. Bütün ajanslar ve odalar firmalarını buraya başvurmaya teşvik ediyor.

Proje anlamında da ajanslar birbirleriyle iştişare etmelidirler. Bununla ilgili ajans olarak bir önerimiz olmuştu. Bölgemizde çok sayıda zeytinyağı üreten firmalar mevcuttur. Bu sektördeki firmalar üç fazlı denen bir sistemi kullanmaktadır. Maalesef bu sistemin olumsuz çevresel etkileri de ortaya çıkmaktadır. Bununla alakalı TÜBİTAK ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığı gibi kurumların çalışmaları olduğunu da biliyorum. Tavsiye edilen ise iki fazlı sisteme geçmektir. Bunu görece başarmış bölgeler var. Sonradan zeytincilik üretimi artan bölgelerde iki fazlı sistemler kurulmuştur. Bölgemiz ise zeytincilikte çok eski bir geçmişe sahiptir. Dolayısıyla işletmelerimiz ve zeytin ağaçlarımız biraz daha eski olduğundan iki fazlı sistemi uygulayan az sayıda tesisimiz mevcuttur. Dolayısıyla bu alanda ortak mali destek programı uygulayalım şeklinde bir önerimiz oldu. Bu ve buna benzer çalışmaların artması gerektiğini düşünüyorum.

Bildiğiniz üzere ülkemizin 2023, 2053 ve 2071 hedefleri vardır. Bu hedefleri ulaşabilmesi adına Kalkınma Ajanslarının ne tür faaliyetler içerisinde olması gerekmektedir? Bu yöndeki görüşleriniz nelerdir?

Bir kere ajanslar mali destek programlarını kurgularken biraz daha gayret sarf etmesi gerektiğini düşünüyorum. Çünkü ajanslar yerelde program otoritesidir. Hangi alanda hangi konulara odaklanması hususunda ilmek ilmek dokumak gerekir. Sektör ile temasınız çok güçlü olması, eksikliği çok doğru tespit etmeniz lazımdır. 2023 hedeflerinde üretim ekonomisine geçmeyi, katma değeri artırmayı, ithalatı azaltma gibi unsurlar yer almaktadır. Dolayısıyla katma değeri artıracak projelere öncelik verilmesi önem arz etmektedir.

Bu hedeflere ulaşmada hangi projeleri destekleyecekse, hangi çağrılara çıkarsa çıksın temelde şunlar olmalıdır. Türkiye’de üretilmeyip yurtdışından alı-

nan ürünlerin üretimini teşvik edecek projelere destek olunmalıdır. Kapasite artırmayı değil bu yönde ilerleme yapan veya yapacak tesisleri desteklemek lazımdır. Bunun haricinde yeni ürün geliştirmek için yapılacak yatırımlara destek olunmalıdır. Sadece fiziksel bir ürün olarak düşünmemek gerekir. Örneğin turizmde yeni destinasyonlar ortaya çıkarılmalıdır.

Yani farklı olmak lazımdır. Ajanslar bütün bölgelerde parmakla gösterilen örnek kurumlardır. Belli özerklikleri yanında belli konularda hareket alanları geniştir. 2023 hedeflerinde etkin olabilmemiz için ajansların bölgelerinde daha koordine olmalıdırlar. Kurumlarla daha sıkı çalışmalıyız.

Antik Liman/Ayvacic / Çanakkale

Behramkale Assos Antik Kenti / Ayvacık / Çanakkale

HAMSILOS FİYORDU SİNOP

İller	Kastamonu, Çankırı, Sinop
Ajans Merkezi	Kastamonu
İstatistiki Bölge	TR82
Yüzölçümü (km ²)	26.374 (Kastamonu-13.108 / Çankırı-7.404 / Sinop-5.862)
Nüfus	766.303 (Kastamonu-376.945 / Çankırı-183.880 / Sinop-205.478)
Komşu Kalkınma Ajansları	• Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı (BAKKA) • Ankara Kalkınma Ajansı (ANKARAKA) • Doğu Marmara Kalkınma Ajansı (MARKA) • Ahiler Kalkınma Ajansı (AHİLER) • Orta Karadeniz Ajansı (OKA)
İlçe Sayısı	33 (Kastamonu-20 / Çankırı-12 / Sinop-9)

46

doka.org.tr

Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı (KUZA)
Genel Sekreter Vekili Dr. Serkan GENÇ

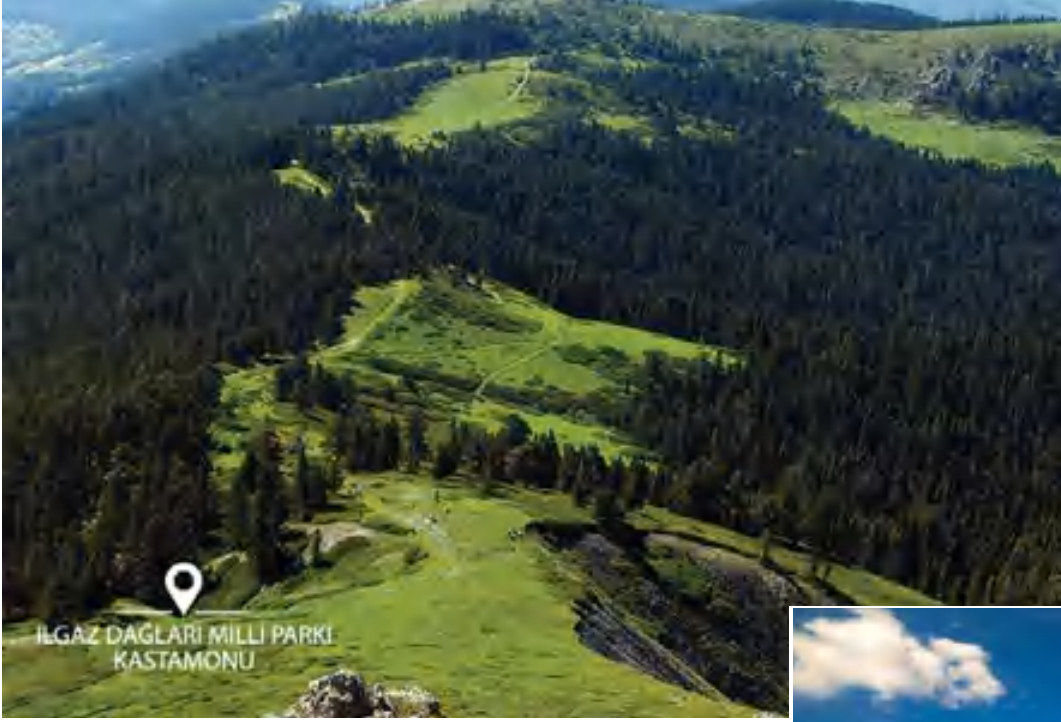
Ülkemizdeki 26 kalkınma ajansı sizce neleri başarmıştır?

Kalkınma Ajansları kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum işbirliği içerisinde bölgesel gelişmeyi hızlandırmak, sürdürülebilirliği sağlamak, bölge içi gelişmişlik farklarını azaltmak gibi amaçlarla kurulmuş yapılardır. Ajanslar için bölge planı, ulusal planları gerçekleştirmek için mali destek programları gibi mekanizmaları yürütmüştür ve hala daha bu işlevini devam ettirmektedir.

2010 yılında kurulan bir ajans olarak hemen bölge planı çalışmalarına başlamıştık. Ondan sonra da mali destekleri uygulamaya başladık. Diğer ajanslarda da aynı süreçler işlemiştir.

Ajanslar olarak kendimizi mali ve teknik destekler ile tanıttık. Dolayısıyla kurum ve kuruluşlarda bu yönde bir algı oluştu ve sadece mali destek sağlayan bir kurum olarak görülmeye başlandı.

Zaman içerisinde kalkınma ajansları planlama, yatırım destek, yönlendirme ve rehberlik gibi hizmetleriyle bu algıyı biraz daha değiştirerek asıl kuruluş gerekçesine daha uyumlu bir yapı haline geldiğini düşünüyorum.

Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı Bölgesi'ni oluşturan Kastamonu, Sinop ve Çankırı illerini tanımlama adına neler söylemek istersiniz?

KUZKA'yı oluşturan üç ilimizin dinamikleri birbirinden farklıdır. Kastamonu ormanlık alanı itibarıyla Türkiye'de önemli bir ilimizdir. %65'i ormanlarla kaplıdır. Bu durum ağaç üzerine endüstrinin Kastamonu'da gelişmesine katkı sunmaktadır. Kastamonu'nun en önemli sektörü de ağaç işlerine dayalı sanayidir. Bunun dışında maden varlığı bakımında iki alanda ön plana çıkmaktadır. Küre ve Hanönü ilçelerimizde bakır yatakları mevcuttur. Azdavay ve Pınarbaşı ilçelerimiz de kaliteli mermer yataklarına sahiptir. Kastamonu tarihi, kültür ve doğasıyla da ön plana çıkan illerimiz arasındadır. Turizm bakımından son derece önemli bir potansiyele sahip Kastamonu'da ajans olarak da bu alanlardaki çalışmalara yoğunlaşıyoruz.

Çankırı ilimizde sektör olarak belirgin, derinliğe sahip bir sektör olmamakla beraber gıda ürünleri imalatı ve metalik olmayan ürünlerin imalatı ile plastik kauçuk sektöründe firmalarımız mevcuttur. Çankırı turizmde özellikle

de sağlık turizmi anlamında önemli potansiyeller sunan bir ilimizdir. Çankırı'da bulunan Tuz Mağarası ülkemizdeki tek turizm mağarasıdır ve bir kısmı turizme açıktır. Diğer bölümü ise maden olarak işletilmektedir. Bu tür mağaralar Avrupa'da da mevcuttur ve sağlık turizminde kullanılmaktadır. Çankırı'da buna yönelik çalışmalara devam ediyoruz. Ayrıca Çankırı termal açısından olanaklar sunan bir ilimizdir. Ilgaz bölgesinde de kış turizmine yönelik faaliyetler devam etmektedir.

Su ürünleri ile öne çıkan Sinop'ta bu alanda su ürünleri işleme tesisleri mevcuttur. Ajans olarak da bölgesel rekabetin geliştirilmesi operasyonel programında 10,5 milyon avroluk bir projeyi yürütüyoruz. Bu proje ile kooperatiflerimiz ve su ürünleri işleme alanında faaliyet gösteren işletmelerimize ortak kullanım tesisi (Su ürünleri işleme, depolama ve şoklama) oluşturacağız. Sinop'ta doğa ve yaz turizmi öne çıkan turizm çeşitleridir.

Bu illerin Ankara'ya yakın olmasının avantaj veya dezavantajları nelerdir?

Özellikle Çankırı'nın Ankara'ya yakın olması büyük bir öneme sahiptir. Dört adet organize sanayi bölgesi şu anda faal durumdadır. İki tanesi ise kurulum aşamasındadır. Hem Ankara'ya yakın olması hem de teşvik sisteminde 5. bölgede yer alması Çankırı ilimizi cazip hale getirmektedir. Ankara'dan firmalar yatırım yapmaktadırlar.

KUZKA olarak şimdiye kadar çıkılan hibe çağrılarını değerlendirir misiniz?

Mali destek programlarımız iktisadi kalkınma ve bölge altyapısının iyileştirilmesi odaklı gerçekleşti. 2011 yılında KOBİ'lerimize ve çevre altyapısına yönelik mali destek programı ile bu süreç başladı. Bugüne kadar da dokuz adet mali destek programı ile hem özel sektöre hem de kamuya destek sağladık. Dokuzuncu programımız devam etmektedir. Diğer programlar ise tamamlanmıştır.

2016 yılında sonuç odaklı programlama sistemine geçtiğimizde ise şehir markalaşma ve tanıtım alanında bir sonuç odaklı program tasarladık. En son çıktığımız MDP ve güdümlü projelerimizi bu alanda yoğunlaştırdık.

Şimdiye kadar güdümlü proje desteğinde bulundunuz mu? Verdiyseniz hangi alanda ne tür projeleri desteklediniz?

İlk olarak 2015 yılında Çankırı Belediyesi ile güneş enerjisi santrali kurulumu üzerine bir proje yürüttük. Bu projeye 1 MW'lık Güneş Enerji Sistemi Projesi'nin yapımı tamamlanarak Çankırı'ya 5,5 milyon TL'lik yenilenebilir enerji kaynağı kazandırıldı.

2016 yılında şehir markalaşma ve tanıtım alanında çalışmaya başlayınca güdümlü projelerimizi de büyük oranda bu minvalde oluşturmaya başladık. Kastamonu Belediyesi tarafından yürütülen Tarihi Kent Merkezinde Kültür ve Geleneksel Üretim Temelli Turizm Cazibe Alanı Oluşturulması Projesi devam etmektedir. Tarihi bir alanda sokak sağlıklılaştırılması, cephe iyileştirilmesi ile Kastamonu Bakırcılar Çarşısında cephe iyileştirilmesi yapılmaktadır. Kastamonu konaklar açısından oldukça önemli bir ilimizdir. Çok fazla sayıda tescilli konağımız mevcuttur. Son zamanlarda yapılan yatırımlarla bu konakların restorasyonu yapılmaktadır. Bu projeye de bu konakların bir kısmı cephe iyileştirilmesi yapılarak ilerleyen aşamalarda turizme kazandırılacaktır.

Sinop'un Boyabat ilçesinde Gelecek Turizmde Gelecek Boyabat'ta başlık bir güdümlü projemiz var. Boyabat Kalesi'nde günübirlik kullanım tesisi ve teleferik yapımını içeren projenin hazırlık çalışmaları ve değerlendirmesini yaptık. Yakın bir zamanda Bakanlığa fizibilitesini onaylatmak için göndereceğiz. Onay verildikten sonra sözleşme safhasına geçeceğiz. KUZKA olarak 7,5 milyon TL destek sağlayacağımız projenin toplam bütçesi ise 15 milyon TL'dir.

Çankırı'da Butik Müzeler Şehri Çankırı Projesi devam ediyor. Anadolu'da yaşamış birçok medeniyete ev sahipliği yapan Çankırı'yı müzeler kenti yapmak için Çankırı Belediyesi tarafından yürütülen proje tamamlandığında Çankırı turizmde farklı bir nitelik kazanacak. Demiryolunun yakınında butik bir müze yapılacak ve tren ile seyahat edenler için güzel bir alan oluşturulacak. Bu projemiz Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı'nın yürüttüğü Kelebeğin Rüyası çalışması ile bütünleşen bir projedir. Bizim bu projemizde onları destekliyoruz. Çankırı'dan gezi trenlerinin tekrardan canlandırılarak Karabük ve Zonguldak illerini de içine alacak şekilde turizme kazandırılması söz konusu. Ajanslar arasında tamamlayıcı bir unsur olarak da değerlendirebiliriz.

Kastamonu Ticaret Borsamız tarafından güneş enerjisi santrali kurulum projesi söz konusudur. "Avrupa Birliği Bölgesel Rekabet Edilebilirlik Operasyonel Programı" kapsamında organize sanayi bölgesi içerisinde ağaç işleri sektöründe ortak kullanım tesisi kuruldu. Yararlanıcımız olan bu tesis yaklaşık iki yıldır da faaliyetlerine devam ediyor. Borsamız da bu tesise yönelik güneş enerjisi paneli yapmak istiyor. Tesis ciddi şekilde elektrik enerjisine ihtiyaç duyuyor. Yapacakları santralle de bu ihtiyacı gidermeyi amaçlıyorlar. Bu projemizde de sona yaklaşıldı. Yakın bir zamanda sözleşme imzalayabileceğiz.

Toparlayacak olursak iki güdümlü projemiz devam etmektedir. Bir tane güdümlü projemiz tamamlanmıştır ve iki tanesi de sözleşme aşamasındadır.

VALLA KANYONU KASTAMONU

50

www.doka.org.tr

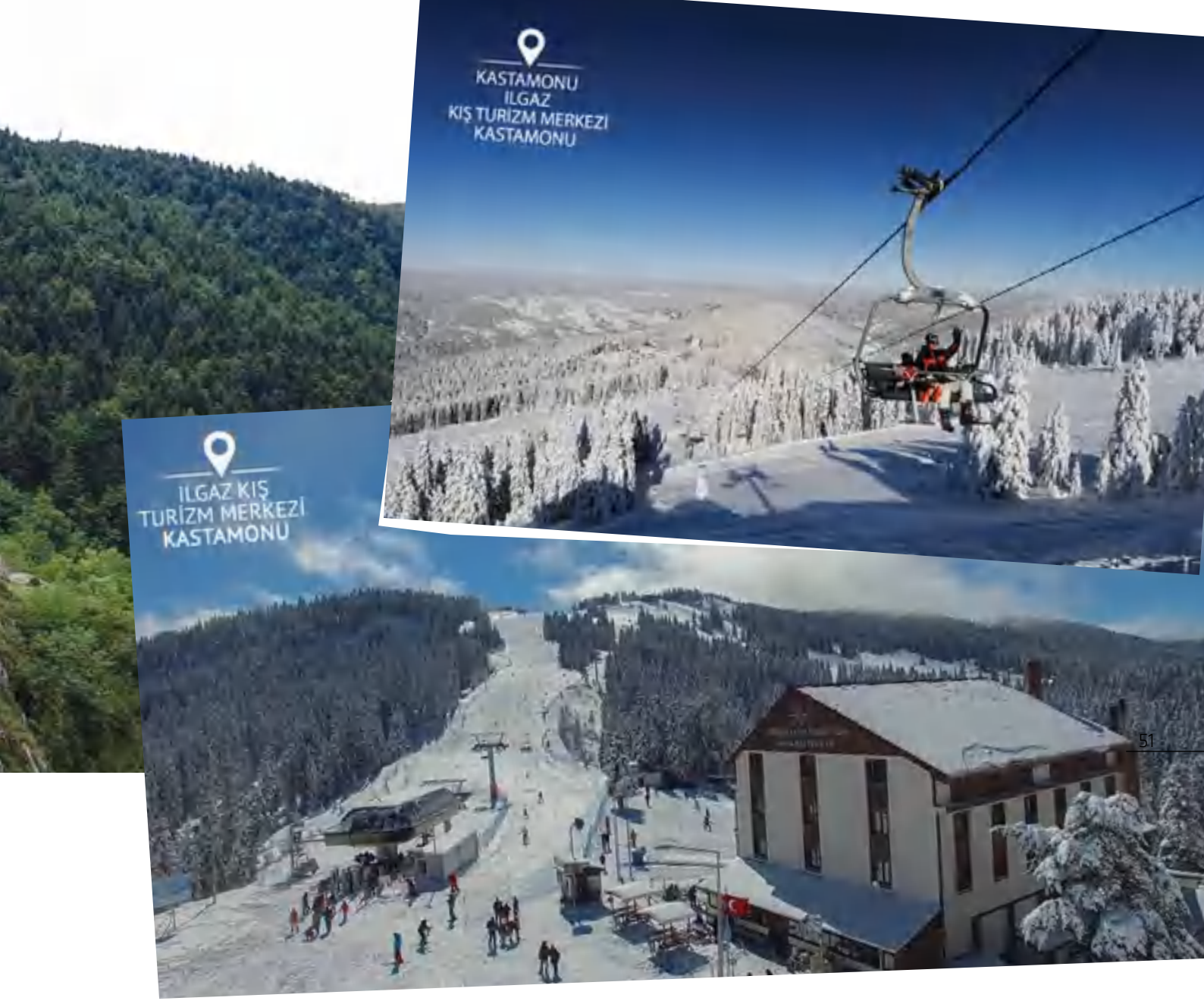
Kalkınma ajansları kendi aralarında ne tür ortak projeler üretebilir? KUZKA olarak böyle projeler yürüttünüz mü? Sizin buna yönelik somut proje önerileriniz nelerdir? Özellikle DOKA ile ne gibi ortak projeler yapılabilir?

Az önce de ifade ettiğim üzere bir güdümlü projemizde BAKKA ile ortak hareket ediyoruz. Yine Küre Dağları Milli Parkı'nın %45'lik bölümü Kastamonu diğer bölümü ise Karabük ve Bartın ili sınırları içerisinde yer almaktadır. Küre Dağları Milli Parkında turizm amaçlı planlamalarda Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı (BAKKA) ile ortak hareket etmekteyiz ve sürekli diyalog ve işbirliği halindeyiz.

DOKA, OKA, KUZKA ve BAKKA Karadeniz Bölgesi'ni oluşturan kalkınma ajanslarıdır. Ortak çalışabileceğimiz alanlar da söz konusudur. Özellikle su ürünleri alanında bu dört ajansımızın da bu konuda çalışmaları mevcut olup yapılacak faaliyetleri ve çalışmaları birlikte planlayabiliriz.

Bunu dışında Karadeniz Bölgesi turizm yönünden doğasıyla öne çıkan zengin bir bölgedir. Özellikle yurt dışından turist getirme noktasında birlikte hareket edilebilir. DOKA Körfez ülkelerine yönelik yaptığı çalışmalarla bölgesine önemli ölçüde turist çektiğini görüyoruz. DOKA'nın bu tecrübelerinden biz de yararlanmak istiyoruz.

KUZKA'nın yürüttüğü veya yürütülen Avrupa Birliği kaynaklı projeler hakkında bilgi verirsiniz?

Sinop'ta su ürünleri işleme, depolama ve şoklama üzerine 10,5 milyon avruluk bir proje yürütüyoruz. Şu anda ihale hazırlık aşamasındayız. Sinop Organize Sanayi Bölgesi içerisinde kurulacak tesis ile balıkçılık kooperatifleri ve su ürünlerinde faaliyet gösteren işletmelerimize depolama ve şoklama üzerine ortak kullanım tesisi kuracağız. İşletmeler yatırım yapmadan buradan yararlanabileceklerdir. Dolayısıyla da rekabet açısından da avantajlı konuma geleceklerdir.

Ajans olarak ön ayak olup bölgeye getirdiği doğrudan yabancı yatırımcı var mıdır? Buna yönelik faaliyetleri anlatır mısınız? Sizce bu tür yatırımların önemi nedir?

Bu anlamda bilfiil bir çalışmamız olmadı. Çankırı ilimize yapılan doğrudan yabancı bir yatırım söz konusudur. Onlar yatırım kararını aldıktan sonra ajans olarak bu süreçlerin içerisinde yer aldık. Çankırı YDO olarak da gerekli desteği sunduk.

Doğrudan yabancı yatırımlar ülkemiz açısından son derece önemlidir. Özellikle orta gelir tuzağından ülkemizin kurtulması için bu tür yatırımlar önemli bir role sahiptir.

Ajanların faaliyet alanı içinde bulunan YDO'ların statüleri ve çalışmaları sizce nasıl olmalıdır? YDO'ların illere olan katkıları nelerdir?

Yatırım destek ofislerinin ajanların önemli bir birimi olduğunu düşünüyorum. Bölgemizde faaliyet gösteren işletmelerimizin büyümesi, kurumsallaşması, ihracat yapmayan firmalarımızın ihracat yapar hale getirilmesi gibi hususlarda değerli ve kayda değer çalışmalar yapmaktadırlar. Yeni yatırımları da bölgeye çekme adına da YDO'lar önemli bir işlevi yerine getirmektedirler.

52

www.dokug.tr

Bildiğiniz üzere ülkemizin 2023, 2053 ve 2071 hedefleri vardır. Bu hedeflere ulaşabilmesi adına Kalkınma Ajanslarının ne tür faaliyetler içerisinde olması gerekmektedir? Bu yöndeki görüşleriniz nelerdir?

Ülkemizin hedeflerinin ve politikalarının oluşturulması sürecinde bence ajanslar önemli bir role sahiptir. Metinler oluştururken yerelin görüşünü yansıtmaları adına sorunlar ve çözüm önerileri boyutuyla ajanslar bakanlıklar ve ilgili kurumlar ile sürekli istişare halindedirler. Dolayısıyla fikirlerini de paylaşabilmektedirler. Politika metinlerinin hazırlanma aşamasında ajanslar önemli roller üstlenmektedirler. Bunun dışında bu politika metinleri doğrultusunda hedeflerimizi oluşturduktan sonra da bölge olarak bu politika ve hedeflere nasıl katkı sağlayabiliriz, bölgemizde bunu nasıl özelleştirebiliriz anlamında ajanslar planlama çalışmalarını yürütmektedirler. Ve bu politika ve hedefleri, bölgemizde ve illerimizde paydaşlarımıza yansıtmak ve onları belli bir alana kanalizetmek için de önemli bir misyona sahiptirler.

SİNOP SAHİL SİNOP

56

www.doba.org.tr

BAZALT KAYALIKLARI TABİAT PARKI SİNOP

Dergimiz hakkındaki görüşleriniz nelerdir? Bu tür yayınların sizce önemi nedir?

Ajans faaliyetlerinin bölge illerinde tanınması ve bilinmesi adına önemli bir misyonu üstlenen derginizi takip ediyorum. Bu tarz yayınlar yeni kavramların ve trendlerin bölgeye taşınması adına önemli rol üstlenmektedir. Bu anlamda bilgi taşıyıcısı rolü de vardır. Dergide kullanılan fotoğraflar da ajansın sorumluluğu altında bulunan illerin ve bölgenin tanıtımına katkı sağladığını düşünüyorum. Emegi geçenleri tebrik ediyor, başarılar diliyorum.

57

İller	Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye
Ajans Merkezi	Hatay
İstatistiki Bölge	TR63
Yüzölçümü (km2)	22.953 (Hatay-5.403 / Kahramanmaraş-14.327 / Osmaniye-3.223)
Nüfus	3.189.974 (Hatay-1.555.165 / Kahramanmaraş-1.112.634 / Osmaniye-522.175)
Komşu Kalkınma Ajansları	• Çukurova Kalkınma Ajansı (ÇUKUROVA) • Orta Anadolu Kalkınma Ajansı (ORAN) • Fırat Kalkınma Ajansı (FKA) • İpekyolu Anadolu Kalkınma Ajansı (İKA)
Komşu Ülkeler	Suriye
İlçe Sayısı	33 (Hatay-12 / Kahramanmaraş-10 / Osmaniye-7)
Büyükşehir Belediyeleri	Hatay ve Kahramanmaraş

Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı (DOĞAKA)
Genel Sekreteri Onur YILDIZ

Ülkemizde bulunan 26 kalkınma ajansının üstlendikleri vizyon ve misyon hakkında neler söylemek istersiniz?

Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı Hatay, Kahramanmaraş ve Osmaniye illerimizden müteşekkil bir ajanstır. Bu illerimizin ve bölgemizin geleceğini hazırlarken bizler de sahip olduğumuz imkânlar, finansal araçlar ve destekleme yelpazemizle bölgemizdeki paydaşlarımızla beraber kalkınma hamlesinde aktif olarak görev yapmaktayız.

Türkiye’de yeni bir anlayış olan kalkınma ajansı sisteminde en önemli unsur ademi merkeziyetçi esasına göre insana dokunan, hizmeti merkezden daha çok yerele, yerelden de direkt vatandaşımıza ulaştırabilen, vatandaşımızın refah seviyesini yukarı taşımaya çalışan bir anlayıştır. Türkiye’deki 26 kalkınma ajansı, farklı bölgelerimizin ihtiyaçlarını yerinde belirleyip, sorunların tespitini yerinde

yapıp çözüm odaklı ve çözüm modellerini geliştirip başta yönetim kurulu ardından kalkınma kurulu ve diğer paydaşlarımızda bu sorunların çözüm yollarının arandığı kalkınmada önemi bir hizmet noktası diyebiliriz.

Tabii ki her bölgenin kendine özgü farklı ihtiyaçları vardır. Ülkemizin yüzölçümünü dikkate aldığımızda bu tek elden merkeziyetçi bir yapı ile ancak ana çerçeve belirlenebilir. Bunun detaylarını bölgeden daha iyi ölçüp değerlendirebiliyoruz. Bundan dolayı kalkınma ajansı sistemi pilot olarak 2006 yılında kurulan iki kalkınma ajansı ve 2009 yılından beri de diğer ajansların katılımıyla bu hedefi kendine görev edinmiş ve bu yolda da ilerlemeye devam eden kurumlardır.

Lahit/ Müze

Eshab-ı Khef Külliyesi / Kahramanmaraş

Taş Medrese/ Kahramanmaraş

Karatepe Kilimleri/ Osmaniye

Bu 26 adet kalkınma ajansının ülkemizde ve bölgelerinde neler kazandırmışlardır?

Kalkınma ajansları, genel olarak özel ve kamu sektöründe proje hazırlama ve uygulama, özel sektörün satın alma işlemlerinde ihale-rekabet kültürünün yerleşmesinde önemli rol oynamışlardır.

Ayrıca; yerel düzeyde kamu-meslek kuruluşları-üniversiteler arasında işbirliği ve ortak çalışma kültürünün yerleşmesine de katkı sağlamaktadır.

Ajansınızın kurulduğunu günden bugüne kadar ki gelişim sürecini değerlendir misiniz?

2009 yılında kurulan ajansımız 2010 yılında faaliyetlerine başlamıştır. İlk adım olarak kurumsallaşma anlamında istihdam edilen personellerin bölgeyi tanıma adına ulusal kalkınma planı çerçevesinde hazırlanan bölge planıdır. 2009-2013 yıllarını kapsayan Doğu Akdeniz Bölge Planında sanayi, enerji ve tarım stratejik gelişme eksenleri olarak belirlenirken, bölge ekonomisine beklenen ölçüde katkı sunmayan turizm ve lojistik sektörleri potansiyel gelişme eksenleri olarak belirlenmiştir. Ayrıca kentsel ve sosyal altyapının iyileştirilmesine yönelik de tedbirler bölge planında yer almaktadır.

2014-2023 yıllarını kapsayan bölge planı ajansımız tarafından hazırlanmıştır. Buna göre de hedef ve öncelikleri doğrultusunda faaliyetlerini sürdürmektedir.

Ajansımız ülkemizin göreceli olarak sınır boyunda yer alan bir ajanstır. Hatay, Kahramanmaraş ve Osmaniye'den oluşan üç ilimize, 33 ilçemize, 42 belediyemize, 3 milyon nüfusa ve 4 milyar ABD dolarlık ihracata sahip bir bölgeye hizmet ediyoruz. Kalkınma ajansımızın belki de en önemli adımı paydaşları arasında sinerji oluşturabilmesidir. Bu paydaşlarımız olan kamu kurumları, üniversiteler, belediyeler ve olmazsa olmaz fikir sahibi sivil toplum kuruluşları ile beraber birçok konuda aynı masa etrafında toplanıp, ortak akılla mevcut sorunlara çözüm yolları aramaktayız.

Sahip olduğumuz olanaklarla diğer kurumlar arasındaki en büyük farkımız planlama süreçleridir. Başta master planlar, ardından sonuç odaklı eylem planları, hazırladığımız fizibilite ve sektör raporlarıyla gerek kamu kesiminde gerek yatırım yapacak potansiyel girişimcilerimiz olsun topyekün bir kalkınma hareketinde sahip olduğumuz imkanlar ve kalifiye personelimiz ile bölgeye hizmet etmekteyiz.

Abdulhamidhan Cami / Kahramanmaraş

DOĞAKA'nın kısa, orta ve uzun vadeli hedefleri nelerdir?

Kısa vadeli hedeflerimizi sonuç odaklı programlar doğrultusunda belirledik. Bu kapsamda ana hedefimiz; sanayi sektöründe bölgemizin ihracat yaptığı coğrafyayı genişletmek ve ihracat miktarını artırmak. Turizm sektöründe katma değer ve gelirin artırılması amacıyla fiziki, beşeri, teknolojik ve kurumsal altyapının iyileştirilmesi ve Bölgenin kültür turizmi varlıklarının tanıtılması amacıyla faaliyetler gerçekleştireceğiz.

Mesleki eğitimde imalat sanayisinin ihtiyaç duyduğu alanlarda mesleki eğitimin geliştirilmesi yolu ile Bölgenin rekabet gücünün artırmaya yönelik mali destek programları uygulayacağız.

Uzun vadeli hedefimiz bölgemizin uluslararası ölçekte rekabet gücünü ve yaşam kalitesini artırmaktır. Uzun süredir uyguladığımız Bölge İçi Gelişmişlik Farklarının Azaltılması Mali Destek Programları, Güdümlü Proje Uygulamaları, araştırma ve analiz çalışmaları, yatırım destek, tanıtım ve kentsel pazarlama ve uluslararası fuar çalışmaları bölgemizin rekabet gücünü ve yaşam kalitesini artırmaya yönelik katkı sağladığımız çalışmalardır.

Genel olarak DOĞAKA, proje teklif çağrıları şeklindeki mali desteklerden, daha çok güdümlü projelere destek veren bir gidişat izlemektedir. Faaliyet ve desteklerinde tecrübelerinden istifade ederek, daha nitelikli ve kilit roldeki, kurumlar arasında işbirliğine dayanan projelere ağırlık vermektedir.

St Pierre Kilisesi/ Hatay

Hazan, Çan, Ezan

St Simon Manastırı / Hatay

Sumbas Şarлак Şelalesi /Osmaniye

Ceyhan Köprüsü / Kahramanmaraş

Şimdiye kadar çıkılan hibe çağrılarını değerlendirir misiniz? Bu hibe çağrılarının bölgenize faydaları sizce neler olmuştur?

Kalkınma ajansları kamuoyunda daha çok hibe veren kurumlar olarak bilinmektedir. Bizim asıl noktamız sahadan verileri toplamaktır. Verileri toplayıp işleyince veriler bilgiye dönüşür, bilgiler işlenince fikre dönüşür, fikirler paydaşlarımızla, yönetim kurulumuzda ve kalkınma kurulumuzda işlendiği zaman politikalar oluşur. Bu politikaların ete kemiğe büründüğü en son nokta ise projelerdir.

Kalkınma ajanslarının kredi desteği değil hibe desteği üzerine kurgulanmış bir yapısı vardır. İleriki günlerde faizsiz kredi gibi finansal araçları da kullanmayı düşünüyoruz. Hibe araçlarına baktığımız zaman bölgenin en temel sorunlarını çözüm yolu arayarak ilk önce konu başlıklarının belirlenmesi önem arz etmektedir.

Bizlerde bölgemize inerek bölge içi gelişmişlik farklarının azaltılması için ilçeler mali destek programlarını uyguluyoruz. 33 ilçeye hizmet eden ilçeler MDP ile en az gelişmiş her ilimizden dörder ilçe belirleyerek toplamda 12 ilçemize hizmet etmeye çalışıyoruz. Yörece az gelişmiş bu ilçelerin sosyal ve iktisadi hayatın canlandırılmasını amaçlıyoruz. Bunu yaparken ilçelerimizin en az gelişmişinden en çok ge-

leşmişine kadar gerek eğitim, gerek ticari hayat ve sosyal hayat ve gerekse çevre gibi alanlarda gelişmişlik endekslerini çıkardık. Sonucunda ilçelerimizin sıralaması ortaya çıktı. Sahip olduğumuz maddi imkanlar dahilinde her ilimizden dörder ilçeyi belirledik. Kırsal kalkınmayı hedeflediğimiz bu ilçelerimiz görece merkeze uzakta bulunan ve daha az gelişmiş özelliğe sahip ilçelerimizdir. Şu ana kadar örnek kamu projelerin olarak zaman gençlik merkezleri, şefkat evleri, toplu satış stantları, kamusal alanda sosyalleşmeyi sağlayacak turizm alanlarının oluşturulması, istihdama yönelik tekstil atölyelerinin kurulması, sosyal hayatı canlandırmaya yönelik kent pazarlarının kurulması şeklinde özetleyebiliriz.

Bunun haricinde sadece bizim değil Türkiye'deki bütün ajansların da uyguladığı KOBİ'lerin kurumsal kapasitelerini artırılması, modernizasyonlarını sağlanarak ürün gamının geliştirilmesi, yenilikçilik modelleri ile onların rekabet gücünü artıracak mali destek programları uyguluyoruz. Özellikle yöresel ürünlerimizin üretimini teşvik ettik.

Berke Barajı / Osmaniye

Bölgemiz genelde tarım bölgesi olarak bilinmektedir. Dolayısıyla tarıma dayalı sanayi mali destek programlarını yürüttük.

Yine bölgemizin potansiyel sektörü olup hak ettiği değeri göremediğine inandığımız turizm sektörünü Turizm Altyapısı MDP ile hem kamuyu hem de özel sektörü destekledik.

Bunun haricinde ülkemizde ilk defa çıkılan bazı mali destek programlarımız da mevcuttur. Bunların ilki seracılık mali destek programıdır. Daralan topraklarımızda daha farklı daha kar getirecek ürünleri saha çalışmalarımızda keşfettik. Yaptığımız paneller, çalıştaylar ve saha verileriyle bu ürünlerin serada yetiştirilebileceği sonucundan hareketle bu programı uyguladık.

Güdümlü projelerimiz birçok farklı alanda ortak atölyeler kurmak, kamunun kendi imkânları ile kuramayacağı işbirliği ve güç birliği modundaki projelerimiz aktif olarak hayattadır.

Teknik destek çağrılarımız ise sadece kamu kurumlarına danışmanlık hizmeti olarak verilmektedir. Bu alandaki hibe çağrılarını Türkiye’de ilk defa DOĞAKA çıkarmıştır ve çıkmaya da devam etmektedir.

Doğrudan faaliyet hibe çağrılarında fizibilite des-

teği öngörülmekle beraber artık fizibilite hibe çağrısına dönüşmüştür.

Yine bölgemizde sanayileşme yönünde İskenderun Körfezi’nde Hatay ve Osmaniye illerimiz de Türkiye’nin demir-çelik merkezi olduğundan ara elemanı yetiştirilmesi için Mesleki Eğitimin Geliştirilmesi MDP planladık. Kısa süre içerisinde Mesleki Eğitimin Geliştirilmesi MDP hayata geçireceğiz. Amacımız üretim sektöründe ara eleman ihtiyacının giderilmesidir.

Hazırladığımız sonuç odaklı programlarla da birer, üçer ve beş yıllık planlar kapsamında İhracatın Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı, Kültür ve Turizmin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı ve Mesleki Eğitimin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programlarını uyguluyoruz.

Diğer ajanslardan bir farkındalığa sahibiz. Bu da 2011, 2012 ve 2013 yıllarında uyguladığımız SODES projeleridir. SODES konusunda pilot ajans olarak belirlenen DOĞAKA üç yıl içerisinde bunu başarılı şekilde uygulamıştır.

Geldiğimiz günde Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı 1.580 adet projeyi başarılı bir şekilde hayat geçirmiştir. Bu rakam Türkiye’deki ajanslar arasındaki en büyük proje sayılarından birisidir. Toplam yatırım tutarı 283 milyon TL olup ajans desteği 139 milyon TL’dir.

Şimdiye kadar güdümlü proje desteğinde bulundunuz mu? Verdiyseniz hangi alanda ne tür projeleri desteklediniz?

Finansal araçlar ve destekleme yelpazemize baktığımız zaman pastada en çok görünen projelerimizdir. Sonuç odaklı ve farklı paydaşları (kamu ve özel sektör) bir araya getiren, özel bir şirket eliyle sürdürülebilirliğinin sağlandığı, bölgenin ortak sorunlarına hizmet etmeye çalışan en önemli projelerdir. Dolayısıyla güdümlü projeler bizim için en büyük bırakacağımız eserlerdir. Projenin büyüklüğü maddi olarak değil bırakacağı etki ile ölçülmelidir.

Ajansımız tarafından ödüllü olarak söyleyebileceğim Bitki Sağlığı Kliniği ilk güdümlü projemizdir. Ülkemizde ilk hayata geçirilen proje ile bitki sorunlarını, bitki hastalıklarını, bitkilerin genetiklerinin çıkarılması, bitki bakteriyel hastalıklarının belirlenmesi, genetik haritalarının çıkarılarak gen havuzlarının kurulması amaçlanmıştır. Proje sahibi Mustafa Kemal Üniversitesi olup DOĞAKA olarak 1.789.000 TL destek verdik.

İkinci güdümlü projemiz kuyumculuğun İstanbul'dan sonra en gelişmiş ili olan Kahramanmaraş'ta hayata geçirilmiştir. Kuyumculuktaki kalıp maliyetlerini azaltmak ve tasarımı geliştirmek adına Sütçü İmam Üniversitesi ile yapmış olduğumuz 3D Modelleme Merkezidir. Ajans olarak 1.275.000 TL destek sunduğumuz projeden sadece kuyumculuk sektörü değil tekstil ve metal mutfak eşya sektörü de yararlanmaktadır.

Üçüncü güdümlü proje için tekrar tarıma geri döneceğim. Tarımsal ürünleri bir an önce pazarlamaya çalışmaktayız. Hâlbuki genişletilmiş depolarla beraber soğuk hava depolarıyla bu ürünleri saklayabiliriz. Dolayısıyla bu ürünlerin hem bekleme sürelerini hem de kazanımlarımızı artırabiliriz. Kahramanmaraş'ın Göksün ilçesinde son aşamasında olan 4 bin tonluk soğuk hava deposuyla bu hedefleri yakalamayı arzuluyoruz. Bu projemiz aynı zamanda Cumhurbaşkanlığımız tarafından yayınlanan 100 günlük eylem planı içerisinde yer alan bir projedir.

Yönetim kurulumuzdan iki adet güdümlü proje için nihai onay çıkmıştır. Bunlardan biri dondurma deyince aklımıza gelen Kahramanmaraş ilimizde Dondurma

ÜR-GE ve AR-GE Merkezi Projesidir. Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi tarafından yürütülecek proje sözleşme aşamasındadır.

Hatay'da ise ipek sektörü geçmişten günümüze kadar gelen geleneksel bir sektördür. Sektörel olarak handikabımız Çin ve Pakistan mallarıdır. Coğrafi işaretli olan Hatay Sarısı ipeğimizi ve diğer ipek ürünlerimizin daha endüstriyel olarak dijital baskı metotlarıyla işlenmesi amacını güden 2.projenin sahibi Hatay Büyükşehir Belediyesi'dir.

Dört adet güdümlü projemiz ise yönetim kurulu ön onayını almıştır. Hatay YİKOB Başkanlığına ait Mesleki Eğitimin Geliştirilmesi Merkezi projesidir. Osmaniye'de yapacağımız ilk güdümlü proje ise Osmaniye Denetimli Serbestlik Rehabilitasyon ve Eğitim Merkezi projesidir. Üçüncü onay alan güdümlü proje Antakya Sanayi ve Ticaret Odası tarafından sunulan Antakya'da deri sektörüne yönelik Tabakhane Deri Yarma Ortak Kullanım Atölyesidir. Dördüncüsü ise Kahramanmaraş'ta uygulanacaktır.

Hatay Mobilya Üretimi

Düziçi Zabun Çayı Şelalesi/ Osmaniye

Osmaniye Kırmızı Yalı Çapkını

Kırmızı Kuş Cenneti / Osmaniye

Kastabala Antik Kenti/ Osmaniye

Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı Bölgesi'ni oluşturan Hatay, Kahramanmaraş ve Osmaniye illerini tanımlama adına neler söylemek istersiniz?

Sınır özelliğine sahip bir bölgeyiz. Tarihten bugüne güneş doğudan yükselir cümlesinin birebir yaşandığı, birçok medeniyete ev sahipliği yapmış, İpek yolu ve haç yolları üzerinde bulunan bir bölgeyiz. Kadim uygarlıklara ev sahipliği yapmış ve hala birçok medeniyetin, birçok mezhebin ve birçok dinin kendi iç dinamikleri ile beraber hoşgörü içerisinde yaşadığı bir bölgeyiz.

Hatay ilimiz en derin tarihe sahip olmakla beraber yapılan yatırımlarla başta demir-çelik olmak üzere tarıma dayalı sanayi genişlemiştir. Bununla birlikte potansiyel alan olan lojistik ve turizm sektörleriyle de giderek gelişen bir ilimizdir.

Hatay ve Kahramanmaraş'ın ortasında yer alan Osmaniye en genç ilimizdir. Osmaniye deyince ilk aklımıza

Zeytin Üretimi/ Hatay

gelen Osmaniye Yer Fıstığı'dır. Daha çok tarıma dayalı sanayi ön plana çıkmaktadır.

Kahramanmaraş ise Türkiye'de üretilen pamuğun %30'un işlendiği bir ilimizdir. Lokomotif sektör tekstil sektörü iken ülkemizde üretilen metal-mutfak eşyalarının %50'si yine bu ilimizde üretilmektedir. Diğer rekabetçi sektör ise kuyumculuk sektörüdür. Tarıma dayalı sanayi ve turizm açısından da potansiyele sahip bir ilimizdir.

Samandağ Titus Tüneli / Hatay

Habib-i Neccar Camii/ Antakya /Hatay

Kalkınma ajansları kendi aralarında ne tür ortak projeler üretebilir? DOĞAKA olarak böyle projeler yürüttünüz mü? Sizin buna yönelik somut proje önerileriniz nelerdir? Özellikle DOKA ile ne gibi ortak projeler yapılabilir?

Komşuluk bağları sadece coğrafi olarak addedilmemelidir. Gerek akrabalık bağları, gerek kültürel bağlar ve gerekse de tarihten bugüne kadar gelen bütün bağların toplamına komşuluk bağları diyebiliriz.

2014 yılında doğumuzla birleşmeyi arzu ettik. DOĞAKA Bölgesi Hatay, Kahramanmaraş ve Osmaniye, İpekyolu Kalkınma Ajansı Bölgesi Gaziantep, Adıyaman ve Kilis ile Karacadağ Kalkınma Ajansı Bölgesinden Şanlıurfa ilimizi aramıza alarak yedi ili birleştirmeyi öngördük. Ticaret ve sanayi odalarımızın lokomotifliğinde üç ajans hizmet bölgesinde görev yapan Bölgesel Kalkınmada Güçbirliği Platformu kurulmuştur. Bu platformun en büyük projesi kalkınma ajanslarının mentörlüğünde ve desteğiyle olacak Gastronomi Mozaik Projesidir. Yapılan ihaleler maalesef sonuçlanmamıştır. Araya giren 15 Temmuz süreci konuyu sekteye uğratmıştır. Ancak tekrardan toparlanmaktadır. Bununla alakalı Gastronomi Mozaik projelerinin hayata geçeceğini dört gözle beklemekteyiz.

DOĞAKA'ya komşu ajanslar Çukurova ve İpekyolu kalkınma ajanslarıdır. Bizler ortak eğitim programları düzenlemekteyiz. Bir ajans diğer ajans uzmanlarını davet ederek

ortak eğitim programları düzenlenmektedir. 2018 yılında planlanan ve 2019 yılında hayata geçecek olan ajans uzmanlarının değişim programını uygulayacağız. İlk uzman değişim programımızı ise Dicle Kalkınma Ajansı ile yapacağız. Karşılıklı olarak 2 veya 3 uzmanın karşılıklı olarak gideceği programda ilk olarak bir haftalık bir süreyi kapsayacaktır. Elde edilecek başarı ve performansa göre bu süreyi de uzatmak mümkündür.

Bölgemizde özellikle Hatay ilimizde Doğu Karadenizli vatandaşlarımız hayatlarını sürdürmektedirler. Dolayısıyla bu bağları kullanarak ortak projeler üzerinde çalışabiliriz. Ortak sektörler ve tematik konularda işbirliği yapılabilir.

Bölgeniz gastronomi alanında potansiyele sahip bir bölgedir. Yapılan veya yapılabilecek çalışmaları hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?

Geçmişten bugüne kalan en büyük hafızalardan birisi de damak hafızasıdır. Gastronomi ise bu hafızaları bugüne getiren, bu hafızaları hatırlatan, geçmişten günümüze tüm ürünleri reçetelerinin korunduğu, bu ürünlerin coğrafi işaretle tescillendiği, ürünlerin bir araya gelerek damak zevkine kavuştuğu ve kendi kültürümüzle mutfağına sahip potansiyellerden bir tanesidir. Bizler Gastronomi-kültür ilişkisini, gastronomi-turizm ilişkisini güzel bir biçimde kurabilirsek hem mevcutta kırsalda yer alan hem merkezde yer alan başta insanlarımıza alternatif geçim kaynakları sağlayacağına inanıyoruz. Gastronomi Eylem ve Master Planı hazırlayarak geleceği planlayabiliriz. Dünyada bulunan 26 gastronomi şehrinden 25.'si Gaziantep olurken 26.'sı ise Hatay ilimizdir. Ajans olarak gastronomi alanında Gastronomi Derneği ve Mustafa Kemal Üniversitesi'ndeki aşçılık bölümüyle ve en büyük partnerimiz olan Hatay Büyükşehir Belediyesi ve Hatay Kültür ve Turizm Müdürlüğü ile dönemsel olarak toplantılar düzenlemekteyiz. Başta eğitim olmak üzere vatandaşlarımızın bilinçlendirilmesi, tanıtım kapsamında bölgemizin dışarıda tanıtılması amaçlanmaktadır.

Antakya Künefesı/ Hatay

Maraş Dondurması

Maraş Tarhanası

Andırın Kızı / Kahramanmaraş

Germanica Antik Kent Mozaïği/ Kahramanmaraş

Hatay Arkeoloji Müzesi/ Şuppililima Heykeli

Kahramanmaraş Arkeoloji Müzesi/Maraş Aslanı

Kahramanmaraş Arkeoloji Müzesi/Antik Fil

Kalkınma ajansları Avrupa Birliği (AB) ve diğer uluslararası kuruluşların projelerinden faydalanmak suretiyle bölgelerine ek gelir sunabilmektedirler. Bu bağlamda DOĞAKA olarak yürüttüğünüz veya yürütülen AB projeleri var mıdır? Bu ve buna benzer projelerin önemi nedir?

Bizler merkezi finans kaynaklarından faydalanmaktayız. Diğer görevlerimiz arasında dış kaynak sağlayarak bölgemizin kalkınma sürecini hızlandırmaktır. Bu bağlamda başta Avrupa Birliği projeleri olmak üzere dış kaynaklı projeleri yürüttük ve yürütmeye devam ediyoruz. Toplam 7 projede 22 milyon avroyu bölgemize kazandırdığımız için çok mutluyuz. Bazı projelerde proje yazma ekibiyle, bazı projelerde proje ortağı ve bazı projelerde ise proje sahibi olarak rüştümüzü ispat etmeye çalışıyoruz

Osmaniye İl Özel İdaresi tarafından Bölgesel Rekabet Edebilirlik Operasyonel Programı kapsamında 8.285.543 avroluk Osmaniye İş Geliştirme Merkezinin (İŞGEM) Kurulması Projesi hayata geçirilmiştir.

Ajansında ortak olduğu ve Antakya Ticaret ve Sanayi Odası'nın proje sahibi olduğu Antakya Mobilyacılığını Geliştirme Projesi (ANMOGEP) ile 7.300.000 avroluk bir kaynak bölgemize kazandırılmıştır. Proje ile el yapımı ahşap işleme sektöründeki mobilyacıların ve esnafın mevcut üretimlerini artırmalarının hedeflendiği, küçük ölçekli mo-

bilya imalatının ileri teknolojiyle buluştuğu ve böylece daha kısa sürede daha kaliteli ve daha ucuz ürünlerin piyasaya sunulacaktır.

Ajansımızın yararlanıcısı olduğu Dezavantajlı Kişilerin Sosyal Entegrasyonu ile İstihdam Edilebilirliklerinin Geliştirilmesi Hibe Programında 44.486 avroluk Roman Gibi Yaşayan Vatandaşların İstihdama Entegrasyonu Projesi Hatay ve Osmaniye illerinde yapılmıştır. Yine aynı şekilde ajansın sahipliğinde Erasmus Leonardo da Vinci Programı kapsamında 50.700 avroluk Avrupa'da Bölgesel Kalkınma Çalışmalarının İncelenmesi ve Doğu Akdeniz'e Uyarlanması Projesi üç ilimizde uygulanmıştır.

Ceyhan Nehri Cözü Pınarbaşı / Elbistan / Kahramanmaraş

Harun Reşit Kalesi / Osmaniye

Arsuz Deresi / Hatay

Bölgesel Rekabet Edebilirlik Operasyonel Programı kapsamında Kahramanmaraş Ticaret Borsası tarafından yürütülen ve ajansın ortak olduğu Maraş Biberi İş Kümesi Projesi tamamlanma aşamasında olup 2.594.668 avroluk bir kaynak bölgeye aktarılacaktır.

Yedinci proje ise Rekabetçilik ve Yenilik Operasyonel Programı kapsamında sunulan ve kabul edilen Tasarım 3D Modelleme Merkezinin Geliştirilmesi Projesidir. Ajansın ortak olduğu Kahramanmaraş Kuyumcular Odası tarafından yürütülen proje devam etmekte olup 3.889.605 avroluk bir kaynak kullanılacaktır.

Antakya Sokakları / Hatay

Samandağ Sahili/ Hatay

Samandağ Çevlik Limanı/ Hatay

11.Kalkınma Planı çerçevesinde yaptığınız çalışmaları anlatır mısınız?

11. Kalkınma Planı hazırlıkları kapsamında 13 Şubat tarihinde Kahramanmaraş ve Osmaniye ve 14 Şubat tarihinde Hatay illerinde toplam 324 kişinin katılımı ile toplantılar gerçekleştirilmiştir. Ayrıca 7 Nisan tarihinde Mersin'de gerçekleştirilen 11. Kalkınma Planı Akdeniz Bölgesi İstişare Toplantısına da üst düzeyde (Bölge valilerimiz, belediye başkanları, rektörler, oda başkanları) katılım sağlayarak bölge sorunlarının ulusal ölçekte ele alınmasını sağladık.

Bununla birlikte ajansımız 11. Plan hazırlıkları kapsamında oluşturulan Kentsel Yaşam Kalitesi Özel İhtisas Komisyonuna da bir uzmanla destek sağlamaktadır.

Beşikli Mağara/ Hatay

Karatepe Aslantaş Açık Hava Müzesi/ Osmaniye

Kurumdaki çalışanlarınıza yönelik ne gibi çalışmalarda yapıyorsunuz?

Ajans insan kaynaklarının, eğitim seviyesinin yükseltilmesi yönünde çalışmalar yapılmaktadır. Ayrıca, ajansta etik kültürünün yerleştirilerek, geliştirilmesi çerçevesinde, iç kontrol sisteminin kurulup sürekli işler hale getirilmesi yönünde çalışmalar devam etmektedir.

Dergimiz hakkındaki görüşleriniz nelerdir? Bu tür yayınların sizce önemi nedir?

Bu yayınlar sadece bugüne değil geleceğe de hizmet edecektir. Söz uçar yazı kalır atasözünün en büyük eserleridir. DOKA'nın yayınlarını takip ediyoruz. Görsel anlamdaki çalışmalarını da takdir ediyoruz.

Toprakale Kalesi /Osmaniye

ORDU'nun Şirin İlçesi

ÇAYBAŞI

79

ÇAYBAŞI KÜNYESİ

İlçe Oluş Tarihi 21.05.1990

Ordu İl Merkezine Uzaklık 98 Km.

Rakım 560 metre

Nüfus (2017) 12.871

Yüzölçümü 195 Km²

Belediyeler/Beldeler Çaybaşı
(Merkez)

Mahalle Sayısı 26

Çaybaşı Kaymakamı Hasan KURT'un anlatımıyla Çaybaşı

1991 yılında Ordu'da altı yeni ilçe kurulmuştur. Bunlardan bir tanesi de Çaybaşı ilçesidir. Çaybaşı yeni ilçe olmakla birlikte ilçe kültürü oluşmuş bir yapıya sahiptir. Ünye'ye yakın olmasının avantajlarına ve dezavantajlarına sahip bir ilçe konumundadır. Ulaşım anlamında avantajlı olmamıza rağmen sosyal hayat, konut ve yerleşme anlamında cazibe merkezi olarak insanlarımız Ünye'yi tercih etmektedirler.

Bakıldığında Ordu'daki nüfus Ünye, Fatsa ve Altınordu'da toplanmıştır. Diğer ilçeler sürekli göç veren hale gelmişlerdir. Çaybaşı'nda da bu sorunla karşılaşmaktayız. Nüfusu azalan bir ilçedir. Yaklaşık 13.000 nüfusa sahip ilçemizden 18 km'lik bir yolla sahile inebilmekteyiz.

Avrupa Birliği Erasmus programı kapsamında "Yeryüzündeki Yıldızlar" adlı proje ilçemizde gerçekleştirilecek. Bu projeye öğretmenlerimiz diğer ülkelerdeki iyi uygulamaları yerinde inceleyerek eğitim kalitesinin artmasına yardımcı olacaklardır.

Çaybaşı'nda bahsettiğim nüfus kaybıyla birlikte öğrenci sayımızda düşüşler görülmektedir.

Dolayısıyla ilçenin gündemi, ticareti ve ekonomisi fındığa dayalıdır. İnsanlarla sohbet ettiğinizde fındık en başta gelen konulardan bir tanesidir. En son yaşanan sel felaketinde tarım arazileri özellikle de fındık bahçeleri zarar görmüştür.

Hayvancılıkta bu yöre ortalama bir orana sahiptir. İnsanlarımız bir şeyler yapmak istiyorlar. Yapılması da gerekiyor. Ancak burada bir şeyi görmeleri lazımdır. Kanaatimce kaymakamlar ve belediyeler eliyle bu yönde iş yapmak isteyenlere “şu işi yaparsanız böyle kazanç elde edersiniz” diye insanlarımıza göstermek gerekir. Büyük yerlerdeki insanların ufkunu biraz daha geniş olabilmektedir. Sonuçlarını kısmen de olsa görebilmektedir. Ancak küçük yerlerde sonuçlarını ne olacağını bilmeyince yatırım yapmak da zorlaşıyor. Bu yüzden projeler yapmak suretiyle bu sorunu ortadan kaldırmamız gerekir diye düşünüyorum.

İlçemizde birkaç adet tekstil atölyesi, kâğıt fabrikasının atölyesi ve küçük ölçekli tavuk çiftlikleri ile istihdama katkı sunulmaktadır. Bakıldığında yapılabilecek işlerin olduğunu gözlemliyoruz. Ancak hayata geçirmek ve pratiğe dökmek biraz zaman almaktadır.

İlçeyi hareketlendirecek yerel turistlerin ilçeye gelip zaman geçirmelerini sağlamak lazımdır. Turizm anlamında ilçemizde konaklama olmayabilir ancak seyahat acenteleri ile görüşerek Çaybaşı'nda birkaç destinasyon belirlenebilir. Çaybaşı gibi küçük ilçelerde küçük adımlarla bu işe başlamanın daha doğru olacağına inanıyorum. Bu anlamda yerel ziyaretçilerimiz ve özellikle üniversite öğrencilerimizin ilçemizi ziyaret etmelerini sağlamamız gerekir. Küçük adımlarla büyük yerlere ulaşacağımızı düşünmekteyim. Hayalleri yüksek tutmaktansa küçük adımlarla yola koyulmak daha doğru olacağı kanaatindeyim. İlçemizdeki özellikle turizm anlamındaki çalışmalarımızı bu minvalde yürütmek istiyoruz.

Sonuç olarak ilçemizi hareketlendirecek ve girdi sağlayabilecek sektörlerin başında tarım gelmektedir. İkinci olarak turizme odaklanmamız lazımdır. Üçüncü olarak da hayvancılığı söyleyebiliriz.

Tarihçe

İlçenin tarihi M.Ö. 3000 yıllarına eski Yunan'ın en parlak devri olan klasik döneme dayanır. Bakır, kalay ve demiri işlemeye başlayan ve böylelikle bölge halkının yaşam ve uygarlık düzeylerinin yükselmesine katkıda bulunan Tiberenler, Kalipler ve Mosinoikler bölgenin yaşayan ilk organize kavimleridir. Çay Mahallesi'nde Yunanlılara ait mezarlıklara, kerpiç mezarlara, küllerin seramik kaplarla gömüldüğü mezarlara rastlanmıştır. Yörede bulunan klasik Yunan dönemine ait gerdanlık ile bir çit küpe ve kolye Samsun Arkeoloji Müzesi'nde sergilenmektedir.

İlçede yaşayan halkın büyük kısmı 1778-1779 Osmanlı-Rus savaşından sonra Kafkaslardan (Batum) gelip Köklük, Akbaba Köylerine; 1960'lı yıllara kadar Çilader olarak anılan ve Çağlayan, Çınar, Çandır Mahallelerinden oluşan şimdiki Çaybaşı merkezinin bir kısmına yerleşmişlerdir.

Çilader isminin "Osmanlı devletinin son dönemlerinde üretimin çok düşük, yetişkin insanların askerde, cephelerde bulunması nedeniyle, yorgun ve fakir düşen halkın büyük çoğunluğunun bir yandan yoksullukla bir yandan da Ermeni ve Rum çeteleri ile mücadele etmek zorunda kalmış olma-

sı, bu mücadelenin kazanılmasında halkın çok çile ve eziyet çektiğinden dolayı yöreye çile çekmekten" ötürü Çileder adının verildiği rivayet edilmektedir.

Çileder adıyla kurulan köy daha sonra Çilader olarak adını değiştirmiş ve 1930 yılında devletin ilk yatırımı olan karakol hizmetini alarak İkizce ve çevresine de hizmet vermeye başlamıştır. 1952 yılında Çilader Köyüne ilk kır pazarı açılmış, Pazar yeri etrafında hızlı bir yapılaşma meydana gelince 1955 yılında Nahiye (Bucak) unvanını almıştır.

1960 yılında İl Genel Meclisi kararıyla Çaybaşı adını almıştır. 1972 yılında Sarıcaerik Köyü ile birleşerek belediye kurulmuştur.

19.06.1989 tarihinde 21157 sayılı kanun teklifi ile Çaybaşı'nın ilçe olması İçişleri Komisyonu'nda görülmüş ve 9 Mayıs 1990 tarihinde "Çaybaşı'nın İlçe Olması" kararı alınmıştır. 21 Mayıs 1990 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanmasından sonra, 9 Ağustos 1991 tarihinde Fatih ŞAHİN'İN kaymakam olarak göreve başlamasıyla, idari statü tamamlanmıştır.

Radar Mesire Yeri

Coğrafi Yapı, Bitki Örtüsü ve İklim

Çaybaşı ilçesi kuzeyinde ve doğusunda Ünye, batısında İkizce ve güneyinde Akkuş ilçeleri ile çevrilidir. İlçe merkezinin denizden yüksekliği 560 metre olup, sahile uzaklığı 19 km'dir. İlçenin 26 mahallesi bulunmaktadır.

195 km²'lik yüzölçümüne sahip ilçe Orta Canik Dağları üzerinde engebeli bir arazi üzerinde yer almaktadır. Akarsuların geçtiği derin vadiler ve bu vadilerin yamaçlarında dağınık yerleşim birimleri bulunmaktadır. Doğusunda Curi ve batısında ise Akçay çayları geçmektedir. İlçenin güney sınırını oluşturan Kapılı ve Göksu mahallelerinin güney toprakları 9 m. yüksekliği, 1600 metreyi bulan rakımdadır. Taz yaylasından başlayarak ilçenin tümünde yer yer orman keşif alanları bulunmaktadır.

İlçenin tamamı çeşitli bitki örtüsüyle kaplıdır. Açık arazi bulunmamaktadır. İlçenin toprakları, %70 fındık ağaçlarıyla kaplıdır. Geri kalan kısmı ise ormandır. İlçenin topraklarında değişik meyveler yetiştirilmektedir. Ancak bu meyvelerden elde edilen ürünler pazarlanmayıp, yetiştirenler tarafından tüketilmektedir.

Karadeniz iklimi hüküm sürmektedir. Her mevsim yağışlı, yazlar sıcak ve yağışlı, kışlar ılık geçmektedir. Kar yağışının arttığı dönemlerde ulaşım konusunda bazı sıkıntılar yaşanabilmektedir.

Fındıklı Tepesi

Manastır Şehitlik Abidesi

Nüfus ve İdari Yapı

İlçenin nüfusu, 2017 yılı nüfus sayımına göre 12.871'dir. Km²'ye düşen kişi sayısı 66'dır.

Çaybaşı'nın 26 mahallesi (Aşıklı, Akbaba, Boras, Cemallı, Cevizliyatak, Çağlayan, Çandır, Çay, Çayır, Çınar, Eğribel, Gökse, Gürcek, Hacıali, İçeribükü, İlküvez, Kapılı, Köklük, Kargalı, Mollalı, Kurudere, Kuşlu, Namazlı, Taşkesiği, Tekke ve Yenicuma) vardır.

Eğitim, Sağlık ve Sosyal Durum

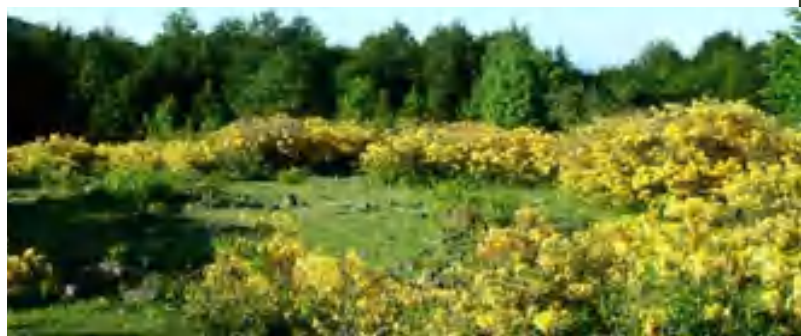
İlçede 8 ilkokul, 6 ortaokul ve 3 lise ile eğitim ve öğretim hizmetleri verilmektedir. Ayrıca Çaybaşı Halk Eğitim Merkezi ve Çaybaşı Öğretmenevi ile eğitime katkı yapılmaktadır.

İlçedeki sağlık hizmetleri toplum sağlığı merkezi ve aile sağlığı merkezi ile yürütülmektedir.

Tarım, Hayvancılık ve Ekonomik Durum

İlçenin 2017 yılı TÜİK tarafından yayınlanan tarım alanları verilerine göre tahıllar ve diğer bitkisel ürünlerin ekilen alanı 4.190 dekar, sebze bahçeleri alanı 1.038 dekar, meyveler, içecek ve baharat bitkilerinin alanı 63.451 dekar olup, toplam tarım alanı 68.679 dekadır.

İlçe arazisinin engebeli oluşu nedeniyle büyük tarım arazileri yoktur. Bunun yanında aile içi hayvancılık ve tarımcılık yapılmaktadır. Fındık bahçeleri ilçenin hakim tarım arazileridir.

Ulaşım

İdari bakımdan bağlı bulunduğu Ordu il merkezine 98 km, Ünye'ye 28, İkizce'ye 7, Akkuş'a ise 40 km uzaklıktadır. Ordu-Giresun Havalimanına ise 118 km uzaklıktaki ilçenin en uzak mahalle ise 20 km ile Göksu'dur.

Cevizliyatak Irmağı

Kültür ve Turizm

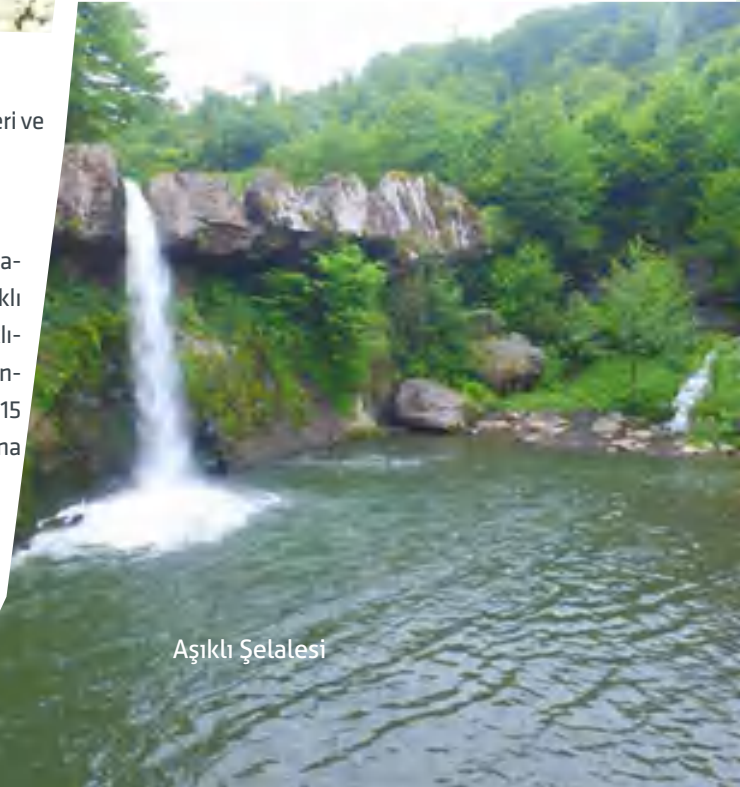
Çaybaşı ilçesi sahip olduğu doğal güzelliklerinin yanında şelaleleri ve tarihi ahşap camileri dikkat çekmektedir.

Manastır Köyü Şehitleri Anıtı

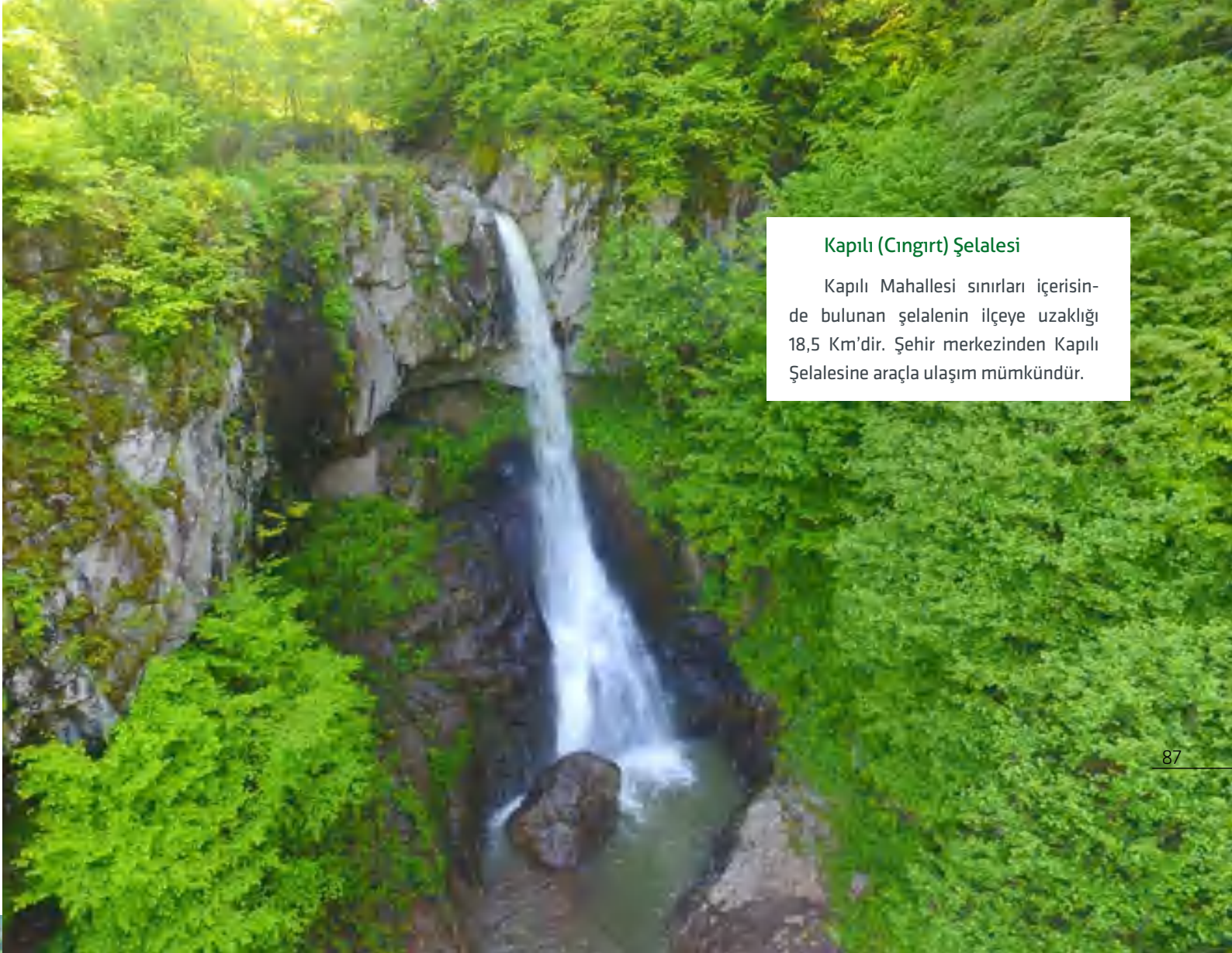
Tekke Mahallesi ile Eğribel Köyü arasında bulunan Manastır Köyü Şehitleri Anıtı 2007 yılında hizmete açılmıştır. Ermenilerin Çaybaşı'nda yaptığı katliamlar karşın yapılan bu şehitliğin ana kaidesinde kullanılan özel olarak pirinçten döktürülen ay-yıldız 35 kg, anıtta kullanılan tek parça mermer kitabe ise yaklaşık 500 kg ağırlığındadır.

Aşıklı Şelalesi

Aşıklı Mahallesi sınırları içerisinde bulunan Aşıklı Şelalesinin ilçemize uzaklığı 16 Km'dir. Şehir merkezinden Aşıklı Şelalesine yolun 15 Km'sini araçla, 1 Km kısmına ise yürüyerek ulaşabilirsiniz.

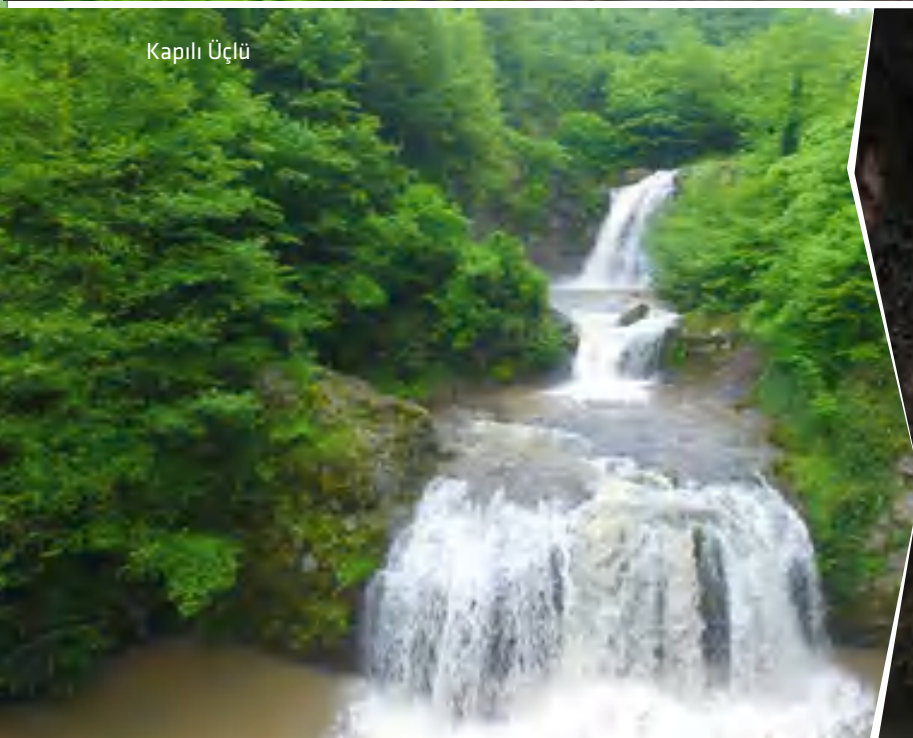

Aşıklı Şelalesi

Kapılı (Cingirt) Şelalesi

Kapılı Mahallesi sınırları içerisinde bulunan şelalenin ilçeye uzaklığı 18,5 Km'dir. Şehir merkezinden Kapılı Şelalesine araçla ulaşım mümkündür.

Kapılı Üçlü

Tarihi Ağaç Köprü

Kapılı Mahallesi sınırları içerisindeki Ağaç Köprüsü yalıların kullanımı yapılmıştır. Kurtboğaz mevkiini Akkuş ilçesine bağlayan Kapılı (Ağaç) Köprüsü'nün Çaybaşı ilçe merkezine uzaklığı 18 Km'dir. Kapılı (Ağaç) Köprüsüne 17,5 Km'sinin araçla, 500 metrelik kısmını ise yürüyerek ulaşabilirsiniz.

Tarihi Su Değirmeni

Kapılı Mahallesi sınırları içerisinde bulunan tarihi su değirmeninin ilçeye uzaklığı 18,5 Km'dir. Şehir merkezinden araçla ulaşım mümkündür.

Kazan Kaya Şelalesi

İlçeye uzaklığı 3 Km uzaklıktaki şelaleye şehir merkezinden 2,5 Km'sini araçla, 500 metrelik kısmına ise yürüyerek ulaşabilirsiniz. Yenicuma Mahallesi sınırları içerisinde bulunan şelale, kayalıklar içinde yüksekten dökülmektedir.

Çayır Camii

Yenicuma Mahalle Camii

İlçe merkezine 3 km . mesafede Cürü Deresinin hemen kenarında bulunan cami 1864 yılında yapılmıştır. 50 cm'lik taş bir platform üzerinde ahşap kirişler üzerine oturtulan caminin iki katlı ahşap ev görünümündedir Birinci ve ikinci kat arasındaki kirişlerin iç kısımları değişik geometrik şekilde oymalarla süslenmiştir. İçteki asıl cami haremine giriş kapısı üzerinde de yine ahşap oyularak değişik geometrik şekillerden ve sarman motiflerden oluşan süslemeler yer almaktadır.

Asah Camii

Kargalı Mahallesi Camii

İlçe merkezine 2 km. uzaklıkta Akbaba Köyü yolu üzerinde yer alan cami Hicri 1223 tarihinde yapılmıştır. Cami 50 cm'lik taş bir platform üzerinde ahşap kirişler üzerine oturmaktadır.

Çayır Mahalle Camii

İlçe merkezine 800 metre uzaklıktaki cami Hicri 1271 yılında yapılmıştır. Ayrıca caminin avlusunda yine aynı tarihte yapılmış çeşme bulunmaktadır. Halen faaliyet vermektedir. Çeşmenin etrafı 4 köşeli olarak yumuşak taşla çevrilmiş ve üstü beton ile kaplanmıştır.

Çivisiz Camisiyle Meşhur İlçe

İkizce

İkizce Kaymakamı

Ali Recai YERLİKAYA'nın
anlatımıyla İkizce İlçesi

İlçemiz, Ünye ilçesinden Samsun istikametine giden Devlet Karayolunun Ordu-Samsun il sınırı olan Akçay Köprüsünden 15 km içeride Akçay Irmağı'nın iki yakasında tepeler eteğinde kurulmuş şirin bir yerleşim yeridir.

31 mahalleden oluşan ilçemizin yerleşik nüfusu 14.305, rakımı 130 metredir. Yaz mevsiminde bilhassa Ağustos ayında fındık hasadı nedeniyle yurt dışı ve yurt içinden gelen hemşerilerimizle ilçemizde yoğun nüfus artışı yaşanmaktadır.

İkizce'de vatandaşlarımızın başlıca geçim kaynağı fındık tarımıdır. Fındık tarımının yanında ilçemizde hayvancılık, arıcılık, meyve-sebzecilik ve zanaat geçim kaynaklarının başında gelmektedir. 2018 yılında fındık bahçelerinden 7600 ton fındık üretimi gerçekleştirilerek ülkemize ekonomik yönden fındık ihracatı ile önemli katkılar sağlanmaktadır. Hayvancılık yönünden de ilçemizde 5102 büyükbaş, 3817 küçükbaş hayvan ve 2373 arı kovanı ile bal üretimi yapılmaktadır.

İlçemizin ulaşım olarak 15 km uzaklıktaki Akçay Mevkiinden Samsun Devlet Karayolu üzerinden Samsun Havaalanı ve Ankara-İstanbul yoluna, Ünye ilçesi üzerinden Doğu Karadeniz'e, yine komşu ilçe olan Çaybaşı-Akkuş ilçelerinden İç Anadolu'ya bağlantı yollarının olması İkizce ilçemizin önemini daha da artırmaktadır.

İlçemizde son yıllarda eğitim, kültür, turizm ve ekonomik alanda büyük bir değişim gözlenmektedir. Ülkemizin en önemli ihracat geliri olan fındık ürününün İkizce ilçesinde üretilmesi, arıcılığın yaygınlaştırılması, 500 yıl önce yapılan Laleli (Çivisiz) Camii, Genççağa Kalesi, Keriş Köprüsü, Cin Değirmeni, Şahinkaya Kayası gibi tarihi ve turizm yerleri ile İkizce Meslek Yüksekokulu'nun bulunması, göl ve ırmaklar ilçemizi cazibe haline getirmiştir.

Mülki İdare olarak Kaymakamlığımız, yerel idaremiz, kurumlarımız, özel sektör ve vatandaşlarımız ile elbirliği içinde projeler üretilmektedir. Özel sektör tarafından tekstil fabrikası açılan ilçemizde, İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü'nce Genç Çiftçi Proje kapsamında çiftçilerimize destek sağlanmıştır. İkizce Halk Eğitim Müdürlüğü'nce

açılan Meslek Edinme Kurslarında vatandaşların meslek edinmeleri sağlanarak ilçemizde kalkınmayı geliştirmek, işsizliği önlemek, istihdamı artırmak yönünde çalışmamız devam etmektedir.

Hedefimiz, ilçemizin doğal güzellikleri olan ırmakları, dereleri, kale, köprü, cami, değirmenler vb. tarihi ve turistik değerlerimizi yerel ve ulusal anlamda tanıtımını yapmaktır. Bununla birlikte fındık ürününe alternatif hayvancılık, arıcılık, kivi ve sebze üretim faaliyetlerini geliştirmek arzusunda'yız. Mevcut tekstil fabrikasının üretiminin artırılması, ilk, orta, lise ve meslek yüksekokulumuzun eğitim seviyesinin yükseltilmesi ilçemizin daha iyi imkânlarla sahip, daha güzel ve yaşanabilir bir yöre olmasına katkı sağlayacağı inancındayız.

İKİZCE KÜNYESİ

• İlçe Oluş Tarihi	20 Mayıs 1990
• Ordu İl Merkezine Uzaklık	87 Km.
• Rakım	130 metre
• Nüfus (2017)	14.305
• Yüzölçümü	148 Km²
• Belediyeler/Beldeler	İkizce (Merkez)
• Mahalle Sayısı	31

Tarihçe

Bugün İkizce olarak bilinen yerleşim yerinin ortaya çıkışı son zamanlarda yapılan araştırmalara göre Trabzon İmparatorluğu dönemine (1204-1461) rastlar. İkizce'nin Anadolu Selçuklu beylikleri döneminde merkezi Tokat Niksar'da bulunan Taceddinoğulları Beyliği'nin eline geçtiği bilinir.

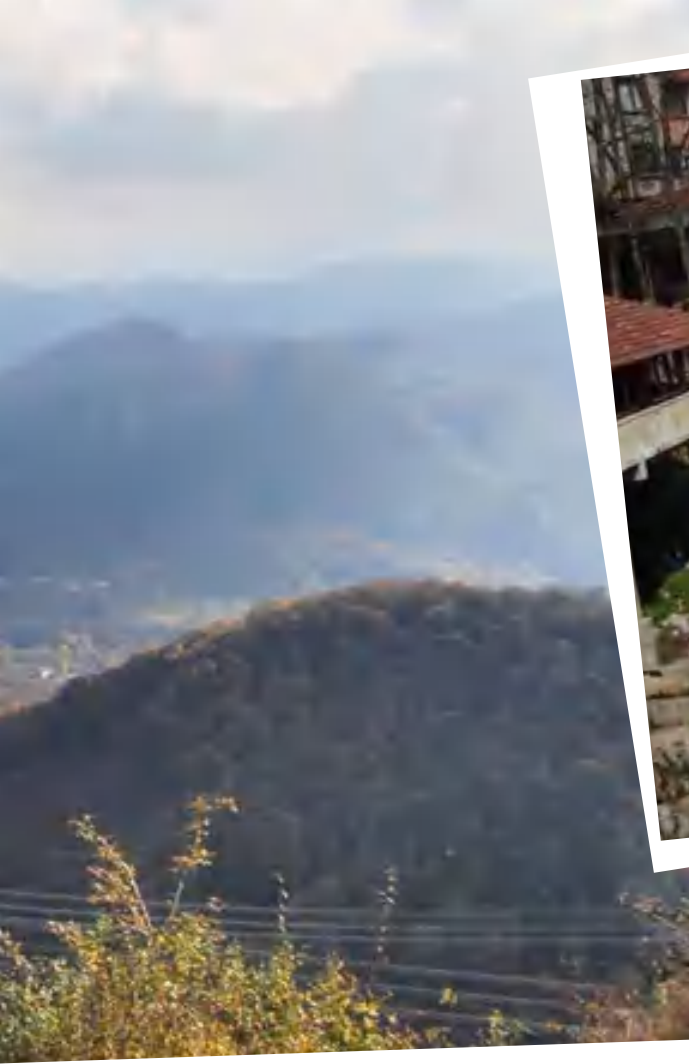
İkizce'nin ismi 1957 yılına kadar Laleli olarak kullanılmıştır. Daha sonra bölge halkının girişimleri ile bu isim İkizce olarak değiştirilmiştir. Yöre isminin İkizce yapılmasının sebebi de ilçenin ortasından geçen derenin ilçeyi ikiye bölmesi veya ilçenin girişinde iki ucu birleşen derenin ilçeyi ikiye bölmesi olarak kabul edilebilir.

Laleli isminin geçmişini araştırıldığında ise bölgede yaşayan yerlilerin burada Lalaoğulları adı altında bir bey-

lik kurulduğu rivayet edilir. Laleli'nin gelişimini Osmanlı Lale Devri'nde tam anlamıyla gerçekleştirildiğinden hareket edersek ismin geçmişine Lale Devri'nde rastlanır. Zaten Osmanlı vezirlerinden Lala Paşa da bir sefer sırasında bu yörede konaklamıştır.

Bugün kutsal olarak kabul gören, yapılışı ve geçmişi hakkında fazla bilgi bulunmayan Eski Camii üzerinde de lale motiflerine rastlanır. Bölgede Türkler ile Rum ve Ermeniler 1920 yılına kadar birlikte yaşamışlardır. Keriş Köprüsü 1896 yılında Rumlar tarafından yapılmıştır.

1972 yılında belediye teşkilatına kavuşan İkizce 20 Mayıs 1990 tarih ve 20523 sayılı Resmi Gazete ile ilçe statüsüne kavuşmuştur. 1991 yılında ise ilk Kaymakamın atanması ile faaliyetlerine başlamıştır.

Coğrafi Yapı, Bitki Örtüsü ve İklim

İkizce ilçesi kuzeydoğuda Ünye, güneydoğuda Çaybaşı, batıda Terme (Samsun) ve kuzeyde Niksar (Tokat) ilçeleri ile çevrilidir. Sahile 15 km uzaklıktaki ilçenin rakımı 130 metredir. 140 km²'lik yüzölçümü olan sahip ilçe, tam ortasından geçen ve ilçenin hayat damarı ve güzellik kaynağı olan Akçay Irmağı'nın iki yakasında tepeler eteğinde kurulmuş şirin bir yerleşim yeridir.

Bitki örtüsü orman olup; tür olarak kestane, gürgen, meşe, kızılgaç mevcuttur. Bu bitki örtüsüne bir de fındık bahçeleri eklenince ilçenin yem yeşil bir bitki örtüsüne büründüğünü görürüz. İlçemiz Karadeniz iklimi etkisi altındadır. Yazları sıcak, kışları soğuk ve kar yağışlıdır.

Nüfus ve İdari Yapı

İlçenin nüfusu, 2017 yılı nüfus sayımına göre 14.305'dir. Km²'ye düşen kişi sayısı 102'dir.

Bir belediye (İkizce Belediye Başkanlığı), 31 mahalle muhtarlığı (Ağcaalan, Aşağı Karlıtepe, Asağı Seymenli, Başönü, Beylerce, Derebaşı, Devecik, Diyek, Dumantepe, Düzmeşe, Düzpelit, Enağızlı, Esentepe, Fatih, Gaziler, Kale, Kaynartaş, Kervansaray, Kiraztepe, Kocaman, Kurtköy, Kurtluca, Merkez, Özpınar, Şenbolluk, Tombaşlı, Yenice, Yoğunoluk, Yukarı Karlıtepe, Yukarı Kaynartas ve Yunus Kırığı) bulunmaktadır.

Gençağa Kalesi

Eğitim, Sağlık ve Sosyal Durum

İlçede eğitim öğretim hizmetleri 6 anaokulu, 6 ilkokul, 8 ortaokul ve 3 lise ile verilmektedir. Toplam bu okullarda 168 öğretmen görev yapmakta olup 2014 öğrenci eğitim almaktadır. Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğüne açılan kurslarda Mesleki Edinme Kursları verilmektedir.

2013-2014 eğitim-öğretim yılında açılan Ordu Üniversitesine bağlı İkizce Meslek Yüksekokulu 4 dört bölüm (Finans-Bankacılık ve Sigortacılık, Sağlık Bakım Hizmetleri, Terapi Ve Rehabilitasyon, Tıbbi Hizmetler ve Teknikler ile Mülkiyet Koruma ve Güvenlik) eğitimler sürdürülmektedir.

İlçedeki sağlık hizmetleri Toplum Sağlığı Merkezi bünyesinde Merkez Aile Sağlığı Merkezi, Yoğunluk Aile Sağlığı Merkezi, Entegre Sağlık Tesisi, Şenbolluk, Kaynartaş ve Devecik Sağlık Evi, ayrıca 1 Nolu Acil Sağlık Hizmetleri İstasyonu ve Yoğunluk Aile Sağlığı Merkezi ile yapılmaktadır.

Kırsal kesim genellikle tarım ve hayvancılıkla uğraşmakta, bunun yanı sıra küçük esnaflık ve küçük sanatkârlıkla geçim temin edilmeye çalışılmaktadır.

İlçede spora oldukça önem verilmektedir. İlçemizde 3 adet semt sahası, 1 adet halı saha bulunmaktadır. Bu sahalarda sportif faaliyetler, futbol müsabakaları ve turnuvalar yapılmaktadır.

İlçe merkezinde Salı günleri pazar kurulmaktadır. Yoğunluk'ta Pazar günü, Devecik'te Perşembe Günü, Kaynartaş'ta Cumartesi günü pazar kurulmaktadır.

Gençağa Kalesi

Sile Köprüsü

Tarım, Hayvancılık ve Ekonomik Durum

İlçe topraklarının % 78'i tarım arazisi, % 8'i orman, % 14'ü ise yerleşim alanı ve tarım dışı arazidir. Tarım arazilerinde 7600 ton fındık, 993 ton mısır, 9.643 ton meyve ve 68 ton sebze üretimi yapılmaktadır.

İlçenin temel geçim kaynağı fındık tarımıdır. Üretim miktarı yıllara göre değişmektedir. 2018 yılında 7600 ton fındık üretimi yapılmıştır. Meyve türlerinden kivi, ceviz, elma, armut, dut, incir ve ayva sebzelerden lahanaya, domates, biber, salatalık, patlıcan ve fasulye yetiştirilmektedir.

5102 adet büyükbaş, 3458 adet küçükbaş ve 5234 adet kümes hayvanı bulunan İkizce ilçesinde 2373 kovan ile arıcılık yapılmakta ve yıllık yaklaşık 63.43 ton bal üretimi ve 992 kg bal mumu üretilmektedir.

İlçemiz merkezinde kurulan tekstil fabrikası, 22 kişilik personeli ile bayan etek, pantolon, bluz, ceket ve gömlek dikimi yapılmaktadır.

Ulaşım

Ünye'ye 30 km. mesafede olan İkizce'ye Ünye'den Samsun istikametine giden karayolunun 15. km'sinde Samsun il sınırı olan Akçay Köprüsü'nden güneye dönülerek varılmaktadır. Bağlı bulunduğu Ordu'ya 92 km, Samsun'a 89 km uzaklıktaki İkizce, Ordu-Giresun Havalimanına 103 km, Samsun Havalimanına ise 74 km uzaklıktadır.

Kültür ve Turizm

Doğal güzelliğe sahip fındık bahçelerinin yanında ormanlarında meşe, kestane, kızılgağaçlarıyla kaplıdır. İlçeden geçen Akçay ırmağı ayrı bir doğal güzellik katmaktadır.

Bugün tarihi ve en eski cami olarak kabul gören **Laleli Camii (Eski Camii)** 500 yıllık geçmişe sahip olduğu tamami ahşaptan hiç çivi çakılmadan yapılarak günümüze kadar geldiği rivayet edilmektedir. Ayrıca cami kapısı üzerinde bulunan lale kabartmalarından caminin Laleli Devrinde yapıldığı da rivayet edilmektedir.

Gençağa Kalesi, Kale Mahallesi sınırları içerisinde iki bölümden oluşan tarihi bir kaledir. Sarp kaya kütlesi üzerinde yer almaktadır. 13. yüzyılda Hacıemir Beyliği zamanında Derebeyi Gençağa tarafından yaptırıldığı söylenmektedir. Gençağa Kalesi 1. derece doğa ve arkeolojik sit ilan edilmiştir.

Cin Değirmeni, yapılan araştırmalar sonucunda Rumlar tarafından yaptırıldığı söylenen değirmen, İkizce-Devecik yolun 17. km'si üzerindedir. Çaybaşı İlküvez Beldesi ile İkizce Devecik Beldesi arasında bulunan **Diyelek Irmağı** üzerindedir. Değirmenin ıssız bir yerde bulunması ve halk tarafından cinlerin istilasına uğradığı inancı yaygın olduğu için adı Cin Değirmeni olarak anılan bu değirmen, tabii mağara içerisine ağaçtan yapılmıştır.

Şahinkaya Kalesi, Gaziler Mahallesi'nde yer alan, İkizce'nin yaklaşık 3 km. güneydoğusunda bulunan sarp yerde tabii bir granit kayadır. Gaziler Mahallesi'nin doğusunda kalır. İçerisinde tabii ve insanlar tarafından yapılmış mağaralar mevcuttur. Şahinkaya'da şahinler, akbaba-lar, kartallar ve kuzgunlar yaşadığı için ismini şahinlerden almıştır.

Şenbolluk Mahallesinde bulunan **tarihi kemer köprü**dür. Rumlar tarafından 1896 yılında yapılan köprünün bölge insanların yük taşıma, ticaret ve yaya geçişini sağlama amacıyla yaptıkları rivayet edilmektedir.

OLMASI GEREKEN EKOTURİZM

Zübeyde Hanım ALTUN İPEK
DOKA Uzmanı

Ekoturizm Tanımı Ve Özellikleri

Ekoturizm tanımı ilk olarak 1987 yılında Ceballos-Lascuarin tarafından yapılmasına rağmen 1960 ve 1970'li yıllarda da literatürde kullanıldığına dair örnekler vardır. Ekoloji kavramının turizm ile birleştirilmesi ile ortaya çıkan bir kavramdır. Aslında yapılan birçok tanımına rağmen fikir birliğine varılarak uluslararası anlamda kabul görmüş bir tanımlaması yoktur.

Yine de tanımlamaya gitmek gerekirse; ekoturizm; kültür turizmi, kırsal turizmi, spor turizmi ve inanç turizmi faaliyetlerini içerebilen doğanın korunmasını gözetken ve sosyal sorumluluk içeren, yerel halkın refah düzeyine katkıda bulunan sürdürülebilir bir turizm çeşididir denilebilir. Uluslararası Ekoturizm Derneği (TIES-The International Ecotourism Society) (1990)'nin tanımına göre ekoturizm; çevreyi koruyan ve yerel halkın refahını geliştiren, doğal alanlara yapılan sorumlu seyahattir.

Bu ve benzeri tanımlara baktığımızda ekoturizmin odak noktasının sürdürülebilir, çevreye karşı duyarlı ve yerel halkın refahını gözetken doğal bir turizm olduğunu, kit-

le turizminin yoğunluğunun aksine turist sayısının azaltılması, doğal yapının korunması ve çevre üzerindeki baskının azaltılmasına odaklandığını, turistlerin harcamalarını doğanın korunmasına aktarmanın yollarının arandığını ve aktif katılım gerektiren bir turizm çeşidi olduğunu söyleyebiliriz. Ancak Türkiye'de diğer birçok yanlış uygulama gibi ekoturizmin sadece yayla ve doğa turizmi ile özdeşleştirilerek yanlış tanım ve uygulamalara gidildiği görülmektedir.

Petran Yaylası / Rize

Şavşat / Artvin

207

WTO'ya göre ekoturizmin amaçları (Ünal ve Kuter, 2009: 150);

- Turizmin doğal ve geleneksel çevreye verdiği tahribatın en alt düzeye indirilmesi,
- Turistlere ve yerel halka doğanın ve geleneksel sosyo-kültürel çevrenin korunmasına yönelik eğitim verilmesi,
- Turizmin yerel halkın ihtiyaçlarını karşılayan, yerel yönetim ve halkla işbirliği içinde gelişen sorumlu bir ticaret olarak özendirilmesinin sağlanması,
- Koruma kapsamındaki (doğal ve sosyo-kültürel) alanların yönetimi için kaynak ayrılması,
- Turizmin negatif etkisinin en alt düzeye indirilmesi amacıyla sosyo-kültürel ve doğal çevreye yönelik uzun vadeli takip ve değerlendirme programlarının desteklenmesi,
- Turizmin yerel halkın geçimine katkıda bulunmasını sağlayacak şekilde geliştirilmesinin temini,

- Turizmin gelişiminin yörenin sosyal ve çevresel kapasitesini artıracak şekilde gelişmesinin temini,
- Çevreyle uyumlu, doğal ve geleneksel sosyo-kültürel yaşamla iç içe geçen, yöresel bitki örtüsünü ve yaban hayatını koruyan turizmin alt yapı yatırımlarının gerçekleştirilmesidir.

Sonuç olarak ekoturizm yalnız boş vakitleri geçirme aktivitelerinden oluşmayıp yukarıda belirtilen unsurların bileşiminden oluşan sorumlu bir turizm çeşididir diyebiliriz. Ekoturist olarak nitelendirebileceğimiz kesim de özellikle doğal çevreyi, yerel kültürleri ziyaret edip anlamaya ve öğrenmeye çalışan bunun yanında onu korumak ve sürdürülebilirliğinin sağlanması ve yerel halka gelir sağlayıcı faaliyetlere katılan bilinçli turistlerdir. Buradaki en önemli husus, kişilerdeki doğadan hoşlanma duygusunun doğaya zara vermeme, onu koruma ve geliştirme şeklindeki faaliyetlerle bütünleşmesidir (Demir ve Çevirgen, 2006: 119-120).

Ekoturizm Planlaması ve Pazarlaması

Turizm planının başarısını etkileyen en önemli faktörler; doğal ve kültürel kaynakların taşıma kapasitelerinin göz önünde bulundurulması, yerel halkın aktif katılımı, diğer sektörler bölgesel ve ulusal gelişme planları ile entegrasyonun sağlanmasıdır (Demir ve Çevirgen, 2006: 155). Yani turizm planlamasının fiziksel planlama, ekolojik planlama ve bölgenin taşıma kapasitesinin ortaya çıkarılması aşamalarından oluşması gerekmektedir.

Çevresel, ekonomik ve sosyo-kültürel gelişmeyi bütünleştiren sürdürülebilir bir ekoturizm planlaması aşağıdaki unsurları içermelidir (Wight, 1997' den aktaran: Demir ve Çevirgen, 2006: 155):

- Amaçların dikkatli bir şekilde belirlenmesi,
- Doğal kaynakların ve ekosistemlerin anlaşılması,
- Arazi mülkiyetleri, kaynak yönetimi ve kullanım yapılarının anlaşılması,
- Ekosistemleri tehdit eden faktörlerin anlaşılması,
- Su ve arazi yönetim planlarının bir parçası olarak ekoturizm stratejisinin oluşturulması,
- Ekoturizm işletmelerinin gelişmesi için detaylı planların hazırlanmasıdır.

Kaçkarlar/Rize

Ekoturizmin herhangi bir aşamasında başarılı olabilmek için ekoturizmin somut bir tanımın yapılmasının yanı sıra ekoturizm pazarındaki işletmelerin içinde şeffaflık ve kesin başarı göstergelerinin belirlenmesi şarttır. Ayrıca bir kamu değer sistemi ve prosedür oluşturmak ekoturizm rezervindeki ilerlemeyi değerlendirmek için başarının ayrılmaz parçasıdır (UBCBlog, Ecotourism (2012) <https://blogs.ubc.ca/jaynespooner/author/jaynes/>).

Etkili bir ekoturizm planlamasının ardından ise ekoturizm pazarlamasına geçilebilir. Ekoturizm pazarlamasında dikkat edilecek en önemli unsur doğru destinasyon seçimi olacaktır. Yani ekoturizm ürününün doğru tespit edilmesi önemlidir. Bu ürün tespitinde de muhakkak ekoturizm planlamasında ortaya çıkarılan kriterlere göre hareket

Samandıra Yaylası/Maçka/Trabzon

Trabzon

Çamlıhemşin / Rize

edilmelidir. Macera turizmine ya da yayla turizmine hitap edebilecek bir destinasyonun ekoturizm destinasyonu olarak pazarlanmaması gerekir. Ayrıca ürünle birlikte bu turizm ürününü destekleyecek destinasyonun alt yapısının da geliştirilmesi gerekir. Destinasyon ayrımı kadar önemli bir diğer unsur ise hedef kitle ayrımıdır. Zira seyahat amacı destinasyonun kültürünü, doğal yapısını tanımak ve aynı zamanda söz konusu bölgenin sürdürülebilirliği ve geliştirilmesine katkı yapma bilincine sahip olan ve yerel halka gelir sağlayabilecek bir ekoturist profili kesin hatlarla belirlenmeli ve pazarlama faaliyetlerinin bu kitleye yönelik yapılması gerekir. Ayrıca hedef kitle kadar sektörde faaliyette bulunacak firmaların da desteklenmesi ve geliştirilmesi önemlidir. Özetle ekoturizm pazarlaması aşağıdaki aşamaları içermelidir;

- Ekoturizm ürününün ekoturizm planına göre belirlenmesi
- Ekoturizm ürününü destekleyecek destinasyon alt yapısının geliştirilmesi
- Ekoturizm faaliyetlerinin ana unsurunu oluşturan yerel halkın sürece dahil edilmesi ve eğitilmesi
- Ekoturizm ürününü kullanacak olan ekoturist profilinin belirlenmesi ve bunlara yönelik faaliyetlerin planlanması
- Ürünün imajını da içerecek bir markanın belirlenmesi ve konumlandırma çalışmalarının yapılması
- Ekoturizm endüstrisinde faaliyette bulunacak firmaların geliştirilmesine yönelik çalışmaların yapılması
- Tüm bu unsurları içerecek pazarlama stratejileri ile pazarlama faaliyetlerinin yürütülmesi

Ekoturizm faaliyetlerinin başarıya ulaşabilmesi için tüm bu unsurları içeren bir planlama ve pazarlamanın yapılması önemli olacaktır.

Karagöl / Şavşat / Artvin

Gümüşhane

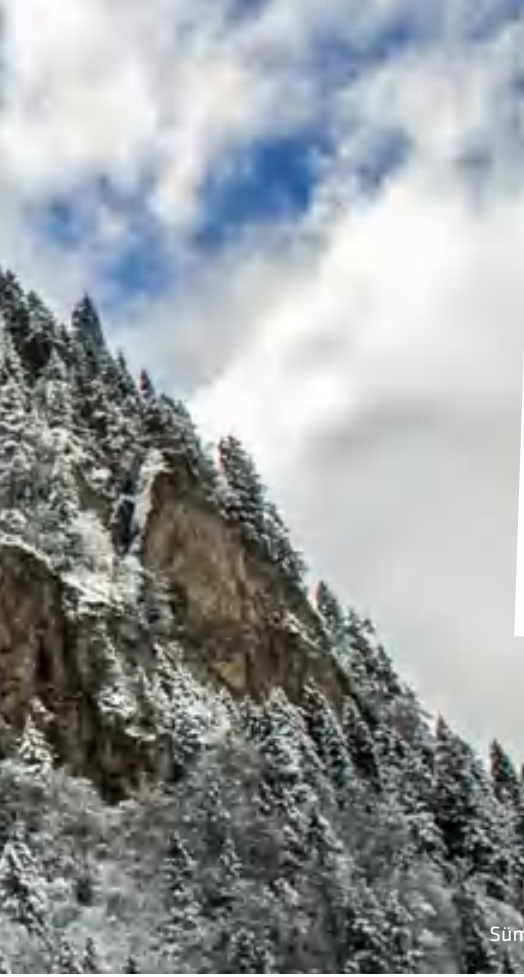
Dünyada ve Türkiye’de Ekoturizm Örnekleri

Dünyada ilk ekoturizm faaliyetlerinin Alpler’ de çift-çilerin turistlere evlerini açmaları ile başladığı söylenebilir. Şüphesiz bölgeye turistleri çeken ise Alpler’ in doğal güzellikleridir. Ekoturizmin yoğun olarak yapıldığı ülkeler arasında Meksika, Costa Rica, Ekvator, Belize, Brezilya, Kenya, Botswana, Nepal, Amerika, Tayland, Kanada, Yeni Zelanda ve Avustralya sayılabilir. Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü’nün kayıtlarına göre Güney Afrika’ yı 1990 yılında yaklaşık 1 milyon doğa ziyaretçisi ziyaret etmiş iken 2005 yılına gelindiğinde bu rakam 7 milyonu aşmıştır. Benzer bir gelişme Endonezya’ da 2 milyonluk bir ziyaretçi kapasitesinden 5 milyonluk bir rakama ulaşılması ile yaşanmıştır. Ancak popülaritesi yüksek bu gibi alanlarda zamanla doğal çevrenin bozulduğu ve doğaya zarar veren ve taşıma kapasitesini aşan faaliyetlerden oluşan uygulamaların artık ekoturizm olarak sayılamayacağı söylenebilir.

1990 yılında Uluslararası Ekoturizm Topluluğu (TIES) kurulmuştur. Topluluk, üyelik hizmetleri, sektörel yardımlar ve eğitim programları ile kurumlara yardım, toplumsal ve bireysel gelişim ile ekoturizm prensipleri alanlarına

kendini adanmıştır (TIES (1990), "About TIES"(t.y.), <http://www.ecotourism.org/ties-overview>). Ayrıca kurum ekoturizmin en önemli gerekleri olan çevrenin korunması, bio-kültürel çeşitlilik ve sürdürülebilir toplumsal gelişimi sağlama yönünde faaliyetlerde bulunmaktadır. Bunun dışında uluslararası alanda etkili bir kurum olan Birleşmiş Milletlerin de çevrenin korunması ve yerel halklara ekonomik getiri sağlayan çalışmalarının yanı sıra 2002 yılını Uluslararası Ekoturizm Yılı ilan etmesi ekoturizm alanındaki önemli gelişmelerdendir. Buna paralel olarak örgüt aynı yıl içinde Kanada’da Dünya Ekoturizm Zirvesi gerçekleştirmiş ve bu zirvede alınan kararlar ve belirlenen standartlar ile ekoturizmin gelişmesine katkıda bulunmuştur.

Ekoturizm alanında Türkiye’ de de dünyadaki gelişmelere paralel olarak 2002 yılında ilk “Ekoturizm ve Sürdürülebilir Turizm Derneği” kurulmuştur. Dernek sürdürülebilir turizm, çevre ve ekoturizm alanlarında çalışmalar yapmak, bu alanlarda tanıtım faaliyetlerinde bulunmak, bu alanlarda projeler geliştirmek, ulusal ve uluslararası kurumlar ile işbirliği yapmak ve yeni ekoturizm ürünleri gelişt-

Sümela Manastırı/ Trabzon

Huser Yaylası/ Rize

tirilmesini sağlamak gibi faaliyet ve amaçları vardır. Bu dernek dışında 2003 yılında “Küre Dağları Ekoturizm Derneği” kurulmuştur. Dernek 2000 yılında Küre Dağlarının Milli Park olarak ilan edilmesi üzerine kurulmuştur. Derneğin ilk çalışması bölgedeki yerel halk ile bölge turizmi için neler yapılabileceğinin istişare edildiği toplantılar düzenlenmesi olmuştur. Bu toplantılar sonucunda bölge halkı ile birlikte oluşturulan üç proje hayata geçirilmiştir. Bu projelerden biri “Zümrüt Köyü Ekoturizm Uygulama Projesi”dir. Bu proje ile köyde ekoturizmin altyapısını oluşturulması ve köylüler için alternatif gelir kaynağı oluşturulmaya çalışılmıştır. Köyde ev pansiyonculuğu teşvik edilmiş, köy kadınlarının yerel ürünlerini turistlere nasıl sunacakları öğretilmiş ve bu ürünler için ürün logosu çalışması yapılmış, köyde farklı aktivitelerin geliştirilmesi sağlanmış ve köyde rehber yetiştirilmesi gibi çalışmalar yapılmıştır. Bu proje dışında “Engelli Dostu Milli Park: Küre Dağları Projesi” ile “Azdavayda Ekoturizmin Geliştirilmesi Projesi” bölgede yerel halk ile yapılan toplantılar sonucunda ortaya çıkarılan ve uygulanan projeler olmuştur.

Bunun dışında devlet tarafından yapılan plan ve programlarda da ekoturizme yer vermeye başlandığı görülmektedir. Kültür ve Turizm Bakanlığı’nın “Türkiye Turizm Stratejisi 2023” adı altında yayınlamış olduğu planda turizmin gelişme eksenlerinden Turizmin Çeşitlendirilmesi için geliştirilen strateji “ Alternatif turizm türlerinden öncelikli olarak sağlık turizmi ve termal turizm, kış turizmi, golf turizmi, deniz turizmi, ekoturizm ve yayla turizmi, kongre ve fuar turizminin geliştirilmesi” olarak belirlenmiştir. Ayrıca planda Batı ve Orta Karadeniz Ekoturizm Bölgesi, Antalya Ekoturizm Bölgesi, Antalya Doğusu ve Mersin Ekoturizm Bölgesi ve GAP Ekoturizm Bölgesi olarak Türkiye genelinde ekoturizmin gelişebileceği alanlar ekoturizm bölgeleri olarak belirlenmiştir. Planda ekoturizme yönelik; alt yapının geliştirilmesi, spot merkezlerin belirlenmesi ve eylem planlarının hazırlanması hedeflenmiştir. Bu stratejide ekoturizm ve yayla turizmi için uygun alanlarda “alan yönetim planları”nın hazırlanması, tur güzergahlarının belirlenerek ziyaretçilere sunulması, yerel halkın pansiyonculuğa teşvik edilmesi ve yerel ürünlerin üretim ve sunumu ile servis ve kalite gibi konularda eylemler belirlenmiştir.

Polovit Yaylası/ Rize

Sazalan Yaylası / Şalpazarı / Trabzon

Tüm bu çalışmaların yanında ekoturizmin tanımında yer alan kriterlerin bile yerine getirilmediği, yapılan uygulamalarda sürdürülebilirliğin dikkate alınmadığı ve çevrenin korunmasına ve bölgelerin taşıma kapasitelerine dikkat edilmediği, ekoturizmin yalnızca yayla turizmi ile veya genel olarak doğa turizmi ile özdeşleştirildiği ve yetki kargaşası sonucunda planlamalarda yer verilen stratejilerin uygulanamadığı görülmektedir.

Türkiye'nin ekoturizm potansiyelini oluşturması açısından bakıldığında şuan için Türkiye' de T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı, Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü sorumluluğunda genel olarak 44 adet Milli Park, 30 Tabiat Koruma Alanı, 229 Tabiat Parkı, 111 Tabiat Anıtı, 81 Yabani Hayatı Geliştirme Sahası bulunmaktadır. Bunlar dışında ise 1273 Doğal Sit, 16 Özel Çevre Koruma Bölgesi, 11 Dünya Miras alanı ve 1 tane Biyosfer Rezerv alanının mevcut olduğunu görmekteyiz. Bu ve benzeri diğer rakamlar göz önüne alındığında ise Türkiye'nin karasal alanlarının 2013 yılı rakamlarına göre yaklaşık % 8'inin resmi koruma altında olduğu söylenebilir.

Ayrıca Türkiye' de kuş çeşitleri 420 adet iken tüm Avrupa' da 500 kuş çeşidinin olması, yine Avrupa' da tespit edilen 12.000 bitki çeşidinden 9.000'ninin ülkemizde olması Türkiye'nin ekoturizm alanındaki potansiyelini göstermektedir. Türkiye'nin bu zengin doğa güzelliklerinin yanında doğu ile batının kesişme noktasında oluşunun getirdiği kültür zenginliği ekoturizm için büyük potansiyel oluşturmaktadır. Tüm bu olumlu rakamlara rağmen Türkiye' de ekoturizm tam anlamıyla uygulanamamakta, istatistikleri sağlıklı bir şekilde tutulamamakta ve kayıtlar doğa turizmi gibi genel ifadelerle dayanmakta dolayısı ile ülkeye ne kadar ekoturist geldiği ya da ülke içinde ne kadar turistin bu amaçla seyahat ettiği tam olarak bilinmemektedir.

Samandıra Yaylası / Maçka / Trabzon

Doğu Karadeniz Bölgesinde Ekoturizm Potansiyeli

Doğu Karadeniz Bölgesi genel olarak kendine özgü doğal yapısı, sahip olduğu bitki ve hayvan çeşitliliği ve bölgeye özgü kültürü ile önemli bir ekoturizm potansiyeline sahiptir. Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından 2007 yılında hazırlanan "Türkiye Turizm Stratejisi (2023)"nde Doğu Karadeniz Bölgesi'nde yer alan Trabzon, Ordu, Rize, Artvin ve Giresun illeri ekoturizm potansiyeline sahip bölgeler arasında belirtilmiştir. Ekoturizmin geliştirilmesi için belirlenen bu bölgelerde, yerel mimarının korunması, özellikle yerel mimariye sahip bu tür yapılaşmalarda pansiyonculuğun teşvik edilmesi, her bölgeye özgü yerel ürünlerin ön plana çıkarılması, yerel el sanatlarının yaşatılabildiği atölyelerin yapılması ve markalaşmanın sağlanması öngörülmektedir. Bölgede özellikle dağ-yayla turizmi gelişmekte, yerel halk yayla ve dağ evlerini pansiyonculukta kullanmakta, bu tür bölgelerde restoranlar açılmakta ve bu tür bölgelere günlük turlar düzenlenmektedir. Genel olarak bölgede turistlerin hizmetine sunulan küçük tesisler, çiftlik, ev pansiyonu ve küçük lokantaların yanı sıra büyük ve zengin turistlere yönelik konforu yüksek tesisler de mevcuttur.

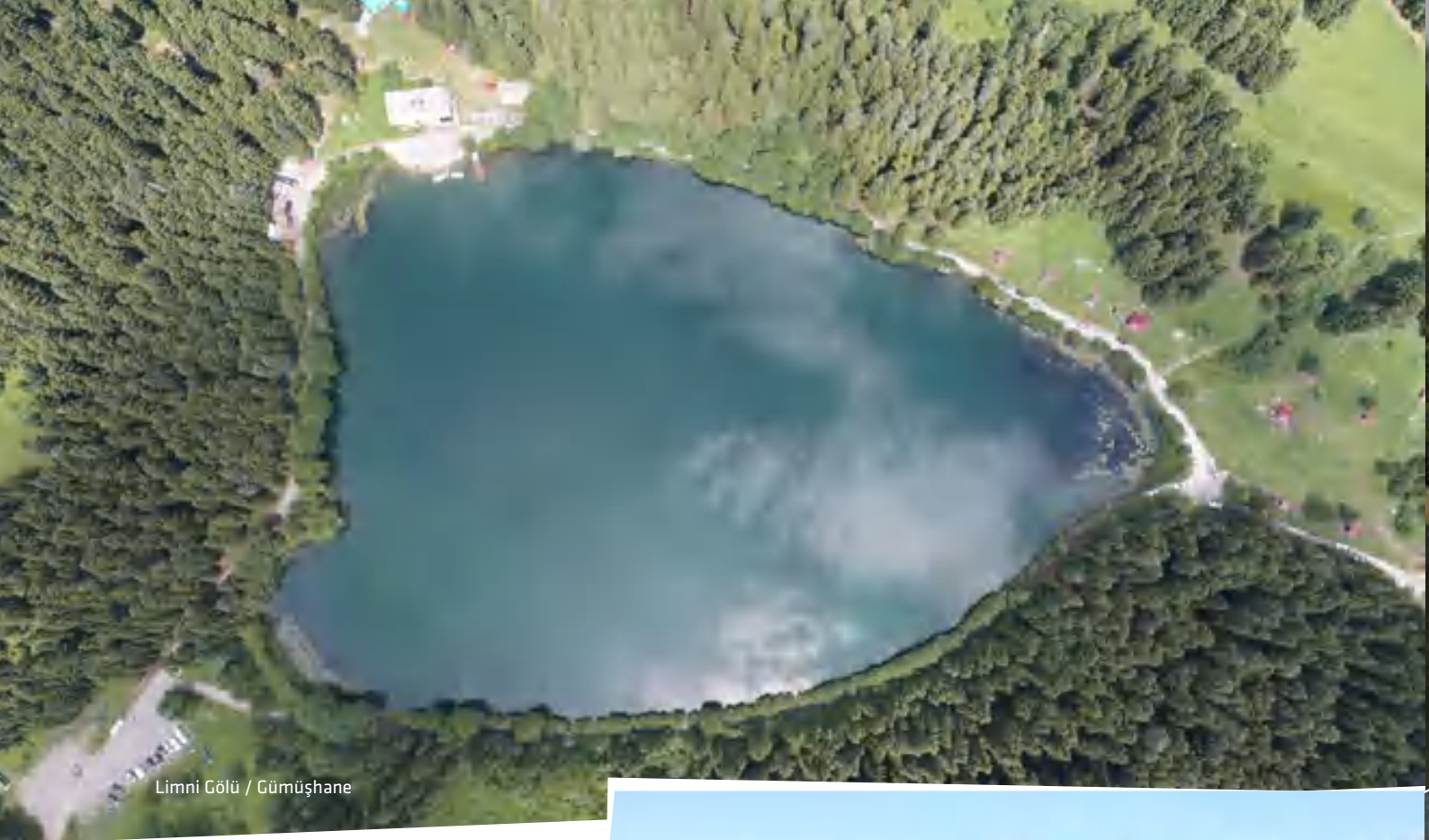
Elevit Yaylası / Rize

Bölgede ayrıca bireysel olarak evini ziyaretçilere açan kişiler dışında köy halkının ortak çalışarak yaklaşık 6-8 hanenin evlerini ziyaretçilere açtığı ve ortak etkinlik ve gösteriler organize edilen köyler vardır. Bunlardan biri Ordu iline bağlı Kabakdağı Köyü ile diğerleri Giresun iline bağlı Şeyhli ve İnce Köyleridir. Ancak bu köylerin son zamanlarda kütle turizmine hitap edecek şekilde uygulamalara tanık olduğu görülmektedir. Ayrıca tarihi yapıların otel olarak kullanıldığı veya yeni yapıların otantik bir şekilde restore edilerek ziyaretçilere sunulduğu örnekler de mevcuttur. Tüm bu örneklerin ortak noktası ziyaretçilere doğal, yerel ve sıcak karşılama ortamı ve yerel lezzetlerin sunulmasıdır.

Bölge doğal güzellikleri, yaylaları, bölgeye özgü hayvan ve bitki çeşitleri, hala el değmemiş kültürel yapısı ve gün ışığına çıkarılmamış birçok tarihi yapı ile kendine özgü bir ekoturizm potansiyeline sahiptir. Bölgeye özgü belirgin sosyal-kültürel yapı, dağlar, yaylalar, biyoçeşitlilik, yerel şenlikler ve festivaller gibi bölgenin ekoturizmini geliştirmek için fırsatları vardır. Ancak ekoturizm faaliyetlerinin bir parçası olan atık yönetiminin olmaması, ziyaretçilere sunulan yöresel yemeklerin malzemelerinin bir kısmının bölge dışından getiriliyor olması, tanıtımın yeterince yapılamıyor olması, ekoturizm faaliyetlerinin çeşitlendirilemiyor ol-

ması, ekoturizm faaliyetlerinin sürdürülebilirlik özelliğini ve doğal çevrenin korunması kriterini barındırmıyor oluşu ve bu alanlarda strateji ve planlamanın eksik olması gibi handikaplar mevcuttur.

Trabzon ili sınırlarında kalan tarihi Kervan Yolu, İpek Yolunun bir uzantısı olan ve günümüzde hala aktif olarak kullanılan bir yol olma özelliği ile dikkat çekmektedir. Sürmene- Köprübaşı-Bayburt kesintisinden geçmekte olan güzergâh taş yolları, tarihi hanları, Türkiye'nin en yüksek rakımlı turbalığı, bitki ve hayvan çeşitliliği, bölgeye özgü el sanatları ile tam bir ekoturizm, kültür ve doğa turizmi destinasyonu olma potansiyeline sahiptir. Ayrıca güzergahın denize ulaştığı bölgede olan Araklı ilçesi ile Sürmene ilçelerinde bulunan Canayer Kalesi, Kalecik Kalesi, Sürmene Roşi Kalesi, Araklı Kalesi, Zavzaga, Halanik-Zeytinli, Humurgan-Sürmene Kaleleri bölgenin tarihi ve stratejik önemini göstermektedir. Anılan bu kalelerin hiçbirinin restorasyonu yapıp turizme açılmış durumda değildir. Bu güzergahla ilgili farkındalık yaratmak, güzergahın tam olarak tespit edilmesi ve mevcut hanelardan bir tanesinin restorasyonu ile ilgili 2011 yılında DOKA hibesi ile bir çalışma yapıldığı bilinmektedir. Bu güzergahın da ekoturizm güzergahı olarak düzenlenmesi ve pazarlanması bölge turizmine katkı sağlayacaktır.

Limni Gölü / Gümüşhane

Bölgede Milli Park, Tabiat Koruma Alanı, Tabiat Parkı, Tabiat Anıtı ile Yaban Hayatı Geliştirme Sahaları olmak üzere 425.036,53 hektarlık korunan alan sistemi bulunmaktadır. Özellikle Trabzon ilinde Uzungöl Tabiat Parkı ve Altındere Milli Parkı ile Rize’de Kaçkar Milli Parkı sınırlarında kalan Fırtına vadisi ekoturizm potansiyeli yüksek yerler olarak belirlenmiştir. Ancak özellikle bu bölgelerin bir nevi talana maruz kalarak daha çok kitle turizmine hitap ediyor olmaları acı bir gerçek olarak günümüzde karşımıza çıkmaktadır. Söz konusu yerlerde otel ve pansiyon olarak hizmet verecek yapılaşmanın kontrolsüz bir şekilde gelişmiş olması, bölgelerin taşıma kapasitelerinin hesap edilmemesi, gelen turistlerin ekoturizmin ana prensiplerinden olan doğanın korunması bilincine sahip olmamaları, bu bölgelerde doğanın korunmasına yönelik var olan yasal düzenlemelerin ve yaptırımlarının caydırıcı olmaması veya uygulanamıyor olmalarından dolayı bölgede tam olarak ekoturizm yapıyor diyemeyiz.

Örümcek Ormanları / Gümüşhane

Bölgede yer alan yukarıda bahsettiğimiz Korunan Alanlar birer ekoturizm potansiyeline sahip alanları oluşturmaktadır. Ekosistem hizmetlerinin ve kültürel değerlerin, tabiatla birlikte uzun vadeli korunması ve devamlılığın sağlanması maksadıyla mevzuatla tanımlanan ve yönetilen coğrafi bir alan olarak tanımlanmış Korunan Alan’lardan DOKA bölgesindeki örnekleri ise aşağıdaki gibidir;

Uzungöl / Trabzon

Milli Parklar;

Bilimsel ve estetik bakımından, milli ve milletlerarası ender bulunan tabii ve kültürel kaynak değerleri ile koruma, dinlenme ve turizm alanlarına sahip tabiat parçalarıdır.

Tablo 1: DOKA Bölgesi Milli Parklar

İli	Adı	Alanı (Ha)	İlan Yılı
Trabzon	Altındere Vadisi Milli Parkı	4.467,71	1987
Rize, Artvin	Kaçkar Dağları Milli Parkı	52.970,08	1994
Artvin	Hatila Vadisi Milli Parkı	16.943,78	1994
Artvin	Karagöl – Sahara Milli Parkı	3.250,97	1994

Kaynak: Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü

Bitki örtüsü ve yaban hayatı özelliğine sahip, manzara bütünlüğü içinde halkın dinlenme ve eğlenmesine uygun tabiat parçalarıdır.

Tablo 2: DOKA Bölgesi Tabiat Parkları

Tabiat Parkı Adı	İli	İlçesi	Alanı (Ha)	İlan Yılı
Uzungöl	Trabzon	Çaykara	1.642,01	1989
Borçka Karagöl	Artvin	Borçka	368,20	2002
Ulugöl	Ordu	Gölköy	26,38	2009
Ağaçbaşı	Giresun	Dereli	89,32	2010
Sera Gölü	Trabzon	Akçaabat	21,95	2010
Koçkayası	Giresun	Dereli	252,16	2011
Limni Gölü	Gümüşhane	Torul	71,54	2011
Tomara Şelalesi	Gümüşhane	Şiran	6,63	2011
Çınarsuyu	Ordu	Ünye	6,68	2011
Kayabaşı	Trabzon	Maçka	134,1	2011
Çalcamili	Trabzon	Düzköy	8,85	2011
Görnek	Trabzon	Köprübaşı	5,1	2011
Sürmene Çamburnu	Trabzon	Sürmene	5,25	2011
Altıparmak	Artvin	Yusufeli	2.110,92	2013
Tunca Vadisi	Rize	Ardeşen, Fındıklı	4.082,45	2013
Akyamaç Şelalesi	Rize	Hemşin	49,9	2014
Çağlayandibi Şelalesi	Gümüşhane	Kürtün	17,29	2014
Handüzü	Rize	Güneysu	444,69	2014
Gümüşhane Karşıyaka	Gümüşhane	Merkez	84,01	2015
Isırlık	Rize	Merkez	12,43	2015
Beşikdağı	Trabzon	Beşikdüzü	20,93	2016
Balıkli Güneşli Şelaleleri	Artvin	Hopa	173,47	2017
Köroğlu	Giresun	Çamoluk	6,61	2017
Tavşan Tepesi	Artvin	Şavşat	5	2017
Aymaç	Giresun	Dereli	40,25	2017
Kadıralak	Trabzon	Tonya	363,86	2017
Cehennem Deresi	Artvin	Ardanuç	31,8	2018

Kaynak: Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü

Tabiat Anıtları;

Tabiat ve tabiat olaylarının meydana getirdiği özelliklere ve bilimsel değere sahip ve milli park esasları dâhilinde korunan tabiat parçalarıdır.

Tablo 3: DOKA Bölgesi Tabiat Anıtları

Adı	İli	Alanı (Ha)	İlan Yılı	İlan Yılı
Kamilet Doğu Kayını	Artvin	0,10	2002	1989
Melodere Doğu Ladini	Artvin	0,10	2002	2002
Tar Deresi Bulut Şelalesi	Rize	310,00	2015	2009
Örümcek Ormanı Göknaarı I	Gümüşhane	0,25	1995	2010
Örümcek Ormanı Göknaarı II	Gümüşhane	0,25	1995	2010
Örümcek Ormanı Göknaarı III	Gümüşhane	0,25	1995	2011
Örümcek Ormanı Göknaarı IV	Gümüşhane	0,25	1995	2011

Kaynak: Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü

Tabiat Koruma Alanları;

Tabiat Koruma Alanları, bilim ve eğitim bakımından önem taşıyan nadir, tehlikeye maruz veya kaybolmaya yüz tutmuş ekosistemler, türler ve tabii olayların meydana getirdiği seçkin örnekleri ihtiva eden ve mutlak korunması gerekli olup sadece bilim ve eğitim amaçlarıyla kullanılmak üzere ayrılmış tabiat parçaları olarak tanımlanmıştır.

Tablo 4: DOKA Tabiat Koruma Alanları

Bulunduğu İl	Adı	Alanı (Ha)	İlan Yılı
Trabzon	Çamburnu Tabiat Koruma Alanı	1.746,28	1993
Artvin	Camili-Efeler Ormanı Tabiat Koruma Alanı	10.234,92	1998
Artvin	Camili-Gorgit Tabiat Koruma Alanı	4.995,42	1998
Gümüşhane	Örümcek Ormanı Tabiat Koruma Alanı	2.419,26	1998

Kaynak: Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü

Trabzon

Palovit Yaylası /Rize

Yaban Hayatı Geliştirme Sahaları;

Yaban Hayatı Geliştirme Sahaları ise av ve yaban hayvanlarının ve yaban hayatının bulunduğu, geliştirildiği, av hayvanlarının yerleştirildiği, yaşama ortamını iyileştirici tedbirlerin alındığı ve gerektiğinde özel avlanma planı çerçevesinde avlanmanın yapılabildiği sahalari şeklinde tanımlanmıştır.

Tablo 5: DOKA Yaban Hayatı Geliştirme Sahaları

Bulunduğu İl	Adı	Alanı (Ha)	İlan Yılı
Artvin	Artvin Yusufeli Çoruh Vadisi YHGS	232.217,00	2005
Gümüşhane	Gümüşhane - Şiran Kuluca YHGS	52.301,00	2006
Rize	Rize Çamlıhemşin Kaçkar YHGS	42.737,00	2005

Kaynak: Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü

Bölgenin sahip olduğu önemli potansiyellerden bir tanesi de eşsiz doğaya sahip yaylalardır. Şöyle ki 1990 yılında o zamanın Turizm Bakanlığı tarafından "Turizm Merkezi" olarak belirlenen 26 yayladan 20'si Doğu Karadeniz Bölgesinde yer almaktadır. Ancak o yıllar sonrası ekoturizmin yıldızını parlaması ile her iki turizm çeşidi birmiş gibi algılanarak algı yanlışlanmasına düşülmüş ve yanlış uygulamalara gidilmiştir. Aslen ekoturizm doğa koruyucu faaliyetler ile yerel halka gelir getirici faaliyetlerin odak noktasında olmasından özelliğini almaktadır. Dolayısı ile yayla turizmi diye lanse edilen turizm bir çeşit doğa turizmi olmaktadır ve doğanın korunması ya da yerel halka gelir sağlanmasını içeren faaliyetleri içererek ekoturizme hizmet etmemektedir. Ayrıca bölgede yaylaların yine taşıma kapasiteleri hesaplanarak bir planlama yapılmamış, doğal çevreyi koruyucu sürdürülebilir önlemler alınmadan kitle turizmüne açılmışlardır. Bunun en güncel örneklerinden biri Rize ilinde yer alan Ayder yaylasıdır. Yine bir örnek daha vermek gerekirse Trabzon'da yer alan Kadıralak Yaylasının mor çiçek açma dönemlerinde taşıma kapasitesini aşan kitle turizmüne hitap edecek şekilde turist akınına uğruyor oluşudur. Ayrıca Doka bölgesinde 28 adet T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından ilan edilmiş olarak Turizm Merkezleri ile Kültür ve Turizmi Koruma ve Gelişim Bölgeleri vardır.

Yukarıda bahsi geçen tüm bu korunan ve/veya çeşitli statülerle ilan edilen alanlar dışında şüphesiz bölgede korunması gereken hayvan ve bitki sistemlerine sahip alanlar ile yerel kültürel özelliklere sahip destinasyonlar vardır. Bunlardan birisi de Artvin ili Arhavi ilçesinde bulunan Kamilet ve Durguna Vadileridir. Söz konusu alan-

da CITES (Nesli Tehlikede Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşme) ve Bern (Avrupa'nın Yaban Hayatı ve Yaşam Ortamlarını Koruma Sözleşmesi) gibi uluslararası alanda Türkiye'nin de 1996 ve 1984 yıllarında imzaladığı anlaşmalar ile koruma altına alınan bitki türleri mevcuttur. CITES anlaşmasına göre korunan bitkilerden 114'ü, Bern anlaşmasına göre korunan bitkilerden 87'si ülkemizde bulunmaktadır ve söz konusu bu

Doğankaya/Düzköy/Trabzon

Türkiye'nin ilk ve tek Biyosfer Rezerv Alanı

vadiler bu bitki çeşitlerinden barındırmaktadır. Yine bu alan Conservation International (CI) tarafından dünya üzerindeki 34 Biyoçeşitlilik Sıcak Noktaları alanlarından biri olarak ilan edilmiştir. Bu açılardan baktığımızda söz konusu alan endemik bitki türlerine meraklı ekoturistler için birer destinasyon seçimi olabilir. Ancak koruma altına alınması gereken bu ve benzeri alanlar ancak uygun koruma ve sürdürülebilirlik planları sonrası ekoturizme açılmalıdır. Yine yukarıda bahsi geçen tabiat koruma alanı olarak ilan edilen Artvin ili Camili havzası da endemik türlere meraklı ekoturistler için cazip bir destinasyondur.

Bölgede ekoturizm için kullanılabilecek bir diğer destinasyon da Trabzon ili Düzköy ilçesinde bulunan Çal Mağarası ve çevresidir. Tahmin edilen 4km uzunluğu ile aslında Türkiye' de sayılı mağaralardan olan bu alan ve çevresi önemli bir potansiyele sahiptir. Alanda yukarıda da bahsettiğimiz Çalcamili Tabiat Parkı ve kaya yapısı açısından yine Türkiye' nin sayılı alanlarından olabilecek tırmanma parkurları barındıran Doğankaya mevkii vardır.

Türkiye genelinde olduğu gibi bölgede de ekoturizm pazarlamasının yapılabilmesi için öncelikle ekoturizmin tanımının yapılması ve sektör paydaşları tarafından anlaşılması gerekmektedir. Zira ekoturizm adı altında yanlış uygulamaların olduğu açıktır. Bölgede öncelikle ekoturizmin tam olarak ne olduğunun anlaşılmasını sağlayacak bilgilendirme ve eğitim çalışmaları yapılması gerektiği aşıkardır. Başarılı bir ekoturizm için de yukarıda bahsettiğimiz ekoturizm planlaması ve pazarlaması aşamalarının uygulanması gerekmektedir. Özetle bölgede öncelikli olarak;

- Ekoturizmin tanımın yapılarak aslen ekoturizmin ne olduğu, hangi faaliyetlerden oluştuğu, arz ve talebini hangi kesimlerin oluşturduğu belirlenmelidir.

Camili Biyosfer Rezerv Alanı'nda, 110 familya ve 432 cinsle alt 990 adet vasküler bitkitaksonu doğal yayılışa sahiptir. Bu bitkilerin 23 adeti endemik olup, endemizm oranı %2.4'tür

Artvin ili 350'si nadir (199 endemik) olmak üzere yaklaşık 1864 bitki türü ile Antalya ve İstanbul'dan sonra ülkemizin en zengin üçüncü ilidir.

Camili havzası ise yaklaşık 1000 civarında bitki türüne ev sahipliği yapmaktadır.

Borçka ilçesi sınırları içerisinde kalan Camili Biyosfer Rezervinin %72'si ormanlık-çalılık olan bir havzadır.

- Bölgede ekoturizm potansiyeline sahip koruma alanları ve benzeri alanların hangilerinin öncelikli olarak ekoturizm için pazarlanması gerektiği belirlenmelidir.
- Bu potansiyel bölgelerin taşıma kapasiteleri belirlenmelidir.
- Bölgede potansiyel ekoturizm destinasyonları için marka ve konumlandırma çalışmaları belirlenmelidir.
- Bu bölgeler için çevreyi koruyucu sürdürülebilir planlar yapılmalıdır.
- Ekoturizm faaliyet gelirlerinin yerel halka gelir getirici özellikleri barındırması sağlanmalıdır.
- Yerel halk ve firmalar eğitilmelidir.
- Potansiyel ekoturistler belirlenmelidir.
- Potansiyel ekoturistlere yönelik pazarlama faaliyetleri belirlenmelidir.

Huser Yaylası / Rize

Çakıl Gölü

Ekoturizm yapısı gereği çevresel ve doğal kaynakların kullanımını gerektirmektedir. Bilinçli ekoturistler mümkün olduğunca doğal ve yöreye özgü ürünleri kullanıp kültürel tecrübe edinmek isterler. Ancak yapısının gerektirdiği bu durum ekoturizm faaliyetlerinin devamının sağlanması için eğer amacına uygun yürütül-

müyorsa bir sorun teşkil edecektir. Zira doğru kullanılmadan tüketilen doğal kaynaklar geri dönüşü olmadan yok olabileme tehlikesini barındırmaktadır. Amacına, ilkelerine ve diğer turizm türlerinden ayrılan özelliklerine uygun olarak gerçekleştirilmeyen ekoturizm aktiviteleri, özellikle milli parklar gibi duyarlı ekosistemlerde oluşacak aşırı yoğunluk nedeniyle doğal kaynakların bozulmasına, hatta yok olmasına neden olmuştur. Bu sebeple ekoturizmin devamlılığının sağlanabilmesi için ekoturizm faaliyetlerinin yapılacağı bölgenin iyi tahlil edilmesi, söz konusu faaliyetlerin bölgeye yapacağı çevresel, sosyal ve ekonomik etkilerinin hesaplanarak yapılacak planlama için göz önüne alınması gerekmektedir.

Bunların yanında ekoturizm faaliyetlerinin doğru bir şekilde planlanıp uygulandığı takdirde doğal kaynakları ve kültürel değerlerin korunması ve kırsal alanda ekonomik çeşitlilik yaratarak kırsal kalkınmayı sağlaması söz konusudur. Bu sebeplerden ötürü ulusal düzeyde hazırlanan plan ve programlarda ekoturizm faaliyetlerine yer verilmeli ve bilinçli bir planlama ile ekoturizm faaliyetlerinin ülke geneline yayılması sağlanmalıdır.

Ekoturizm de başarı elde edilebilmesi için olmazsa olmaz koşullardan bir diğeri de yapılan planlama süreçlerine yerel halkın dahil edilmesi ve bilinçlendirilmesi olacaktır. Çünkü ekoturizm faaliyetleri yapısı gereği yerel halkın bizzat uyguladığı, sunduğu ve izin verip kabullendiği ölçüde hayata geçirilebilecektir. Zira hem yaşadıkları bölge için elde edecekleri fayda hem de ekoturizm faaliyetlerinin yaratacağı yeni iş imkanları ve iyileştirilen çevre şartları ile elde edecekleri faydalar kendilerine anlatılmalıdır. Ayrıca halk yanında yerel aktörler olan sivil toplum kuruluşları ile kamu kurum ve kuruluşları da sürece dahil edilmeli, bilgi ve tecrübelerinden faydalanılmalıdır. Tüm bunlar ise ekoturizmin sürdürülebilirliğine dolayısı ile bölge ve ülke kalkınmasının sürdürülebilirliğine hizmet edecektir. Ancak tüm planlar yapıldıktan sonra uygulama aşamasında da sadece ekonomik fayda sağlamayı amaçlayan yatırımlar değil de, bölge halkının ekonomik fayda elde edebileceği sistemler oluşturulması gerekecektir. Zira bu unsur da ekoturizmin sürdürülebilirliğinin sağlanması için bir gereklilik olarak karşımıza çıkmaktadır.

Sazalan Yaylası/ Tabzon

Gelincik

Kaynakça

- Demir, Cengiz ve Çevirgen, Aydın (2006), "Ekoturizm Yönetimi", 1.Baskı, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- TIES (1990), "About TIES" (t.y.), <http://www.ecotourism.org/ties-overview> (18.12.2018)
- T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı, Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü (1983), Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü, "Korunan Alanlar", <http://www.milliparklar.gov.tr/korunan-alanlar> (20.12.2018)
- UBCBlog, "Ecotourism", <https://blogs.ubc.ca/jaynespooner/author/jaynes/> (19.12.2018)
- Ünal, H.Emre ve Kuter, Nazan (2009), "Sürdürülebilirlik Kapsamında Ekoturizmin Çevresel, Ekonomik ve Sosyo-Kültürel Etkileri", Kastamonu Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi, 9 (2): 148-149-150

Bölge Turizminin Yol Haritası Belirlendi

DOKA Bölgesindeki illerin (Artvin, Giresun, Gümüşhane, Rize, Ordu, Trabzon) İl Kültür ve Turizm Müdürleri, Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı (DOKA) koordinasyonunda bir araya geldi.

DOKA Genel Sekreteri Onur Adıyaman başkanlığında Giresun'da gerçekleştirilen toplantıda; bölge turizminin geldiği nokta, bölgesel turizm işbirliğinin temel alınacak kriterleri, iç ve dış turizmin ilgi odağı haline gelen Karadeniz Bölgesi'nde yeni kültür, tarih ve sağlık turizmi ile ilgili geliştirilebilecek avantajlar detaylı şekilde konuşularak, 2019 yılının planlaması yapıldı.

Toplantının Doğu Karadeniz Bölgesi'nin potansiyel turizm hedeflerinin belirlenmesine ve turizm avantajlarına çeşitlilik katılarak, alternatif arayışlarına rehberlik edeceğini belirten DOKA Genel Sekreteri Adıyaman, "Bugün burada turizm eylem planımızı, orta ve uzun vadede yapacağımız çalışmaları, farkındalığı artırarak turizm alt yapısının geliştirilmesini, tanıtım ve koordinasyona ilişkin hususlarda temel eylem planı maddelerini ve bunlar için yapılacak çalışmaları beraberce değerlendirdik" dedi.

Adıyaman, konuşmasına şöyle devam etti:

"Ajansımız ve İl Kültür ve Turizm Müdürlüklerimizin öncülüğünde bölge turizmi konusunda önemli çalışmalar, projeler yapıldı. Çekim merkezi olma konusunda kurumlarımızın güzel çalışmaları var. Coğrafyamızda turizm alanında yaşanan gelişmeler bölgemizden her kesimin katkısıyla bir başarı hikayesine dönüşmüştür. Hep beraber bu başarı hikayesini yaşıyoruz. Bu başarının sürdürülebilirliğinin sağlanması da başlaması kadar önemli bir mevzudur. Bu sürekliliği sağlamamız içinde kendimize yeni hedefler koymamız gerekiyor."

Yapılan değerlendirmeler ve 2019 yılında gerçekleştirecek faaliyetlerin planlamasının ardından Giresun İl Kültür ve Turizm Müdürü Kemal Gürgenci, kısa bir konuşma yaparak, Giresun'un turizmdeki öncelikleri ve turizm potansiyeli konusunda bilgiler verdi.

Trabzon'da turizm konusunda yapılan çalışmalar ile yürütülen projeler hakkında bilgiler veren Trabzon İl Kültür ve Turizm Müdürü Ali Ayvazoğlu, ayrıca bölgenin yıllara göre gerçekleşen turizm verilerini de aktardı.

Artvin İl Kültür ve Turizm Müdürü Ömer Gümüş, Giresun İl Kültür ve Turizm Müdürü Kemal Gürgenci, Gümüşhane İl Kültür ve Turizm Müdürü Hüseyin Ateş, Rize İl Kültür ve Turizm Müdürü İsmail Hocaoglu, Ordu İl Kültür ve Turizm Müdürü Uğur Toparlak, Trabzon İl Kültür ve Turizm Müdür Ali Ayvazoğlu, DOKA Giresun YDO Koordinatörü Murat Aladağ, DOKA Program Yönetim Birim Başkanı Kemal Akpınar ve Planlama, Tanıtım ve Koordinasyon Birim Başkanı Mehmet Sezgin katıldı.

İranlı Turizm Acenteleri Rize'yi Gezdi

İran ve Van'da faaliyet gösteren turizm acente temsilcileri, Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı'nın (DOKA) düzenlediği tanışım ve tanışma toplantısında Rizeli turizmcilerle bir araya geldi.

Acente temsilcileri, bir otelde sektörlle ilgili bir değerlendirme toplantısı yaptı. Toplantıya Rize Belediye Başkanı Prof. Dr. Reşat Kasap da katıldı. Yapılan görüşmelerde ulaşım bağlantılarının güçlendirilmesinin iki ülke arasında yakın ilişki kurmayı kolaylaştıracağı vurgulandı.

Misafirlerini Rize'de ağırlamaktan dolayı mutlu olduklarını dile getiren DOKA Rize Yatırım Destek Ofisi Koordinatörü Fatih Özdemir, "Misafirlerimizin çoğu ilimize ilk kez geldiler. Burada bizim acentelerimizle görüşmeler yaparak inşallah Rize turizmine fayda sağlayacaklar. Trabzon'dan çıkıp direkt Batum'a giderek Rize'yi es geçen turlar var. Biz istiyoruz ki gelen ziyaretçiler Karadeniz'in her yerini görsünler. Ziyaretçiler; Rize'de farklı güzellikleri, doğal güzellikleri, kültürü, hepsini bir arada keşfetme şansını yakalayabilirler. Rize'de bir günde dört mevsimi yaşamak mümkün. Doğanın cömertçe sergilendiği Rize'de maceraseverler için de aktiviteler var. İnşallah bu organizasyonla misafirlerimize Rize'yi tanıttık. Onlar da bize acenteleri sayesinde turist getirecekler. Artık bir köprü kurulmuş oldu." diye konuştu.

TUNÇDEMİR: Amacımız Bu Bölgeye De Turist Getirmek

Toplantıya Van'dan katılan acente temsilcilerinden Ayanis Turizm Seyahat Acentesi Yönetim Kurulu Başkanı Abdullah Tunçdemir, Karadeniz Bölgesi'ni iyi bildiğini belirterek "Doğa ve kültür turları için bu bölgeye geliyoruz. İran turizm pazarından Van, İstanbul, Antalya ve İzmir'e daha çok ziyaretçi götürüyoruz. Bizim şu an ki amacımız bu bölgeye de turist getirmek. Ramada Rize Oteli bizi davet etti ve biz buradayız. Bu büyük otel Rize için bir şans, buna hep beraber sahip çıkmalıyız. Bu yatırımı yapanlara teşekkür etmek gerekiyor. Bizim görevimiz de hem kültür turları hem kongre turizmi, bayı toplantılar gibi organizasyonlarla bu oteli doldurmak. Ayrıca Kalkınma Ajansına teşekkür ediyoruz. Onlar da bu işin mimarları. Biz buraya yaklaşık işin önemli sahipleri olan 30 acente ile geldik. İnşallah bölgemizden ve İran pazarından bu bölgeye gelecekte çok ziyaretçi gelecek." dedi.

DOĞU KARADENİZ
COĞRAFI İŞARETLİ ÜRÜNLERDE
KOOPERATİFÇİLİK STRATEJİSİ
Bilgilendirme ve Tanıtım Toplantısı

Doğu Karadeniz Coğrafi İşaretili
Ürünlerde Kooperatifçilik Stratejisi
Bilgilendirme Ve Tanıtım Toplantısı
Yapıldı

Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı (DOKA) tarafından Giresun'da 'Doğu Karadeniz Coğrafi İşaretili Ürünlerde Kooperatifçilik Stratejisi Bilgilendirme ve Tanıtım Toplantısı' düzenledi. Toplantıda, coğrafi işaret tescil belgesi Çamoluk Belediye Başkanı Musa Varıcı'ya takdim edildi.

Giresun Valisi Harun Sarıfakioğulları, burada yaptığı konuşmada, coğrafi işaretlemeye konu olan ürünlerin tescilini, yöre halkının ekonomik anlamda refaha kavuşması ve yörenin tanınırlığı anlamında çok önemsediklerini söyledi. Çamoluk kuru fasulyesinin yeteri kadar tanıtıldığında sadece yurt içi değil yurt dışında da pazar payının artacağını ifade eden Sarıfakioğulları, böylelikle Çamoluk ve çevresine önemli katma değer sağlanabileceğini aktardı.

Sarıfakioğulları, Çamoluk kuru fasulyesiyle ilgili sürdürülebilirliğe dikkati çekerek, şöyle devam etti:

"Eminim ki Çamoluk, kuru fasulyesine sahip çıkacak, hepimiz sahip çıkacağız ve tüm Türkiye'ye inşallah bunu tanıtacağız. Hepimiz biliyoruz ki artık büyük marketler coğrafi işaret tescil belgesi olan ürünlere daha fazla ilgi gösteriyor. Biz de bakıyoruz, hepimiz tüketici olarak arayış içerisinde oluyoruz. 10 milyar avronun üzerinde bir pazar payının olacağı düşünülüyor bizim coğrafi işaret tescil belgeli olan ürünlerimiz için."

Asırlık lezzetler olan Görele dondurması ve Çavuşlu ekmeği için de coğrafi işaret tescil çalışmalarının devam ettiğini kaydeden Sarıfakioğulları, en kısa sürede tescil belgelerini almayı temenni etti.

Sarıfakioğulları, bunların dışında Tirebolu Belediyesinin Tirebolu pidesi, Şebinkarahisar Belediyesinin Tamzara dokuması, FİSKOBİRLİK'in Giresun sivri fındık, Giresun kara fındığı ve Giresun fındık ezmesiyle ilgili başvurularının olduğunu ve sürecin devam ettiğini sözlerine ekledi.

Türkiye'nin kooperatifçilikte çok başarılı örneklerle sahip olduğunu ifade eden Ticaret Bakanlığı Kooperatifçilik Genel Müdürü Arif Sami Seymenoğlu "2012 yılında Türkiye Kooperatifçilik Strateji Belgesi'ni ilan ettik. Burada önemli hedefler var. Ümit ediyorum, bu hareketimiz ülkemizin değişik illerinde önemli ses getirir. Sosyal kooperatif modelini insanların aklının bir köşesine kazıyabiliriz ve bu model üzerinden yeni farklı girişimler oluşturabiliriz." dedi.

Giresun Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Hasan Çakırmelikoğlu'na yaptığı konuşmada turizmde yerel ürünlerin önemine dikkat çekerek "Coğrafi İşaret turizmde destekleyicisi olup, o ilin sosyo / ekonomik gelişmesinde çok büyüktür katkılar sağlamaktadır. Hatta bu hususta Giresun Ticaret ve Sanayi Odası olarak; ilimizin Meşhur pidesini GİRESUN PİDESİ adı ile Coğrafi işaret başvurmamızı yaptık. Ayrıca ilimizde farklı ürünlerin Coğrafi işaretlenmesi konusunda Tarım ve Orman İl Müdürlüğümüz ile istişarelerimiz devam ediyor." dedi.

Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı Giresun İl Koordinatörü Murat Aladağ ise yöresel ürün marketleri ile e-ticaret sitelerinin sayısı ve işlem hacminin hızla artmaya devam ettiğine dikkati çekti.

Yöresel ürünlerin katma değeri yüksek ticari ürünler haline dönüştürülmesinde, coğrafi işaret tescilinin büyük önem taşıdığını vurgulayan Aladağ, "Coğrafi işaretli ürünlerin 80 milyar avronun üzerinde bir pazarı olduğu tahmin edilmektedir. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğine göre ülkemizde yöresel ürünlerin en az 10 milyar avroluk ihracat potansiyeli bulunmaktadır." diye konuştu.

Toplantıya Türk Patent ve Marka Kurumu Coğrafi İşaretler Daire Başkanı Hakan Kızıltepe, , Giresun Belediye Başkan Yardımcısı Hayati Tökez, Giresun Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Cevdet Coşkun, kaymakamlar, ilçe belediye başkanları, kurum müdürleri ve sivil toplum kuruluşu temsilcileri katıldı.

Konuşmaların ardından Çamoluk Kuru Fasulyesi Coğrafi İşaret Tescili Belgesi Vali Harun Sarıfakioğulları, Türk Patent ve Marka Kurumu Coğrafi İşaretler Daire Başkanı Hasan Kızıltepe tarafından Çamoluk Kaymakamı Efcan Şahin ve Çamoluk Belediye Başkanı Musa Varıcı'ya verildi.

İranlı Turizm Acenteleri Giresun'u Gezdi

Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı (DOKA), Giresun Ticaret ve Sanayi Odası, Giresun Valiliği ve Türk Hava Yolları işbirliğinde İranlı 17 acente temsilcisi Giresun'da misafir edilerek Kuzalan Tabiat Parkı, Mavigöl, Kulakkaya yaylası ve tarihi Zeytinlik Semtini tanıtıldı.

Ziyaret sonrasında Giresun Kalesi'nde bulunan bir restoranda düzenlenen programda, kentteki otel ve restoran işletmecileriyle ikili görüşmeler yapılarak gelecek turizm sezonu ile ilgili görüş alışverişinde bulunuldu.

Programda katılan Giresun Valisi Harun Sarıfakioğulları, Giresun'un Karadeniz'in incisi bir kent olduğunu belirtti.

Sarıfakioğulları konuşmasında, "İlimiz 6 tabiat parkıyla ve altyapısıyla inşallah önümüzdeki yıl ve yıllar çok daha fazla sayıda yerli ve yabancı misafire ev sahipliği yapmak istiyor. Bu nedenle tüm paydaşların bu konuda

üzerine düşen sorumluluğu yerine getirmesi gerektiği kanaatiyle biz de arkadaşlarımıza gerekli talimatları verdik onlar da canla başla çalışıyor. İnşallah önümüzdeki gün ve günlerde bu seyahatleri yoğunlaştırırsınız, ilişkilerimizi yoğunlaştırırsınız ve biz dost ve kardeş ülke İran'dan gelecek misafirlerimizi sektör ve il olarak ağırlamaya hazırız" dedi.

İran'ın Tebriz kentinde faaliyet gösteren acente firmasının temsilcisi Esmail Milani ise, "Giresun'da birkaç yeri gezdik, doğası çok güzel. Bizim için yeni bir pazar, bu pazarda kendi yolcularımız için güzel bir paket ve program yapmak için çalışıyoruz. İnşallah Giresun ve bizim için hayırlı olur" şeklinde konuştu.

DOKA 110. Yönetim Kurulu Toplantısı Yapıldı

Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı'nın (DOKA) 110. Yönetim Kurulu Toplantısı Gümüşhane Valisi Kamuran Taşbilek başkanlığında Trabzon'da yapıldı.

Gümüşhane Valisi Taşbilek, yılın son yönetim kurulu toplantısında yaptığı konuşmada, "Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı'nın bugün gerçekleştireceğimiz 110. Yönetim Kurulu Toplantısı'nda 2018 yılı Kasım ayı içerisinde Ajans Yönetim Kurulu tarafından illerde "Milli Teknoloji, Güçlü Sanayi Yolunda Sanayimizin Geleceği: Sorunlar ve Çözüm Önerileri" gündemiyle gerçekleştirilen toplantılar neticesinde ortaya çıkan sonuçları, il ve bölge bazında belirlenen sorun ve çözüm önerilerini görüşeceğiz." dedi.

Ajansın 2019 yılında bölgenin kalkınması açısından gerekli sektörel ve tematik odaklanmayı sağlayacak sonuç odaklı faaliyet planlamasının da görüşüleceğini ifade eden Vali Taşbilek, 2018 Yılı Fizibilite Desteği Programı kapsamında sunulan ve bölgenin yatırım potansiyelini artıracak fizibilite çalışmalarına ilişkin projeleri de değerlendireceklerini sözlerine ekledi.

Toplantıya, Artvin Valisi Yılmaz Doruk, Giresun Valisi Harun Sarıfakıoğulları, Rize Valisi Kemal Çeber, Ordu Valisi Seddar Yavuz, Trabzon Valisi İsmail Ustaoglu, Trabzon Büyükşehir Belediye Başkanı Orhan Fevzi Gümrükçüoğlu, Artvin Belediye Başkanı Mehmet Kocatepe, Gümüşhane Belediye Başkanı Ercan Çimen, Rize Belediye Başkanı Reşat Kasap, Artvin İl Genel Meclisi Başkanı Hasan Dilberoğlu, Gümüşhane İl Genel Meclisi Başkanı Şerif Bayraktar, Trabzon Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Suat Hacısalihoğlu ve DOKA Genel Sekreteri Onur Adıyaman katıldı.

Milli Teknoloji, Güçlü Sanayi Hamlesi Yolunda Sanayimizin Geleceği

Sorunlar ve Çözüm Önerileri II Toplantısı

Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı (DOKA) tarafından düzenlenen “Milli Teknoloji, Güçlü Sanayi Hamlesi Yolunda Sanayimizin Geleceği” konulu toplantılar tamamlandı.

Sanayi ürünlerini yerileştirmeye dayalı bir ekonomik dönüşümün temellerini oluşturarak, milli teknoloji, güçlü sanayi hamlesinin tesis edilmesi ve sanayi tabanının güçlendirilmesi amacıyla düzenlenen toplantılarda; 2019-2021 yıllarını kapsayan yeni ekonomi programı ile kısa vadede finansal istikrarın yeniden elde edilmesi, ekonomide dengelenmenin ve bütçe disiplininin sağlanması, orta vadede sürdürülebilir büyüme ve adaletli paylaşımın gerçekleşmesinin amaçlandığını belirtildi.

Sanayi ürünlerini yerileştirmeye dayalı bir ekonomik dönüşümün temellerini oluşturarak, milli teknoloji güçlü sanayi hamlesinin tesis edilmesi ve sanayi tabanını güçlendirilmesi amacıyla yerel ve merkezi düzey arasında bilgi ve görüş alışverişinin sürekli biçimde sağlanması gerekliliği ifade edildi.

“Milli Teknoloji ve Güçlü Sanayi Hamlesi Yolunda” gerçekleştirilen toplantıları değerlendiren Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı Genel Sekreteri Onur Adıyaman, “Yeni ekonomi programı kapsamında dengeleme, disiplin ve değişim sürecinin sanayiye yansımaları kapsamında sorun ve çözüm önerilerini Bakanlığımıza sunacağız. DOKA’nın önümüzdeki sene Milli Teknoloji Hamlesi başlığında çıkacağımız mali destek programının da altlığını teşkil edecek” dedi.

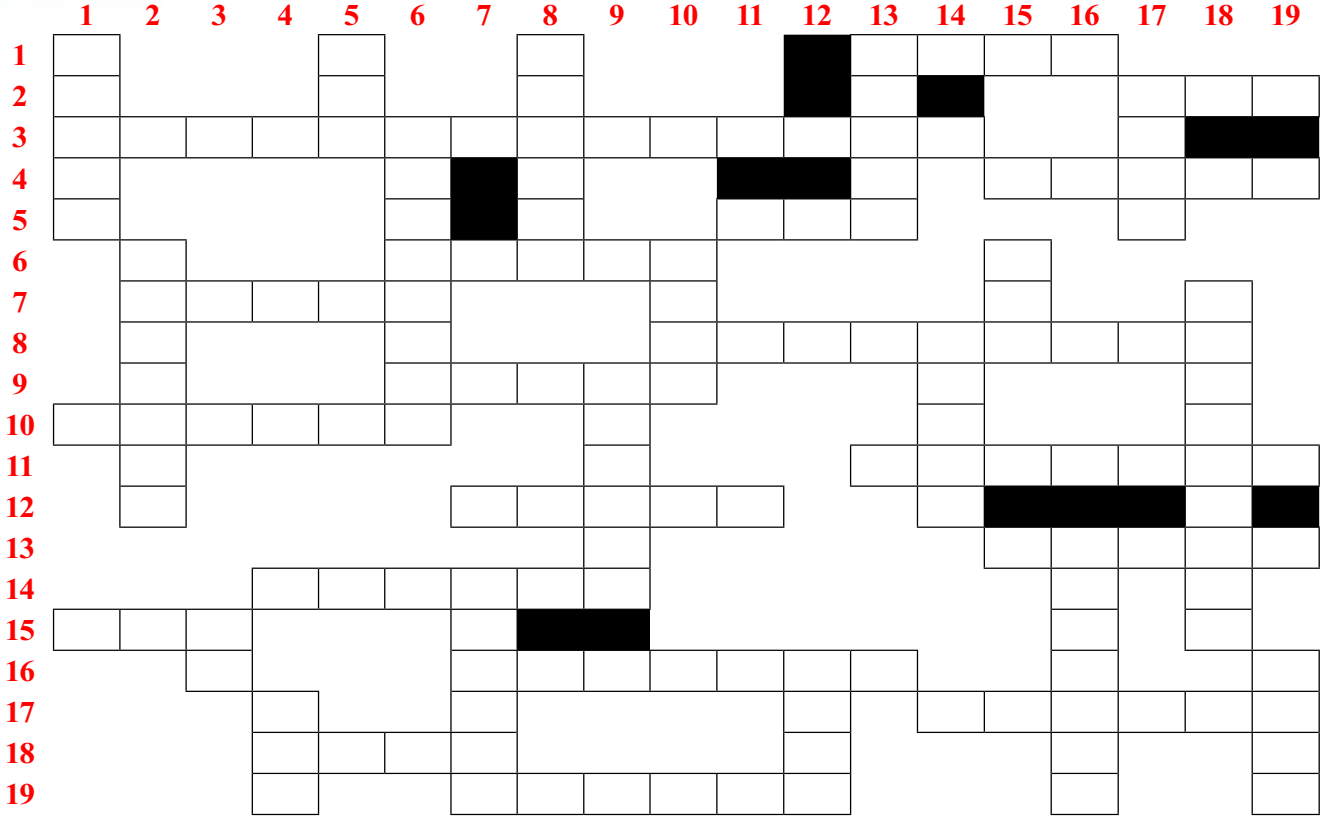
Sümela Manastırın Seyir Terası /Maçka / Trabzon

Bil Bakalım

DOKA Bölgesi coğrafi yönden engebeli, dağlık bir arazi yapısına sahiptir. Bölgemizde birçok dağ, yayla, göl, akarsu, geçit, tünel, vadi vardır. Sizlere bölgemizin bu yönde hazırladığımız bulmacamızla DOKA Bölgesini eğlenceli bir şekilde okuyucularımıza tanıtmak istedik.

SOLDAN SAĞA

- 1) Artvin'in sahilde bulunan iki ilçesinden biri
- 2) Farsça güzel anlamına gelen Hopa'nın eski adı
- 3) Adı Akkuş ile özdeşleşmiş ve aynı zamanda coğrafi tescile de sahip bir gıda türü
- 4) Rize'nin İyidere ilçesinin eski adı
- 5) Artvin ve yöresinde oynanan bir halk oyunu
- 6) Vakfıkebir'e özgü bir gıda türü
- 7) Mısırın bölgemizdeki yerel adı
- 8) Rize'nin adıyla da anılan bir meyve
- 9) Adı Akçaabat ile özdeşleşmiş ve aynı zamanda coğrafi tescile de sahip bir yemek türü
- 10) Camili havzasını 29 Haziran 2005 tarihinde Türkiye'nin ilk ve tek Biyosfer Rezerv Alanı olarak ilan ettiği Birleşmiş Milletler örgütü
- 11) Ardahan ilçesi merkeziden geçen dere
- 12) Giresun'un Güce ilçesi merkezine 5 km uzaklıkta bulunan ve 1.dünya savaşından kalma kalıntılarıyla meşhur kale
- 13) Pazar adıyla Türkiye'de bulunan iki ilçeden Rize'den hariç diğer ili
- 14) Adı Gümüşhane ile özdeşleşmiş ve aynı zamanda coğrafi tescile de sahip yöresel bir ürün
- 15) DOKA'ya komşu Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı'nın kısa adı
- 16) Coğrafi tescile sahip emasıyla ünlü Giresun'un bir ilçesi
- 17) Rize'nin kültürel sembolü olan yırtıcı bir kuş türü
- 18) Adı Piraziz ile özdeşleşmiş ve aynı zamanda coğrafi tescile de sahip yöresel bir gıda meyve
- 19) Fırtına Deresinin Aşağı Şimşirli kolu üzerinde kuzey-güney doğrultusunda uzanan tek gözlü, kemerli, taş köprü

Sivrikaya / İkizdere / Rize

ÜSTTEN AŞAĞI

- 1) Adı Çarşıbaşı ile özdeşleşmiş ve aynı zamanda coğrafi tescile de sahip yöresel dokuma
- 2) Trabzon'da fahri konsolosluğu bulunan bir ülke
- 3) Artvin'de de oynanan cirit oyununda kullanılan binek hayvanı
- 4) Cumhuriyetin ilk yıllarında Trabzon'daki ilçe sayısı
- 5) Orduspor'un renklerinden biri
- 6) Diğer adı Rize Bezi olan ve aynı zamanda coğrafi tescile de sahip bir yöresel ürün
- 7) Melet Çayı üzerinde bulunan ve yılda 199 GWh enerji üretilen baraj gölü
- 8) Yusufeli'nde bir kale
- 9) Adı Giresun ile özdeşleşmiş ve aynı zamanda coğrafi tescile de sahip bir fin dık türü
- 10) Adı Gümüşhane ile özdeşleşmiş ve aynı zamanda coğrafi tescile de sahip yöresel bir ürün
- 11) Rize'nin ekonomisini ayakta tutan bitki türü
- 12) Trabzon'da konsolosluğu bulunan ve aynı zamanda da ülkemizin komşusu olan ülke
- 13) Adı Trabzon ile özdeşleşmiş ve aynı zamanda coğrafi tescile de sahip yöresel bir ürün
- 14) Coğrafi tescile sahip şeker fasulyesiyle ünlü Ordu'nun bir ilçesi
- 15) Çamlıhemşin ilçe merkezinin 15 km güneyinde Fırtına Deresi'nin batı yamaçları üzerinde kurulmuş kale
- 16) Ordu Ulubey ilçesine 15 km. mesafede ve 30 metre yüksekliği ile Karadeniz'in en büyük şelalesi
- 17) İçile kurutulmuş kuru fasulye, tereyağı, içyağı, soğan ve pırasa yaprağı ile yapılan Rize'ye özgü yöresel bir çorba
- 18) Coğrafi tescile sahip keşanıyla ünlü Trabzon'un ilçesi
- 19) Türkiye'yi Gürcistan'a bağlayan sınır kapısı

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
1	D	Ü	Z	O	B	A			K						A			B	
2	A					T	İ	B	E	T	İ				R			E	
3	N			I					Ş				R	E	Ş	A	D	İ	Y
4	İ	K	İ	S	U				A				E		K			A	
5	M			L			H	O	P				Ş		U			Z	
6	A			I			A			S	Ü	T			E				A
7	R			K			T			A			I	H	L	A	M	U	R
8	K	U	Ş	D	İ	L	İ			G		Ş			V			I	
9	A			İ			P			A	L	T	I			R			L
10				L			L			E			K			A	Ğ	R	İ
11		İ	N	İ	S	D	İ	B	İ				L		S				
12		M			E				E			A	Ç	I	K		Y		
13		A			K				Ş			K			U	Ş	A	K	
14		M	A	V	İ				İ			Ç			R			A	
15				R					K			A			Ş		O	R	D
16				S					D	A	M	A	R		U			A	
17				İ	N	G	Ö	L	Ü			B			N			D	
18	Ç	İ	N						Z			A			L			A	
19									Ü			T	O	H	U	M	O	Ğ	L

38.Sayı cevap anahtarı

